

શ્રી

ભજન સાગર.

અસિતગિરિસમં સ્થાન્ કજ્જલં સિંધુપાત્રે
સુગતરુવરશાસ્ત્રા લેખિની પન્નમૂર્તી ।
લિખતિ યદિ ગૃહીત્વા શારદા સર્વકાલમ્
તદપિ તવ ગુણાનાર્માશ પારં ન યાતિ ॥

અર્થ:—

નીલગિરી પર્વત જેટલી સહી હોય, મહાસાગર જેવડો
ખડીયો હોય, સર્વે દેવતાઈ ઝાડોની કલમ બનાવી
હોય, પૃથ્વીના પડ જેવડો કાગળ બનાવ્યો
હોય, અને મર્યાદી સરસમાં સરસ
લખવા તાળી શારદા સદાકાળ
લખ્યા કરે, તોપણ હે
ઈશ્વર ! તારા ગુણોનો
પાર આવે નહીં.

નવમી આવૃત્તી

નકલ ૨૦૦૦

કિંમત ૭ આના.

અવ. ૧૯૭૪ના શ્રાવણ સુ. ૧૧ ને રવિવાર

કિશોર વિધાપાઠ
૪૪૪ ૩૩૩
યુવરાજ કાંધી ઈર-સંગ્રહ
૧-૧૨૧

૭૮૮

પ્રભુ!
તમે એક

છો, અખંડ છો,
અનંત છો, વ્યાપક છો,
નિર્વિકાર છો, સર્વાધાર છો,
સકળ વિધના સ્વામી છો અને
સર્વશક્તિમાન છો તમે સર્વ ગુણોના
નિધિ છો, તમે દયાના સાગર છો, અને તમે
અધમ ઉદ્ધારણુ છો. તમારો મહિમા અગાધ
છે, તમારૂં ડહાપણ અપાર છે. તમે રાજાઓના રાજા
તથા દેવોના પાણુ દેવ છો, અને તમારી અકળ ગતિનો
કોઈ પાર પામી શકતું નથી. હું મહા મંગળકારી
અખંડ સચ્ચિદાનંદ પરમકૃપાળુ પવિત્ર પિતા
મહાન્ ઈશ્વર! તમારા એવા ગુણો ને
મહોદાધમાં અમારું મન લય કરવા
માટે અને તમારી સત્ય સેવા
કરવાને ખાતર શુદ્ધ અંતઃકર-
ણના પ્રેમથી માનપૂર્વક
હૃજરો હૃજરવાર
દંડવંત પ્રણામ
કરી એ
હીએ.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગજરાતી કૉપીરાસિદ વિભાગ]

અનુક્રમાક ૭૮૩૧ વાર્ષિક

પુસ્તકનું નામ ભજનસાગર

વિષય ૬ - : ૪૨.

શ્રી

ભજન સાગર.

અસિતગિરિસમં સ્યાત્ કજ્જલં મિંધુપાંત્રે
સુરતરુવરશાખા લેખિની પત્રમૂર્વી ।
લિખતિ યદિ ગૃહીત્વા શારદા સર્વકાલમ્
તદપિ તવ ગુણનાર્મીશ પારં ન યાતિ ॥

અર્થ:—

નીલગિરી પવન જેટલી સહી હોય, મહાસાગર જેવડો
ખડીયો હોય, સર્વ દેવતાઈ જાડાની કલમ બનાવી
હોય, પૃથ્વીના પડ જેવડો કાગળ બનાવ્યો
હોય, અને સર્વથી સરસમાં સરસ
લખવા વાળી શારદા સદાકાળ
લખ્યા કરે, તોપણ હે
ઈશ્વર! તારા ગુણનો
પાર આવે નહીં.

નવમી આવૃત્તી

૧૬૯૨૦૦૦

કિંમત ૭ આના.

સંવત ૧૯૭૪ના શ્રાવણ સુદ ૧૧ ને રવિવાર.

પ્રસ્તાવના.

આ પુસ્તકની અંદર જે ભજનો છપાયલા છે, તેમાંના કેટલાંક કાંઈક કાંઈક ચોપડીઓમાંથી લીધાં છે; ને બાકીના મોટેથી ગવાતાં ઉતારી લેવામાં આવ્યાં છે. તેથી તેમાં જે કાંઈ ભુલો હોય તો તે માટે સુઝ વાંચકો દરયુજર કરશે.

આ પુસ્તકની ઘણી આવૃત્તિઓ છપાઈ ગઈ છે, ને આ છપાવી છે; તે ફક્ત ભગવદ્ પ્રીત્યર્થે ને લોકોના કલ્યાણ માટે તથા અંતઃકરણમાં ભક્તિભાવ જનમે એવા હેતુથી છપાવી છે. ખીજે કંઈક તેમાં હેતુ નથી. માટે જે જે પુસ્તકોમાંનાં ભજનો લેવાયલાં હોય ને તેમાં તેમના છપાવનારને કંઈ પણ હરકત હોય તો તે લખી જણાવશે તો તે પ્રમાણે યોગ્ય ફેરફાર કરવામાં આવશે.

લી૦

વંદ્ય અમૃતલાલ સુંદરજી પઠીઆર.

સાંકળીયું.

— સંકલ્પ —

૫૬ સત્સંગ વિષે. પાનું

- ૧ મહાપદ લાઘુરે જેને ૧
- ૨ સુખ કહયું ન નય ૨
- ૩ જેને ન કીયો સત્સંગ ૨
- ૪ સંતો અમે વહેવારીઆ ૩
- ૫ જેને લેશ હરિજન હરિજન ૩

ગુરૂ વિષે.

- ૬ હરિગુણ બાર બાર જાતાં ૪
- ૭ દેખ્યા હોયતો કહીબતલાવો ૪
- ૮ સદ્ ગુરના તે સખદ ૫
- ૯ સદ્ગુરુએ અમને મારેલ ૬
- ૧૦ સદ્ગુરુ સ્વામીને વિનહું ૭
- ૧૧ મારીરે કઠારી સંતો ૭
- ૧૨ આજે આનંદ ગુરુ આગ્યા ૮
- ૧૩૧ મારા મારા મારા ગુરુજી ૧૫૭
- ૧૪૭ તમે ખુબખબરકરીખોજો ૧૭૧
- ૧૪૮ જેને કીયા બ્રહ્મસે નેડા ૧૭૨
- ૧૪૯ અબ મોયે ધટમે પ્રગટી ૧૭૨
- ૧૫૦ સદ્ગુરુ નીવાણી ૧૭૩
- ૧૫૧ મોય દેખત આવે હાંસી ૧૭૪

કૃષ્ણર સ્વરૂપ વિષે

- ૧૩ ટું અગાધ પરબ્રહ્મ ૯
- ૧૪ ટું અગાધ ટું અગાધ ૯
- ૧૫ એકાદેશ હમારા સાધો ૯

૫૬

પાનું

- ૧૬ હમ સાકર હપાસીવે ૧૦
- ૧૭ હમતો કૃષ્ણ છપીસો ૧૧
- ૧૮ ટું તો ન્યારો રહીને ખેલેરે ૧૧
- ૧૯ એહીં હમારે મીનાથજી ૧૨
- ૨૦ એ છે નિરાકાર સાકર ૧૩

સંત વિષે

- ૨૫૨ હરીવસે હરીના જનમાં ૧૭૫
- ૨૧ નંદ નંદનકે પ્યારે ૧૩
- ૨૨૭ નંદ જયોદાના બાગ્ય. ૧૫૫
- ૨૨ ધન્ય આજ ધડી સંત ૧૪
- ૨૩ મળે છવનમુક્ત હરિતણા ૧૫
- ૨૪ ધન્ય ધન્ય એ સંત ૧૬
- ૨૫ તાદશી જન તેને ભક્ષીયે ૧૬
- ૨૬ સાચા સંત તે દુઃખ દે ૧૭
- ૨૭ સાધુ તે જનને સંગ ૧૮
- ૨૮ આ ભાઈરે શાન્તિ પમાડે ૧૯
- ૨૯ સંતનકે સંત લાગેરે ૨૦
- ૩૦ વહાલારે સંતને જયજય ૨૦

જોગી ન થવા વિષે.

- ૩૧ નિશ્ચે કરો રામનું નામ ૨૧
- બકિત વિષે.
- ૩૨ સંતો ભક્તિરૂપી એક ૨૨
- ૩૩ ભક્તિ મહા બળવંતીરે ૨૨

૫૬

પાનું

૫૬

પાનું

૩૪ ભૂતળ ભક્તિ પદારથ ૨૩

૩૫ ભજનકો પરિમાન એસો ૨૩

૩૬ કાળ વ્યાસનો ડંખ ન ૨૪

ભક્તિમાં શરમ ન

કરવા વિષે.

૩૭ વરમાળા તો વિકુલ ૨૪

૩૮ હરિનો મારગ છે શુરાનો ૨૫

૩૯ ભક્તિ શુરવીરની સાચી ૨૬

૪૦ હરિસ મેલેરે મૂલ છે ૨૭

૪૧ તમે નામ નારાયણનુરે ૨૭

૪૨ આવે ભજતાં તે ત્રિભોવન ૨૮

૪૩ હરિને ભજતાં હલ્લુ કોઈ ૨૯

૪૪ કોઈ કહે તેને કહેવારે ૨૯

૨૩૫ નાંદા મારી બલે કરોરે ૧૬૦

વિશ્વાસ વિષે.

૪૫ મેં ભરોસે આપને રામકે ૩૦

૪૬ રામ રતન ધન પાવો ૩૦

૪૭ રામ સમર તારે કાંઈ ૩૧

૪૮ સૌથી સમરથ રાધાવરનો ૩૧

હરિ ભજવામાં આળસ ન

કરવા વિષે.

૪૯ ભજનવિના જીવડા દુઃખી ૩૨

૫૦ હરિનામ ખિના નર ૩૩

૫૧ હરિનહીં ગાયો જન્મારો ૩૪

ભક્તિ જલદી કરવા વિષે.

૫૨ હરિ ભજ્યાનું ટાણું ૩૪

૫૩ કાયા છે ત્યાં સુધી ૩૫

૫૪ જ્યાં લગી આત્મા અંગ ૩૬

૫૫ તારી કાયા નગરમારે ૩૬

મોત વિષે.

૨૩૮ કંઠણ ચોટ છે કાળનીરે ૧૬૫

૫૬ તારા મનમાં જાણે છે ૩૭

૫૭ તારે માથે નગરાં વાજે ૩૮

૫૮ જો વિચારીને જીવ હૃદયમાં ૩૯

૫૯ મારો હંશલો નાનો ને ૩૯

જગત મિથ્યા વિષે.

૬૦ સખી જાવ જગત વહેવાર ૪૦

૬૧ ચેત ! પ્રાણીઆ નરકની ૪૦

દુઃખ વિષે

૬૨ નાથ વિના સંકટ ૪૨

૬૩ સંકટ સર્વે હરો ભવપતિ ૪૨

૬૪ દામોદર દુઃખડાં કાપોરે ૪૩

૬૫ મુંને ઘડી નથી વિસરતા ૪૩

૬૬ દુસરો કોન સુખદાઇ ૪૪

અર્પણ વિષે

૬૭ સુખ છે તમારા શરાણમાં ૪૫

૬૮ મારા પગ તે ધડળે ૪૫

૬૯ સ્વામી સીતારામ કૃપાકર ૪૬

૭૦ રામ પીયારા કૃષ્ણ ૪૭

ભગવદ ઈચ્છા

૭૧ રામ રાખે તેમ રહીયે ૪૮

૭૨ શ્રીજી કરે સો બલી ૪૮

પદ	પાનું	પદ	પાનું
૭૩ સુખદુઃખ મનમાં ન	૪૯		
૭૪ હરીજન થઇને હાણ	૫૦		
૭૫ પ્રભુજીએ ધાર્યું હોય તે	૫૦		
૭૬ જીવતું શીદને ચીંતા	૫૧		
૨૩૬ પ્રભુને ગમે તે સમે	૧૬૧		
૨૩૭ ગમ ન પડે નરને	૧૬૩		

પ્રેમ વિષે.

પદ	પાનું	પદ	પાનું
૭૭ ગોવિંદ ગાવ મન	૫૨	૯૧ મોરલી વાગી મને રામ	૬૧
૭૮ ભજન કેમ કરતો નથી	૫૨	૯૨ વહાલો પ્રેમને વશ થયા	૬૨
૭૯ દેવોને છે દુર્લભ એવો	૫૩	૯૩ વહાલો મારો સાચાનો	૬૩
૮૦ હરિભક્તિ કરનારે	૫૪	૯૪ પ્રેમની વાત છે ન્યારી	૬૪
૮૧ હરિસે કોઇ નહીં બડા	૫૫	૯૫ મેં તેા હરિજીણુ ગાવત	૬૫
૨૨૬ બાળી કાઢી જગતની	૧૫૬	૯૬ દિલ લગાય રામ કૃષ્ણરીમે	૬૫
૮૨ બીજું કાંઈ ન વગેરે	૫૫	૯૭ જે કોઇ પ્રેમ આંશ	૬૫
૮૩ લેહ લગાડી રામને જ્યો	૫૫	૯૮ મળીયા પ્રેમ રનેહી	૬૬
૮૪ હરિ ભજ્યે તેા આવે	૫૬	૯૯ પ્રેમનો પંથ છે ન્યારો	૬૬
૮૫ જીવ તેા હરિ ન સમર્થો	૫૭	૧૦૦ સાચો પ્રેમ પ્રીતમનો	૬૭
૮૬ શા મારે તું ભજતો નથી	૫૮	૨૨૨ અરે કોઇ પીયે પ્રેમકા	૧૫૨
૮૭ હઠો બડા કોઈ એતોને	૫૯	૨૨૩ પીળરે બુટી નામકી	૧૫૨
૮૮ જોખનકા ગગડરી મત	૫૯		
૮૯ સર્વ તજીને ભજ્યે શ્રી	૬૦		
૯૦ ધન્ય જેજે હરિજીણુ ગાયા	૬૧		

વ્યભિચાર વિષે.

૨૧૬ વારેવારે મનખો	૧૪૯	૧૦૧ ધિક ધિક તારો જો	૬૭
૨૨૦ ભજમન ગોવિંદા	૧૫૦	૧૦૨ તમે પાકાને વળાવોરે	૬૮
૨૩૨ રામ કહે નેકી મળ	૧૫૭		
૨૩૩ સમર સમર મન સ્થામ	૧૫૮		

અભિમાન વિષે.

		૧૦૩ ગર્વ કીયો સોઇ નર હાથો	૬૮
		૧૦૪ મતકર દિલપતિયારો	૬૯

સાધારણ નીતિ વિષે.

		૧૦૫ ભાવે કરી ભક્તો તમે	૭૦
		૧૦૬ સાવથી પ્રભુ ભજો	૭૧

પરમાર્થ વિષે.

		૧૦૭ તું તીર્થમાં જરા જ્યાં ત્યાં	૭૧
		૧૦૮ ચિર ઠરીને કોઇ આ ઠામ	૭૩
		૧૦૯ કોઈનો ભાર ન રાખે	૭૩

પદ	પાનું	પદ	પાનું
૧૧૦ જે જન ઓધા મોઢે	૭૪	૧૩૨ મારે આળ્યો અલોહિક	૮૬
૧૧૧ ભક્તોની કીડ ક્યાં ન	૭૪	૧૩૩ લેહ લાગી મુ'ને લેહ	૮૭
કમલું વિષે.		૧૩૪ લેહ લાગી મને લેહ	૮૭
૧૧૨ સુમરનખિના સુખ નહીં	૭૬	૧૩૫ ભજન ધુન ખુબ ભગી	૮૮
૧૧૩ નારાયણનું નામ લેને	૭૬	૧૩૬ રસ અગમ અપાર	૮૮
૧૧૪ ભજોને ભગવાનને	૭૭	૧૩૭ રામે રામે ચહે રામ રસ	૮૪
૧૨૮ ભાગ્ય ખડા પ્રજની	૧૫૫	૧૩૮ ગુરુ મારે અગમ તિરથ	૮૪
નામ મહાત્મ્ય વિષે.		૧૩૯ ગુરુ મારે નજરે મોતી	૮૫
૧૧૫ નામકી મહિમા અગમ	૭૮	૧૪૦ એ કહેતાં જાણે એ	૮૬
૧૧૬ નામ સુધારસ સાર	૭૮	૧૪૧ અનુભવીને એકલું	૮૭
૧૧૭ કૃષ્ણ રામા રામા રામા	૭૯	૧૪૨ સુરતા લાગીરે જોની	૮૭
૧૧૮ ભજ રામ રામ રામ	૮૦	૧૪૩ હરિ મહિમા મોટા	૮૮
શ્રી કૃષ્ણ વિષે.		૧૪૪ ઓધવ ક્યારે આવશે.	૮૯
૧૧૯ જમજમ કૃષ્ણ કમલ	૮૦	૧૪૫ રામ સભામાં અમે	૮૯
૧૨૦ કાઢે ન મંગલ ગાવે	૮૧	૧૪૬ ગોપીજનતા પ્રાણુરે	૧૦૦
૧૨૧ પ્રજ વહાણુરે વૈકુંઠ	૮૨	૧૪૭ વૃંદાવનનોરે ચંદ્ર	૧૦૧
૧૨૨ મુ'ને વધાયું વહાલાજી	૮૨	૧૪૮ ગોકુલ વહેલા પધારતો	૧૦૨
૧૨૩ ધન્ય થડી ધન્ય દહાડો	૮૩	૧૪૯ અખંડ વરને વરી	૧૦૩
૧૨૪ રામખાણુ લાગ્યા હોય	૮૪	૧૫૦ એવો અખંડ અમર વરને	૧૦૩
૧૨૫ રે સમપણુ હરિવરનું	૮૫	૧૫૧ રામ અમલ રંગ	૧૦૪
૧૨૬ વરીએ તો શામળીઓ	૮૫	૧૫૨ જીવને સાટેરે માળા	૧૦૪
૧૨૭ વરીએ શામળીયાવર	૮૬	૨૨૪ કયા બોલે ? અબ કયા	૧૫૩
૧૨૮ મારા નાચનાં નેણાં	૮૭	૨૨૬ આવણુ વહી આઠમ	૧૫૪
૧૨૯ મારે વરતો વિકુલને	૮૭	૨૨૭ નંદ જસોદાના ભાગ્ય	૧૫૫
૧૩૦ ઘેસા અમે ભલે યથારે	૮૮	૨૨૮ ભાગ્ય ખડા પ્રજની	૧૫૫
૧૩૧ વહાલા લાગોછો વિશ્વાધાર	૮૮	૨૨૯ ખાળી કાઢી જગતની	૧૫૬

પદ	પાનું	પદ	પાનું
૨૩૯ હારે રથ ફેરે જાકુળ	૧૬૫	૧૬૮ પ્રભુ પાલવ પકડીને	૧૧૬
૨૪૦ મારી બાળપણાની પ્રીતુરે	૧૬૬	૨૨૫ સખી આજ અમારે	૧૫૩
૨૪૧ હૃતારે આરતી શ્રી કૃષ્ણ	૧૬૬	૨૩૦ રે ઓધા શુરે યયું	૧૫૬
૨૪૨ મુખડાની માયા ભાગીરે	૧૬૭	૨૩૪ જગમાં નરનારીને	૧૫૯
૨૪૩ નિત્ય નિત્ય ભજ્યે	૧૬૭	પ્રાર્થના વિષે.	
૨૪૪ સખી આજરેબાળે વંદાન	૧૬૮		
૨૪૫ ચરદ રેન ઝુક રહી બનમે	૧૬૯	૧૬૯ વિકૃલ વિશ્વાધાર પ્રભુ	૧૧૮
૨૪૬ આજ ગગન મંડળમાં.	૧૭૦	૧૭૦ હીનનો દયાળ છાડી	૧૧૮

દેંગી ભક્ત વિષે.

૧૫૩ જુઠા જુઠી ન ઝાલો	૧૦૫	૧૭૧ અભીવંદન બ્રહ્મપદે	૧૧૯
૧૫૪ વૈષ્ણવ નથી થયારે	૧૦૫	૧૭૨ અન્ય નહીં પ્રભુત્રાતા	૧૧૯
૧૫૫ અરે શું સમજ્યો	૧૦૬	૧૭૩ શરણુ ખડું છે તમારું	૧૨૦
૧૫૬ પ્રભુ તને પ્રસન્ન	૧૦૭	૧૭૪ હરિ જેવો તેવો હું	૧૨૧
૨૩૬ પ્રભુને ગમે તે સમે	૧૬૧	૧૭૫ પોતાના જનને બહારે	૧૨૧

હીનતા વિષે.

૧૫૭ એવી મહાપદ કરી	૧૦૮	૧૭૬ અપરાધ અમારા	૧૨૨
૧૫૮ ઓધા ભણેરે એને	૧૦૯	૧૭૮ અપરાધ ક્ષમા કરો	૧૨૩
૧૫૯ સીતારામને ભજીને	૧૦૯	૧૭૯ મારી ગતિ કેમ કરશે	૧૨૩
૧૬૦ મુને લહેરે લાગી	૧૧૦	૧૮૦ શ્રી વલ્લભ વિકૃલ	૧૨૪
૧૬૧ મારે આજે આનંદનો	૧૧૦	૨૩૨ રામ કહેનેહા મજા	૧૫૭
૧૬૨ બેની પ્રજમાં વાતો	૧૧૧	૧૮૧ કૌન કુટીલ ખલકામી	૧૨૪
૧૬૩ મથુરામાં હરિને જાવા	૧૧૧	૧૮૨ સકળ વિશ્વના નાથ	૧૨૫
૧૬૪ ધન્ય આજની ધડી	૧૧૨	૧૮૩ ચાકર રાખોછરે	૧૨૬
૧૬૫ ઓધા રીધોનેરે	૧૧૨	૨૨૧ હરીદાસા હરીદાસા	૧૫૦
૧૬૬ ઓધા દયામરે	૧૧૩	માયા વિષે.	
૧૬૭ મારી હુંડો રવીકારો	૧૧૪		

૧૬૮ અપરાધ અમારા	૧૨૨	૧૮૪ માયા તજીને છવ	૧૨૭
૧૬૯ અપરાધ ક્ષમા કરો	૧૨૩	૧૮૫ હરિની માયા મહા	૧૨૮
૧૭૦ શ્રી વલ્લભ વિકૃલ	૧૨૪	૧૮૬ હરિ. હું શું કરું રે	૧૨૮
૨૩૨ રામ કહેનેહા મજા	૧૫૭		
૧૮૧ કૌન કુટીલ ખલકામી	૧૨૪		
૧૮૨ સકળ વિશ્વના નાથ	૧૨૫		
૧૮૩ ચાકર રાખોછરે	૧૨૬		
૨૨૧ હરીદાસા હરીદાસા	૧૫૦		

૫૬

પાનું ૫૬

પાનું

કૃપા વિષે.

૧૮૭ કૃપા વિના પ્રભુ	૧૨૬	૨૦૬ નમસ્તે નમસ્તે	૧૪૨
૧૮૮ કૃપા કરો કીરતાર	૧૨૬	૨૦૭ જે છે એક અખંડ	૧૪૩
૧૮૯ કૃપાસિંધુ ઇશ એક	૧૩૦	૨૦૮ વંદુ હું પરમેશ	૧૪૩
૧૯૦ હરે સુંદર રયામ	૧૩૦	૨૦૯ ઓ પ્રભુ તું કડળા	૧૪૪
		૨૧૦ હારી રહ્યા મનમાંહી	૧૪૪
		૨૧૧ જે સુખદાયક	૧૪૪
		૨૧૨ જયદેવ, જયદેવ	૧૪૫

ધૃત્વરનાં વખાણુ વિષે.

૧૯૧ જોને જગત કર્તાર	૧૩૨	૨૧૩ સોળાતનકી એકજ	૧૪૬
૧૯૨ નથીરે અનુયુ	૧૩૩	૨૧૪ હવે કહેવું જોઇએ.	૧૪૬
૧૯૩ તમે સર્વ સંસાર	૧૩૩	૨૧૫ રામ શબ્દની માળા	૧૪૭
૧૯૪ પ્રભુ છો મંગળકારીરે	૧૩૪	૨૧૬ માનો મળાછે મોટી	૧૪૮
૧૯૫ સર્વે ગુણ સંપત્ર	૧૩૫	૨૧૭ ક્યાં જીવ ક્યાં જમનીશ	૧૪૮
૧૯૬ જય જગપાળ દયાળ	૧૩૫		
૧૯૭ જય જય જગ કર્તાર	૧૩૬		
૧૯૮ પ્રભુ દીનદયાળુ પરમ	૧૩૭		
૧૯૯ દયાળુ જગસર્જનહાર	૧૩૮		
૨૦૦ પ્રભુ સર્વ શક્તિમાન	૧૩૮		
૨૦૧ મંગળ છે નામ તારે	૧૩૮		
૨૦૨ પરબ્રહ્મ અનંત	૧૩૯		
૨૦૩ તમે પૂર્ણ પ્રભુ છો	૧૪૦		
૨૦૪ છો અજર અમર	૧૪૧		
૨૦૫ અહો વિશ્વપતિ	૧૪૧		

જીવને છેલ્લી શીખામણુ

૨૧૩ સોળાતનકી એકજ	૧૪૬
૨૧૪ હવે કહેવું જોઇએ.	૧૪૬
૨૧૫ રામ શબ્દની માળા	૧૪૭
૨૧૬ માનો મળાછે મોટી	૧૪૮
૨૧૭ ક્યાં જીવ ક્યાં જમનીશ	૧૪૮

છેલ્લી સ્તુતિ.

૨૧૮ જે હુંખ યાય તે	૧૪૯
૨૫૩ શાંતિ શાંતિ શાંતિ	૧૭૬
૨૫૪ તમે છો પ્રભુ અત્રદાતા	૧૭૬
સૌનું લાલુ ધન્યવાન વિષે.	
૨૫૫ દુનિયાનાં હુંખ	૧૭૭
૨૫૬ સૌનું કરો કલ્યાણુ	૧૭૮
ધુનો	૧૭૮

ॐ

❀ परमात्मने नमः ❀

— ++ —

सत्संग विषे.

१

महापદ લાધ્યું રે જને, બીજાં સાધન ન રહ્યા તેને
સહજ સમાધિરે લાગી, અનુભવ જ્યોતિ નિરંતર જાગી.
અનહદ વાજરે વાજે, પરણવ અરણવ લહેરે ગાજે
ગગા જમુનારે વહે છે, તરવેણીમાં તાલ મળે છે
જન ત્યાં આવેરે ઝાઝા, ત્યાં છે સકળ તીરથનો રાજ
દેવ મુનિનોરે મેળો, ભાવિક સંઘ થાય છે મેળો
અક્ષય વટછેરે એમાં, વિશ્વપતિનો વાસો તેમાં
તીરથનારં નહારો, કાગ મટીને હંસજ થારો.
પિંડજ તેમારે ધરશે, એકોત્તર શત કુળ તો તરશે.
નિર્મળ થારોરે કાયા, પ્રેમ પ્રયાગ વિષે જ નહાયા.
સત્ પુરુષોનીરે સંગે, છોટમ નહાયો પરમ ઉમંગે.

૨

સુખ કહ્યું ન જાય સત્સંગનુંરે,
 આઠે અંગમાં આનંદ થાય—સુખં
 અડસઠ તીરથ એને સૌ આંગણુરે,
 સત્સંગેથી ભેળાં થાય—સુખં
 એ સુખ ઈંદ્રના લોકથી અધિક છેરે,
 વૈકુંઠેથી વધતું જાય—સુખં
 એ સુખ બ્રહ્માના લોકથી બારે ધણુરે,
 એ તો વેદ પુરાણે વંચાય—સુખં
 મહેતો નરસિંહ એમાં તો એમ બણુરે,
 એ તો આજખાવે અવિનાશ—સુખં

૩

જને ન કીયો સત્સંગ જનમ ધરી,
 જને ન કીયો સત્સંગરે. (૮૬)
 તાકો ઠેવલ પશુ કરી માનો (૨)
 જદપિ મનુષ્યકો, અંગરે (૨)—જનેં
 કા બયો પાટ પીતાંબર પહેરણ
 રહડવે હસ્તી તુરંગરે, (૨)
 તામે કા બડાઈ પાયો (૨)
 દુહ્યો દુહ્ય ઉમંગરે (૨)—જનેં

આહાર નિદ્રા ભય કરતોરે મૈથુન
લાગો વિષયકો રંગરે, (૨)
ચેતત નાહીં ખડો હે મુરખ (૨)
કાલ કરેગો ભંગરે (૨)—જેને
નિર્મળ ચિત્ત કરી કબહુ ન નાહો
મંત સ્વરૂપી ગંગરે (૨)
કહે દેવો ઠેસે કરી પાવે (૨)
પુરણ પદ અભંગરે (૨)—જેને.

૪

મંતો અમે વહેવારીઆ, શ્રી રામનામના રે (ટક)
વેપારી આવે છે બધા ગામ ગામનારે—સંતો
અમારું વસાણું સંતો, સાં ઠાને ભાવે (૨)
અઠારે વરણ જેને હોરવાને આવે—સંતો
લાખ કરોડે લેખા નહી, ને પાગ વિનાની પુંજી (૨)
હોરવું હોય તો હોરી લેજો કરતુરી છે સોંધી—સંતો
આવશે ને ખાતાવહીમાં, લક્ષ્મીવન્તું નામ (૨)
ચિઠ્ઠીમાં ચતુર્ભુજ લખીયા નરસૈયાનું કામ—સંતો

૫

જેને ઘેર હરિજન હરિજન ગાય, તેતો નિત્ય ગંગામાં ન્હાય (૨)
અડસઠ તીરથ ગુરૂને આંગણે (૨) દૂર ગયે શું થાય—જે.

ધ્રુવ નાથા, પ્રદહાદ નાથા, હેતે નાથા હનુમાન (૨)
 પ્રીત કરી પરીક્ષિત નાથા (૨) જોગી શુકદેવ ગાય-જે.
 સહુ સંત મળી ધારણ બાંધ્યું, જ્ઞાનગંગા તોળાય (૨)
 જપતપ તીરથ જોડે મળ્યા (૨) તેમાં સર્વ સાધન મળી જાય-જે.
 જ્ઞાનગંગાનો મહિમા મોટો, મુખે કહ્યો નવ જાય (૨)
 ભલે મળ્યા મેતા નરસિંહના સ્વામી, હેતે હરિના ગુણ ગાય-જે.

ગુરુ વિષે.

૬

હરિગુણ બાર બાર ગાતાં, પ્રભુ ગુણ બાર બાર ગાતાં (૮૬)
 ગુરુકી કૃપાદષ્ટિ રંગ છાઈ, હરિગુણ બારબાર ગાતાં-હ૦
 આસન બાંધી સુરતી સાંધી, બ્રહ્મટિમેં ધ્યાન લગાય-હ૦
 કૃષ્ણ મોરારી જને જોઢી કામળ કાળી, એહીમેરે મનભાય-હ૦
 જાદવ ગુરુકી કૃપા ભઈ, તો નાયત વૈકુંઠ જાય-હ૦

૭

દેખ્યા હોય તો કહી ખતલાવો,
 કયાં છે ગુપ્તી ગંગા?—ભાઈ, કયાં છે—હોજી. (૮૬)
 ઘૂઠ ગુરુ ને છીપા ચેલા,
 નહીં દિવસ પગદંડા—ભાઈ નહીં દિવસ—હોજી;

આગમ ભાંખે કાંઈ નવ સુઝે (૨)

આપ વખાણે અંધા-ભાઈ, આપ વખાણે-ભાઈ કયાં છે

સદ્ગુરૂ મળીયા ને સંશય ટળીયા,

ને મીટ ગયા સર્વે કંદા-ભાઈ, મીટ ગયા સર્વે-હોજી;

મોતી નીરખ્યા પિયુકું પરખ્યા (૨)

જખી ભયા આનંદા-ભાઈ, જખી ભયા-ભાઈ કયાં છે

એક તુરીજન મોતી નીરખ્યા,

વચન ગુરૂકા વંધા-ભાઈ, વચન ગુરૂકા વંધા-હોજી;

દાસ અરજણ જીવણ કે ચરણે (૨)

ધ્યાની પુરૂષકા ધંધા-ભાઈ, ધ્યાની-ભાઈ કયાં છે

૮

સદ્ગુરૂના તે શબ્દ વિચારતાં (૨)

મટે માયા મોહ વિકાર-હરિરસ પીજીયે

ખાળી ભરમ કરે ખીજી વાસના (૨)

ઉર પ્રગટે પ્રેમ અપાર-હરિરસ

એવો અજર અમી રસ જે પીયે (૨)

તેના નેણા વેણા પલટાય-હરિરસ

લાગી બ્રહ્મખુમારી ન ઉતરે (૨)

સુખ મુખે કહું નવ જાય-હરિરસ

તેને સંભવ નથી રે શરીરનો (૨)
 થયો આતમ દૃષ્ટ ઉઘાડ—હરિરસ
 મરજીવો થઈ હરિને મળે (૨)
 ગળે જ્ઞાન હિમાળે હાડ—હરિરસ
 બ્રહ્મજ્ઞાન ગગનવત થઈ રહે (૨)
 જયમ કુંભ મહા જળ માંહે—હરિરસ
 કૃષ્ણ પોતામાં પોતે શ્રીકૃષ્ણમાં (૨)
 કૃષ્ણ વિના ન દીસે કાંઈ—હરિરસ
 જઈ સરિતા સાગરમાં બળે (૨)
 તેનું નામ નદી ટળી જાય—હરિરસ
 કહે પ્રીતમ સદ્ગુરુ સેવતાં (૨)
 ટળે અંતર એક રસ થાય—હરિરસ

૯

સદ્ગુરુએ અમને મારેલ છેરે શબ્દોના ખાણ;
 એક રામને બજીલ્યો નિરવાણુરે—સદ્
 કુટુંબ કબીલાની કુડી કુડી માયારે (૨)
 સાચું નારાયણનું નામરે—સદ્
 કહે રવિદાસ સંતો બાણ પ્રતાપેરે (૨)
 મદી ગઈ ચોરાશી ઠરી ખાણુરે—સદ્

સદ્ગુરુ સ્વામીને વીનવું, નમી નમી લાગું પાયજી,
દાન દીધારે ભક્તિ જ્ઞાનનાં, કાટી કર્મ મીટાયજી-સ.
જનમ મરણનું તો ભય ગયું, મટી જમડાની ત્રાસજી,
લખરે ચોરાશી ખાતું વીંટીયું, બણી પોતાને દાસજી-સ.
સદ્ગુરુ સમ દાતા નહીં, જો જો મનમાં વિચારીજી;
સગાસંબંધી બેની બંધવા, સરવે સ્વપ્ના સમાનજી-સ.
અવગુણ મારા અનેક છે, નવ જોયા નીરધારજી;
બીરદ પોતાનું સંભારીને, મગ્નીદાસ કહે બહીહારજી-સ.

મારીરે કટારી સંતો પ્રેમની, લાગી કલેજમાંયજી,
અંગોઅંગમાંહે વેદના, નિશદિન ખટકે તનમાંહેજી-મા.
સદ્ગુરુ સાચારે શર તાંકી, તાંકી માર્યા જણે ખાણજી,
ધાયેલ કીધા તનમન જ્ઞાનસું, એ સુખ જણશે કોઈ જણજી-
પ્રેમ અગ્નિરે જેના અંગમાં, તાપ્યા તેનારે તનજી,
સુખ ના ગમેરે આ સંસારનું, સદ્ગુરુ સાથે બાંધ્યા મનજી-
પ્રીત છેરે જેને પ્રાણથી, ગુરુવિના ઘડી ન રહેવાયજી;
જળની વિછુટી જમ માછલી, તલખી તલખી મરીબયજી-
પ્રીત જોજોરે બપૈયાતણી, જેની ન ટળે ટેકજી,

પૃથ્વી પડયારે જલને નહીં નમે, અધર યુદ્ધ પીએ એકજ
પ્રીત હશેરે જને પૂર્વની, મળશે ગુરૂ તેને જ્ઞાનીજ,
મગ્નીદાસ કહે સદ્ગુરૂ સંતને, વારંવાર કુલજાનજ—મા.

૧૨

આજે આનંદ ગુરૂ આંખ્યા આંગણે (૨)
હું તો દિલ ભરી આદર દઢશ—ગુરૂજી આંખ્યાં
ધન મસ્તક લઈ ચરણે ધરું (૨)
લગ્ન કરી ચરણામૃત લઈશ—ગુરૂજી આંખ્યાં
મને પ્રેમે કરીને ગુરૂએ પુછીયું (૨)
તારા અંતરનો દેવો છે ઠાઠ—ગુરૂજી આંખ્યાં
દુઃખ સુખ દેવું છે તારી દેહને (૨)
પુરૂં કહેજે ભણી મુખે પાઠ—ગુરૂજી આંખ્યાં
હું તો મગ્ન થઈ મારા મનમાં (૨)
મને હરખ ધણેરો થાય—ગુરૂજી આંખ્યાં
કહેણી રહેણી વિનારે સાધન થું કઈ? (૨)
જેથી પ્રસન્ન થાય ભગવાન—ગુરૂજી આંખ્યાં
દેવળદાસ ઉપર કીરપા કરી (૨)
પામ્યા ભવરે સાગર કેરો પાર—ગુરૂજી આંખ્યાં

ધૈર્યસ્વરૂપ વિષે.

ધૈર્ય સૌથી મોટા છે.

૧૩

તું અગાધ પરબ્રહ્મ નિરંજન, ઠા અબ તોહી લહેરે,
અજર અમર અવિગત અવિનાશી, કેન રહનિરહેરે—તું
બ્રહ્માદિક સનકાદિક નારદ, શેષ હું અગમ કહેરે,
સુંદરદાસ બુદ્ધિ અતિ થોરી, કેસે તોહી અહેરે—તું

૧૪

તું અગાધ, તું અગાધ, તું અગાધ દેવા,
નિગમ નેતિ નેતિ કહે, બને નહિ લેવા—તું
બ્રહ્માદિક વિષ્ણુ શંકર, શેષ હું બખાને;
આદિ અંત મધ્ય તુમહિં, કાઉ નહીં બને—તું
સનકાદિક નારદાદિક શારદાદિક ગાવે;
સુરનર મુનિજન ગંધર્વ, કાઉ નહીં પાવે—તું
સાધ બિધ થકિત ભયે, ચતુર બહુ શ્યાને;
સુંદરદાસ કહા કહે, અતિ હા હૈરાને—તું

ધૈર્ય નિરાકાર છે.

૧૫

ઐસા દેશ હમારા સાધો, ઐસા દેશ હમારા હૈ (ટક)

અક્ષય અચિંત્ય અરૂપ અનામી,
 ગુણ અવગુણ તેં ન્યારા હૈ—ઐસાં
 અગમ અગાધ અનંત અનાદિ,
 અચલ અખંડ અપારા હૈ—ઐસાં
 સત્ ચિત્ આનંદ પરમ મનોહર,
 સખ જીવનકા પ્યારા હૈ—ઐસાં
 મનસેં પરે બુદ્ધિસેં બાહેર,
 નિર્ભય રામ વિચારા હૈ—ઐસાં
 કહત કબીરા સુનો ભાઈ સાધી,
 એ પ્રભુ હમ નિરધારા હૈ—ઐસાં

ધ્યેયર સાકાર છે.

૧૬

હમ સાકાર ઉપાસીવે, સખ ગોકુલકે બાસીવે (૨)
 ઉદ્ધવ તુમ અદ્વૈત બ્રહ્મ કહો, નિરાકાર ગુન હીને;
 પ્રેમીજનકા પંથ નહીં હમ, શુષ્કજ્ઞાની તુમ ચિન્હ—હમ.
 લલિત ત્રિભાંગી છેલ ફાંકડે, નટવર નાથ હમારે,
 નિર્ગુણ બ્રહ્મસો ધામહે ઉનકા, સમગ્રત સમગ્રનહારે—હમ.
 જગકર્તાકું રૂપ નહીં તો, જગકું કાંહાંસે આપા?
 કારન જેસા કારજ હોવે, ન્યાયશાસ્ત્રમેં ગાયા—હમ.

ઐશ્વર્યાદિ પડ્યુન સંયુક્ત, નિર્ગુન કસે કહીએ
અનનિયુનપર શુદ્ધ સત્યહરિનિરખત સખસુખ લેયે—હમ
ભક્ત નેત્ર ભૂષણ મહા રાધા વર શ્રીકુંજ બિહારી
દાસ દયાદે પ્રાણજીવન ધન, શ્રીગોવર્ધન ધારી—હમ

ઈશ્વર સગુણ છે.

૧૭

હમતો કૃષ્ણ છબીલો ગાવે (૮૬)
તેરો નિર્ગુન પ્રભ હમે નહીં ભાવે—હમતો
ગિરધર ગુન રૂપકે રાશી (૨).
પ્રભ ભજે જે કોઈ હોય હદાસી—હમતો
જલકું કયા સુખ હોય જલપાના (૨)
લવણકું કહાં સુખ સિંધુ સમાના?—હમતો
જ્યામેં દાસ ભાવ ઉઠ જાવે (૨)
જુગલ નહીં વહાં કયા સુખ પાવે?—હમતો
દાસ સદા હમ શ્રીજી રવામી (૨)
માગે દ્યો ગુર પદ શીશ નામી—હમતો

ઈશ્વર આ જગતથી નીરાજો છે.

૧૮

તં તો ન્યારો રહીને ખેલેરે નારાયણારે (૮૬)

તારી ઈચ્છા તે સૌ માયા, તેમાં સધળા ભેદ સમાયા;
 તું નિર્ગુણ પણ ગુણ તુજમાં દીસે થણારે-તું તો
 પવન પાવકનો પિંડ બનાવે, તેમાં ચૈતન્ય તારું આવે;
 તુજ ડહાપણ જેતામાં કાંઈ નહીં મણારે-તું તો
 નટ જેમ પટને ઓથે રહે છે, સકળ પુતળાં નાચ કરે છે;
 તેમ તારા કરમાં સર્વેના તાતણા રે-તું તો
 એક કળે સૌ જગત હલાવે, ચમકદૃષ્ટિ જેમ લોહ ચલાવે;
 ઇચ્છા, જ્ઞાન, ક્રિયા, ગુણ, તારા સોહામણારે-તું તો
 તું ખેલે છે બાજી તારી, એમાં ન પહોંચે બુદ્ધિ અમારી;
 છોટમ તુજને ભજતા ભાંગે ભ્રમણારે-તું તો

સૈનો ઇન્દ્ર એક છે.

૧૯

એહી હમારે શ્રીનાથજી (૨૬)

વહાલો ભવ તારણ હાર-જુગ તારણ હાર-એહીં

દેવ ન જયું દુસરો રે, મન કિયો રે વિચાર;

દેવ ન જયું દુસરો-હારે મન કિયો રે વિચાર-એહીં

જપતપ તીરથ કૈન કરે રે, જપતપ તીરથ અપાર;

જપતપતીરથકૈન કરે-હારે જપતપતીરથ અપાર-એહીં

શોચ સમય શાંતિ ભર્યો રે, મન માન્યો રે મુરાર;
ઢાઉ અક્ષર સુરદાર કહે, ચેહી સખ સારમેં સાર-એહીં

૨૦

લાવણી.

એ છે નિરાકાર સાકાર એનો ઢાઘ નથી પામ્યા પાર (ટક)
રૂપિયો હાર્યા મુનિયો હાર્યા, હાર્યા સંત મહંત
વેદ પુરાણો પાર ન પામ્યા, એવો ઈશ અનંત-એ
સહસ્ર અઠ્યાસી સિદ્ધ ચોરાશી, સનકાદિક શુકદેવ;
ભાવ ધરીને ભજન કર્યાની સૌને જુદી દેવ-એ
રામ કહે કોઈ કૃષ્ણ કહે, કાઘ દેવી કહે કાઘ શીવ;
જેવું જના ગુરૂએ ગાયું, તે માને તે જીવ-એ
મન્ત્ર તમારા ગુરૂ તમારા, શાસ્ત્ર અને વળી સેવ;
જ્યાં ક્ષાવે ત્યાં પાપ તજીને, ભજજો જગનો દેવ-એ

સંત વિષે.

નંદ નંદન કે પ્યારે, આપે મેરે નંદ નંદન કે પ્યારે (ટક)
માલા તિલક મનોહર ખાના (૨)

ત્રિશુવનકે હજીઆરે—એહાં ત્રિશુવનકે—આયેં
 પ્રેમ સહીત બસત મેરે હરમેં (૨)
 નેક ન બત હુ ટારે—એહાં નેક ન બત—આયેં
 હૃદય કલમ કે મધ્ય બીરાજીત (૨)
 શ્રી નંદરાય હુલારે—એહાં શ્રી નંદરાય—આયેં
 કયા બતું કહુ પુણ્ય પ્રગટ ભયો (૨)
 મેરે ધરબુ પધારે—એહાં મેરે ધરબુ—આયેં
 પરમાનંદ કરી ન્યોછાવર (૨)
 તનમનધન સખ વારે—એહાં તનમનધન—આયેં

૨૨

ધન્ય આજ ઘડી, સંત પધારી પ્રેમે પાવન કીધાં;
 અતિ આનંદ અપાર, દયા કરીને અમને દરશન દીધાં.
 હરિજન છે હરિ સરખા હેલીરે,
 એને મળીએ મરબદા મેલીરે;
 થાય અરસપરસ આનંદ હેલીરે—ધન્ય
 સંત શરણે જઈએ તો સુખ ધણુરે,
 ડગલે ડગલે કૃપા યજ્ઞ તણુરે;
 એની સેવાના રે કૃપા શારે બાણુરે—ધન્ય
 સંત વૈકુંઠપતિને અતિ પ્યારા રે,

સંત બ્રહ્માનંદ રસ પીનારા;૧
 એવા સંતનથી નથી હરિ ન્યારારે-ધન્ય૦
 સંત ભેટેરે ભવદુઃખ દૂર પળે રે,
 પરમારથપણે પરિબ્રહ્મ મળે રે;
 એતું લક્ષ ચોરાશીતું ગમન ટળેરે-ધન્ય૦
 કહે પ્રીતમ પુરવના પુણ્ય કળ્યારે,
 જને આંગણે હરિજન આવી મળ્યારે;
 તેને હર આનંદના આધ વળ્યારે-ધન્ય૦

૨૩

મળે જીવનમુક્ત હરિતણા, ટળે અંતર તનમન તાપ;
 એવો સંગ સંતનો.
 કરે અવેવ આરે શરીરનાં, પરા પલાયે પંડના પાપ-એ.
 જમ કીટ મટી થાય ભમરી, તેને કીટ કહે નહીં કાપ-એ.
 જમ પારસ પરશે લોહને, તે તો હેમ હેલામાંય હોય-એ.
 જમ ચંદન વાસથી વૃક્ષને, કરે ચંદન સમાન સોય-એ.
 જમ મલીનજળ મળે જન-હવી, તેને તરત કરે ગંગતોય-એ.
 તાંબામોર પલટેછે પાણીએ, કરે કંચનમય રસરૂપ-એ.
 તેમ સદ્ગુરુ મુખીયા સંતથી, થાય જન તે સંતસ્વરૂપ-એ.
 શક નારદવ્યાસને વાહ્મીકિ, તેતો ઇશ્વરકાવીયાઆપ-એ.

ધ્રુવઅમરીષ પ્રદ્વાદ વિભીષણ, થયા સુખીયા સંતપ્રતાપ—એ.
સંત સર્વે સુખી થવા ઠામ છે, તેતો પ્રસિદ્ધ કહેછે પુરાણ—એ.
મન કર્મ વચને માનજો, કહે નિષ્કુલાનંદ નિર્વાણ—એ.

૨૪

ધન્ય ધન્ય એ સંત સુખણને, જેનું ઉલટી પલટયું આપ.
એવા જન હરિતણા.

આપટળીમળ્યાભગવાનમાં, જેનોઆપમાંહરિનોવ્યાપ—એ.
જેનાશીશમાંશીશછેશામનું, જેના નેણમાં નાથના નેણ—એ.
જેનામુખમાંમુખમહારાજનું, જેનાવેણમાંવહાલાનાવેણ—એ.
જેના કાનમાંકાન શ્રીકૃષ્ણનાં, જેનાનાકમાંનાસિકાનાથ—એ.
જેનીજીભ્યામાંજીભ્યાજીવનની, જેનાહાથમાંહરિનોહાથ—એ.
જેનાહૃદયમાંહૃદયહરિતણું, જેના પાવમાં હરિનો પાવ—એ.
જેમ હીરો હીરાવડ વેધીઆ, તેમ થયો તે સહજ સમાવ—એ.
એમ સતમાં યદ્યા શ્રીહરિ, માટે સંત તે સુખનું ધામ—એ.
ધર્મભક્તિવૈરાગ્ય ને જ્ઞાન જો, તેને રહેવાનું સંત છે ઠામ—એ.
એવા સ તશિરોમણિકયાં મળે, જણે દેહે બુદ્ધિ કીધીકુર—એ.
કહે નિષ્કુલાનંદ એને સંગે, હશે અંતરે આનંદસુર—એ.

૨૫

તાદ્રશી જન તેને જાણીએ, જેમાં એવા ગુણ હોય,

નિંદા સ્તુતિ ઠાઠની નવ કરે, સધળું સમદૃષ્ટિ જોય—તાદૃશી.
 જેના તે દરશન માત્રથી, ટળે પ્રપંચનું ધ્યાન,
 રમરણ કરાવે શ્રીકૃષ્ણનું, નસાવે અજ્ઞાન—તાદૃશી.
 ગુણ ગાયે ગોવિંદના, પ્રકૃલિલ તન થાય,
 નેત્ર પ્રવાહ વહે પ્રેમનો, હરખે દૃઢ્ય રંધાય—તાદૃશી.
 પરદુઃખ દેખી દાઝે ધણું, નવ કરે ઠાઠનો દ્રોહ,
 ઈંદ્રિયજીત સાચા સદા, ન પામે મન મોહ—તાદૃશી.
 સકળ સચરાચરને વિષે, વસ્યા દેખે ભગવાન,
 શુભ ધૃષ્ટે સર્વ જગતનું, લેશ નહિં અભિમાન—તાદૃશી.
 સધળી લીલા તે અવિનાશીની, જેમાં લુપ્ત જેનું મન,
 પ્રીતિ બહુ પરઉપકારમાં, સદા પ્રસન્ન વદન—તાદૃશી.
 નટવર ઝળકે નેણમાં, કાંતિ કરૂણામય હોય,
 શાંતસ્વભાવ સંતોષ બહુ, દોષ ઠાઠનો નહિ જોય—તાદૃશી.
 હરિજન વૈષ્ણવને વિષે, જેને અતિ ધણું વહાલ,
 દૃઢ આશરો દીનતા ધણી, બોલે વચન રસાલ—તાદૃશી.
 વિઠ્ઠલતા વિઠ્ઠલેશનું, મુખે કૃષ્ણનું નામ,
 એવા ભગવદીના દાસના, હરિદાસ ગુણ ગાય—તાદૃશી.

૨૬

સાચા સંત તે દુઃખ દે તેને, પણ સુખ દે મન સાચેરે,
 દોષ ન રાખે કલ્યાણ તેનું, પ્રભુ પાસે જાયેરે—સાચા.

વણ અપરાધે પ્રદહાદ પીડયો, હિરણ્યકશ્પ અભાગીરે,
 શ્રીનરહરિ પાસે પ્રદહાદે, તેની પણ ગતિ માગીરે—સાચા.
 પાંચ પુત્ર પાંચાળી ઢેરા, અશ્વત્થામાએ માર્યારે,
 ભીમસેન હણતા હુતા ધરી, દયા દ્રૌપદી વાર્યારે—સાચા.
 સાધુપણું તું શીખ વૃક્ષથી, પીડા સહી પર પોષેરે,
 દયા પ્રીતમને તે જન વહાલો, રિપુ રંજ ચિત્ત તોષેરે—સાચા.

૨૭

સાધુ તે જનનો સંગ, બાધ, મારે ભાગ્યે મળ્યો છે,
 મોટા પુરૂષનો સંગ, બાધ, મારે ભાગ્યે મળ્યો છે. (ટક)

મોટા પુરૂષનાં દર્શન કરતાં (૨)

ચડે છે ચોગણો રંગ—બાધ૦

અડસઠ તિરથ મારા સંતને ચરણે (૨)

ઢાઢિ કાશી ને ઢાઢી ગંગ—બાધ૦

દુરિજન લોકનો સંગ ન કરીએ (૨)

પાડે ભજનમાં ભંગ—બાધ૦

નિંદાના કરતલ નરકેરે જાશે (૨)

ભોગવશે થઈ ભોરિંગ—બાધ૦

મીરાં કહેરે બાધ સંત ચરણુરજ (૨)

ઉડીને લાગે મારે અંગ—બાધ૦

૨૮

ઓ ભાઈરે શાન્તિ પમાડે, તેને તે સંત કહીએ,
એના દાસના દાસ થઇને રહીએ—ઓં

વિધાનું મૂળ મારા ગુરૂએ ખતાવ્યું
ત્યારે મેતાને! માર શીદ આઈએ (૨)

કીધા ગુરૂજીને યોધ નવ આપે
ત્યારે તેના ચેલા તે શીદ થઇએ—ઓં

વેધની ગોળી ખાતાં દુઃખ નવ જાય
ત્યારે તેની ગોળી તે શીદ ખાઇએ (૨)

લીધા વળાવા ને ચોર જ્યારે કુટે
ત્યારે તેની સોખતે શીદ જઇએ—ઓં

કદપવૃક્ષ સેવીએ ને દારિદ્ર્ય હમે
ત્યારે તેની છાયામાં શીદ રહીએ (૨)

રાજની નોકરીમાં મૂખ નવ જાગે
ત્યારે તેની ઝેડે તે શીદ જઇએ—ઓં

નામ અમૂલ્ય મારા ગુરૂએ ખતાવ્યું
ને તે તે ચોંટયું છે મારે હૈયે (૨)

મહેતા નરસિંહાની વાણી છે સારી
શામળાને શરણે જઈએ—ઓં

૨૯

સંતનડે સંગ લાગરે, તેરી આછી બનેગી (૮૪)
 હંસનકી ગતિ હંસહી બને, કોઇ ન બને કાગરે-તેરી-સંત.
 સંતનડેસંગ પૂર્ણકમાઇ, હોઇબડોતેરો ભાગરે-તેરી-સંત.
 ધ્રુવકીબની પ્રદહાદકીબનગઇ, હરિસમરણવૈરાગરે-તેરી-સંત.
 કહતકબીરાસુનોમાઈસાધુ, રામભજનકોલાગરે-તેરી-સંત.

૩૦

વહાલારે સંતને જ્ય જ્ય સીતારામ,
 હારે મારી હાલતી વેળાના રામો રામ,
 હાંહારે મારા ગુરને કહેજો પ્રણામ-વહાલારે૦
 ક્યાં થકી આન્યા ને ક્યાં તમે જશે (૨)
 હારે તમે ક્યારે કરશે વિશ્રામ-વહાલારે૦
 સતસંગ કરવો ભવસાગર તરવો (૨)
 હારે કાયા પડીએત્ર પીપળ પાન-વહાલારે૦
 રૂઢીઆમાં રાખું ને ઘડી ના વિસાડું (૨)
 હારે મારે જુગના જીવન સાથે કામ-વહાલારે૦
 સતસંગમાં એક હંસ ખીરાજ (૨)
 હારેજીવને હોયરે આગળની ઓળખાણ-વહાલારે૦
 દાસ જીવણ સંતો ભીમકેરે ચરણે (૨)
 હારે આપણે જવું છે વૈકુંઠધામ-વહાલારે૦

જેગી ન થવા વિષે.

૩૧

નિશ્ચે કરો રામનું નામ, નથી કાંઈ જેગી થઈને જીવું,
 નથી ભેગ ભગવો કંઈ કરવો (૨) ભેગું કરીને ખાવું-નિં
 જે પુરવે તો ભગવા કરજે, પુરવે ઉજ્જવળ રાખે,
 રખે દુખાવો સામા જીવને, સુખ સામાનું તાઠા-નિં
 એક ત્રાજવે સૌ સંસારી, બીજે જેગી લાવો,
 કયા જેગીને રામજી મળીયા, એવો એક બતાવો-નિં
 દાઈ નાઠા રાંડીને રાધે, કાઠને ન મળી નારી,
 કાઠ સ્વાદે કાઠ કરજે નાઠા, કેમ રીઝે ગિરધારિ-નિં
 મહેતો મીરાં ને પ્રહ્લાદ, એનો નાપીક નાતી,
 ધનો પીપો રાહીદાસ કુખો, ગોરો કુંભારની જાતી-નિં
 બોડાણો જ્ઞાતિ રજપુતની, ગંગા બાધ છે નારી,
 દાસ થઈને જે રહ્યા તો, ઘેર આબ્યા ગિરધારી-નિં
 રંકા વંકા સજન કસાઈ, ભજ્યા રાત ને દહાડો,
 ક્રિયા જેગીને રામજી મળીયા, એવો એક દેખાડો-નિં
 નથી રાખ વિભૂતિ ચોળવે, નહીં ઉંધે શિર ઝાડ્યે,
 નથી નારી તજી વન જતાં, જ્યાંલગિ આપ ન ખોળે-નિં
 જંગલમાં મંગળ કરી જાણે, મંગળ જંગલ જને,
 કડવું મીઠું મીઠું કડવું, સમજી વશ છે તેને-નિં

પયને ઝાથે ધૃત રહ્યું છે, તલ ઝાથે જમ તેલ,
કહે નરમો રધુવર છે સધળે એવો એનો ખેલ—નિ

ભક્તિ વિષે.

૩૨

સંતો ભક્તીરૂપી એક સાચી કમાઈ,
સાચી કમાઈ તેમાં બેસે ન પામ—સંતો.
ડાટી જનમના કલેશ રે જાયે (૨)
ટાળી દે પલમાં આ ભવની ભવાઈ—સંતો.
નરતન દેહ પછી દુર્લભ મળવો (૨)
જીતેલી બાજી તે હારવી ન ભાઈ—સંતો.
નરહરી એક પ્રભુને ભજી લે (૨)
નાંખીને સો મણુ રૂની તળાઈ—સંતો.

૩૩

ભક્તી મહાબળવંતીરે વહાલો વશ થઈ આવે ઘેર (૮૬)
ભક્તીને વશ થઈને વહાલો, વસીયા ગોકુળ ગામ;
આહીરડાને લાડ લડાવ્યા, એવા સુંદર શ્યામ—ભક્તી.
વેદ પુરાણ પોઠારે હરીનું, પતીત પાવન નામ;
એ પાંડવની સાથે રહીને, સધળાં કીધાં કામ—ભક્તી.
અંબરીખને હેતે અવતરીયા, ભક્તન કૈરે ઘેર;
રધુનાથ કે પામ્યા ઠરી, એ પુરવની પેર—ભક્તી.

૩૪

ભૂતળ ભક્તિ પદારથ મોહું, બ્રહ્મ લોકમાં નાંહીરે (૨)
 પુણ્ય કરી અમરાપુરી પામ્યા, અંતે ચોરાસીમાંહીરે-(ટક.)
 હરિના જનતો મુક્તિ ન માગે, જનમે જનમ અવતારારે;
 નિત્યસેવા નિત્ય કીર્તન ઓછવ, નીરખવા નંદકુમારારે-ભૂ.
 ભરનખંડ ભૂતળમાં જનમી, જણે ગોવિંદના ગુણ ગાયારે,
 ધન્યધન્યરે એનામાતપિતાને, સફલ કરી એની કાયારે-ભૂ.
 ધન્ય વૃંદાવન ધન્ય એ લીલા, ધન્ય એ વ્રજના વાસીરે;
 અષ્ટમા સિદ્ધિ આંગણીયે ઉભી, મુકતી છે એવી દાસીરે-ભૂ.
 એ રસનો સ્વાદ શંકર જાણે, જાણે શુકદેવ જોગીરે,
 કંઈ એક જાણે વ્રજની ગોપી, જાણે નરસૈયો ભોગીરે-ભૂ.

૩૫

ભજનકો પરિમાન, એસો હરિ, ભજનકો પરિમાન;
 નીચ પાવે ઉંચ પદવી, જલ તરે પાપણ-એસો.
 અવમ ભીલડી અજાત ગુનકા, ચડી જાત વિમાન;
 નામ લઈ વૈકુંઠ પામી, બાજતે નીશાન-એસો.
 ચલત તારા ને ચલત મંડલ, ચલત શશી ઓર જ્ઞાન;
 દાસ ધ્રુવકું અવિચલ પદવી, રામકે દીવાન-એસો.
 રાવણકે દશ શીશ છેદે, કર ગૃહે સારંગપાણ;
 બીલીપણકું લંકા દીની, ભક્ત આપનો જન-એસો.

નીગમ બકી સાંખ પૂરે, સુનો સંત સુબન;
દાસ તુલશી શરણુ આયો, રાખીયે ભગવાન—એસે।૦

૩૬

કાળ વ્યાલનો ડાંખ ન લાગે, અમૃત નામ ઉચ્ચારે બેને;
પ્રેમ પ્રકાશ કરે ઘટ ભીતર, દુર્મતિ દુર નિવારે બેને.
ચિંતામણિ ચિંતાને ટાળે, વાત લેજ માની બેને;
જ પાંખી મુરતરૂને સેવે, તેને ચિંતા શાની બેને.
હરિનું સ્મરણુ કરે નિરંતર, તેને સંકટ શાનું બેને;
તોડા સોને પાર ઉતારે, ઢાણુ મોટું ઢાણુ નાનું બેને.
હંચ નીચનું અંતર ન મળે, હરિને બજ તે હરિને બેને;
તે પ્રાણી ન પડે માયામાં, વાસી વૈકુંઠ પુરીનો બેને.
જને માથે ગીરધર ગાજે, તેને શાનો ટોટા બેને;
પ્રીતમ પ્રભુનું ભજન કરશે, તે સરખો નહીં મોટા બેને.

ભક્તિમાં શરમ ન કરવા વિષે.

૩૭

વરમાળા તો વિઠલ વરની, છુટે છેડે ફરીએ રાણાજી;
વર તો વીઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ ઠાની ધરીએ.
લાજે ઠાની ધરીએ રાણા, ઠાના મલાજ કરીએ રાણાજી;
વર તો વીઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ ઠાની ધરીએ.

કાગડાની બુદ્ધિ કાઠી નાંખી, માણેકમોતી ચરીએ રાણાજી;
 વર તો વિઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ ડાની ધરીએ.
 સોનાં રૂપાં સધળા તજીએ, તીલક તુલસી ધરીએ રાણાજી;
 વર તો વિઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ ડાની ધરીએ.
 ચીરપટાળા સધળાં તજીએ, ધોળાં અંગે ધરીએ રાણાજી;
 વર તો વિઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ ડાની ધરીએ.
 શાલીઆમની સેવા કરીએ, સંતસમાગમ કરીએ રાણાજી;
 વર તો વિઠલ વરને વરીએ. સુણોને લાજ ડાની ધરીએ.
 ફરતાંને ફરતાંસમરણ કરીએ, સંતની સાથે ફરીએ રાણાજી;
 વર તો વિઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ ડાની ધરીએ.
 આઘમીરાંકહે પ્રભુગીરધરના ગુણ ચરણકમલ ચીતધરીએ રા.
 વર તો વિઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ ડાની ધરીએ.

૩૮

હરિનો મારગ છે શુરાનો, નહિ કાયરનું કામ બેને;
 પરથમ પહેલું મસ્તક મુઠી, વળતી લેવું નામ બેને.
 સુત, વિત્ત, દારા, શીશ સમરપે, તે પામે રસ પીવા બેને,
 સિંધુ મધ્યે મોતી લેવા, માંહિ પડ્યા મરજીવા બેને.
 મરણ આગમે બરે મુઠી, દિલની દુગ્ધા વામે બેને;
 તીરે ઉભો જીવે તમાસો, તે ડાડી નવ પામે બેને.

પ્રેમપંથ પાવઠની જવાળા, બાળી પાછા ભાગે જોને;
 માંહી પડયા તે મહાસુખ માણે, દેખનહારા દાઝે જોને.
 માયા સાટે મોંઘી વસ્તુ સાંપડવી નહીં સહેલ જોને;
 મહાપદ પામ્યા તે મરજીવા, મૂઢી મનનો મેલ જોને.
 રામ અમલમાં રાતા માતા, પૂરા પ્રેમી પરખે જોને;
 પ્રીતમના રવામીની લીલા, તે રજની દિન દેખે જોને.

૩૯

ભક્તિ શૂરવીરની સાચીરે, લીધા પછી ઢમ મેલે પાછી.
 મન તણે નિશ્ચય મોરચે કરીને, વધીયા વિશ્વાસી,
 કામ ક્રોધ મદ લોભ તણે, પછી ગળે દીધી કાંસી—ભ
 શબ્દના ગોળા જ્યારે છુટવા લાગ્યાને મામલે રહ્યા સૌ મચી;
 કાયર હતા તે કંપવા લાગ્યા, નીશ્ચે ગયા નાશી—ભ
 સાચા હતા તે સન્મુખ ચડિયા, ને હરિ સંગાથે રહ્યા રાચી;
 પાંચપચીસને અળગા મેલ્યા, પછી બ્રહ્મ રહ્યા ભાસી—ભ
 કરમના પાસલા કાપી નાંખ્યા, ભાઈ ઝોળખ્યા અવિનાશી;
 અષ્ટ સિદ્ધિની ઇચ્છા ન કરે, જેની મુક્તિ થઈ દાસી—ભ
 તનમનધન જેણે તુચ્છ કરી જાણ્યાં, અહર્નિશ રહ્યા ઉદાસી;
 ભોભે ભગત કહે ભક્ત થયા, એ તો વૈકુંઠના વાશી—ભ

૪૦

હરિરસ મોંઘેરે મૂલ છે, શીરને સાટે વેંચાયજી;
 શીરના સાટારે સંતો જે કરે, મહારસ તેને દેવાયજી—હરિ
 શીર દેતાં શંક નહીં, સનમુખ જ્યુગત શરજી;
 પાછા તે પગલાં નહીં ભરે, સદ્ગુરુ સામા હજુરજી—હરિ.
 પ્રેમ પીયાલા જે પીએ, જીવન મુક્ત સો જાણજી;
 શોક સંશયરે સાલે નહીં, પોંચે પદ નિરવાણજી—હરિ.
 તનરે તોષો તૈયાર કરી, ગાન ગલોલા સારજી;
 કામ ક્રોધ વેરી મારીયા, સદ્ગુરુ નામ આધારજી—હરિ.
 તનમન શુદ્ધ રે જ્ઞાને ગળ્યાં, જેના હીમાળા માંયજી;
 મરજીવા સો સુખ માણશે, એ સુખ મુખે ન કહેવાયજી—હરિ.
 બ્રહ્મરે સાગરમાં ઝીલી રહ્યો, કીનારે શું કામજી,
 અખંડ આનંદ અંગમાં રહ્યો, મસ્તીદાસ કહે પરણામજી;
 હરિરસ મોંઘેરે મૂલ છે, શીરને સાટે વેંચાયજી.

૪૧

તમે નામ નારાયણનું રે લેતાં ડરશે મા;

તમે ડરતાં હોતોરે, ફરીને ઢાઢ લેશે મા. (ટક)

સંસારી કહે છે રે, ભગતડા છુંડા છે (૨)

તમે છુંડા ન જાણજોરે, ભક્તિના મૂળ હુંડા છે—તમે.

સંસારી કહેછેરે, ભગતડાં કાલા છે (૨)
 તમે કાલા ન બાણુએરે, પ્રભુને બહુ વહાલા છે-તમે
 સંસારી કહેછેરે, ભગતડાં ઘેલા છે (૨)
 તમે ઘેલા ન બાણુએરે, પ્રભુને મન પહેલા છે-તમે

૪૨

ભાવે ભજતાં તે ત્રિભોવનનાથ, શરમ તેમાં શાની કરવીરે;
 બહાલો રીઝવતાં વિશ્વનાથ, શરમ તેમાં શાની કરવીરે.
 સેવે બુદ્ધાબાળાને જેને જવાન, શરમ તેમાં શાની કરવીરે;
 ધનવાન અને વિદ્વાન, શરમ તેમાં શાની કરવીરે.
 ભજી ગયાછે જેને મોટા ભૂપ, શરમ તેમાં શાની કરવીરે;
 ધ્રુવ પ્રહ્લાદ રાજના પુત્ર, શરમ તેમાં શાની કરવીરે.
 ઓધવ અકૂર ને અંબરીષ, શરમ તેમાં શાની કરવીરે;
 રાજ ખટ્વાંગ જનક પરીષ, શરમ તેમાં શાની કરવીરે.
 તજ્યું ભરતે જેને માટે રાજ, શરમ તેમાં શાની કરવીરે;
 મીરાંબાઇએ ન રાખીછે લાજ, શરમ તેમાં શાની કરવીરે.
 કર જોડી કહે દાસોના દાસ, શરમ તેમાં શાની કરવીરે;
 અંતે બધું છે પ્રભુજીની પાસ, શરમ તેમાં શાની કરવીરે;
 કહેછે જાંદવ નથી બુદ્ધ કામ, શરમ તેમાં શાની કરવીરે;-
 ભાવે ભજતાં તે શ્રીભગવાન, શરમ તેમાં શાની કરવીરે.

૪૩

હરિને ભજતાં હજી ઢાઘની લાજ, જતાં નથી જાણીરે;
 જની સુરતી શામળીયા સાથ, વઢે વેદ વાણીરે. (૧૬)
 વહાલે ઉગાર્યો પ્રદહાદ, હિરણ્યકશ્યપુ માર્યો રે (૨)
 વિભીષણને આપ્યું રાજ્ય, રાવણને સંહાર્યો રે—હરિને૦
 વહાલે નરસિંહ મહેતાને હાર, હાથોહાથ આપ્યો રે (૨)
 ધ્રુવને આપ્યું અવિચળ રાજ, પોતાનો કરી સ્થાપ્યો રે—હરિને૦
 વહાલે મીરાં તે બાઘનાં ઝેર, હળાહળ પીધારે (૨)
 પાંચાળીનાં પૂર્યા ચીર, પાંડવ કામ કીધારે—હરિને૦
 આવો હરિ ભજવાનો દહાવો, ભજન ઢાઘ કરશે રે (૨)
 કરજોડી કહે પ્રેમળદાસ, ભક્તોનાં દુઃખ હરશે રે—હરિને૦

૪૪

કોઈ કહે તેને કહેવારે દમ્ભે,
 આપણે હરિ ભજનમાં રહીએ રે;
 આપણે પ્રભુ ભજનમાં રહીએ રે—ઢાઘ૦
 જગતને ભક્તને સદાય વેર છે,
 તેમાં ભક્તપણું તે ઢાને કહીએ રે,
 ભક્તપણું જખ જાણીએ,
 આપણે સૌના મેળુલા સહીએ રે—ઢાઘ૦

હીરા ને કંકણ એકજ રંગા,
 તેમાં હીરાપણું તે કાને કહીએરે,
 હીરાપણું જખ જાણીએ,
 આપણે ધાવત ધણેરા સહીએરે—કાઈં
 બાઈં મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના બુણ,
 આપણે ચરણ કમલ ચિત્ત દહીએરે—કાઈં

વિશ્વાસ વિષે.

૪૫

મેં બરોસે અપને રામકે, મેં બરોસે અપને રામકે (ટક)
 ઝોર ન હય કહુ કામકે, મેં બરોસે અપને રામકે—મેં
 જો માગે સો દેત પદારથ, વારી જાઉં ઇસ નામપે—મેં
 દોઉં અક્ષર હય સખકુલ તારક, અંતદેત સુખ ધામકે—મેં
 તુલશીદાસ પ્રભુનામ દયાધન, ઝોર દેવ સખ નામકે—મેં

૪૬

રામરતન ધન પાયો, મૈયા મેં તો રામરતન ધન પાયો (ટક)
 સત સંગત સદ્ગુરૂકી કપાસેં (૨)
 તો ભાગ્ય બડો બની આયો—મૈયા મેં તો રામ
 ખરચ્યો ન ખુટ વાકું ચોર ન લુટ (૨)
 તો દિન દિન હોત સવાયો—મૈયા, મેં તો રામ

નીર ન દુખે વાકું અગ્નિ ન જલે (૨)

તો ધરણી ધર્યો ન સમાયો—ઐયા, મેં તો રામ૦

બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર (૨)

તો ચરન કમલ ચિત્ત લાયો—ઐયા, મેં તો રામ૦

૪૭

રામ સમરતારે કાંઈ ફીકર નહીં, સખ દુઃખડાં મીટજવેરે (ટક)

આરે કાયામાં પાંચ પુરુષ, ત્રણ નજરે આવેરે (૨)

ગુરૂ મળે તો જ્ઞાન જતાવે (૨) ખોળે ખખરો પાવેરે—રામ૦

વિંધ્યા એટલા મોતીડાને, બીજા પથ્થર પાવેરે (૨)

સમજ્યા એટલા માનવી ભાર્થ (૨) ગાફલ ગોથા પાવેરે—રામ૦

સાત સમુદ્ર વચમાં બેટ, નિત્યે કીર્તન ગાવેરે (૨)

હરતાંને ફરતાં રામ સમરલે (૨) પલમેં પાર પહોંચાવેરે—રામ૦

૪૮

સાથી સમરથ રાધાવરનો આશરો,

જેના જનને દુઃખ વી શકે નહિં કાંઈ જો;

જમનું જોર ન ચાલે દોષ કરે કદા,

ક્ષમા કરે ઠે હરિ ચહાય તો જોયજો—સાથી.

બીજા સૌ મોટા પણ હરિના હુકમથી,

સુરપ્રહા ગણપતિ શક્તિ શિવ શેષજો;

કેશવ કાપે કાઢતું બળ ચાલે નહિ,
 એ સૌ રૂઠે હરિજન ડરે ન લેશજો—સૌથી.
 માયા કાળ તણે ભય કાઢ્યો નવ ટળે,
 અભય અચળ કરવા સમરથ નહિ કાઢજો;
 વિના એક શ્રી ગિરિવરધારી લાલજી,
 કાણુ શરણુ જતામાં સનમુખ જોયજો—સૌથી.
 શ્રીજીજનના અવગુણુ તેપણુ ગુણુ ગણે,
 સહજ કરે શરણુગત આપ સમાનજો;
 સમોવડ કીધો શરણુ જતાં મળમાંસને
 આપી હીધું પુરોત્તમ અભિધાનજો—સૌથી.
 એવા કરુણાનિધિ સમરથ શ્રીનાથજી,
 દાસ દયાના પ્રીતમ પ્રાણુ આધારજો;
 એને મુકી અન્ય તણે આશ્રય કરે,
 તે નિર્ભાગી મુરખનો સરદાર જો—સૌથી.

હરિ ભજવામાં આળસ ન કરવા વિષે.

૪૯

ભજનવિના જીવડા દુઃખી, મન તું રામ ભજન કરીલે;
 જીવ તું જાયગો જરૂર, મન તું રામ ભજન કરીલે.

લખરે ચૌરાશી કેરા ફિરેગો (૨)
જીવ જનમી જનમી મરે—ભજન૦
માત પિતા તેરા દારા ને બંધુ (૨)
વામેં કારજ કછુ ન સરે—ભજન૦
હસ્તી ને ઘોડા માલ ખજના (૨)
ધન ભંડાર ભર્યો ઘરમેં—ભજન૦
બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણુ (૨)
મેરો ચિત્ત ભજનમેં ધરે—ભજન૦

૫૦

હરિનામ બિના નર જેસા હય,
દીપક બિનાં મંદિર જેસા હય—હરિ૦
જેસે શશી બિના રજની સોહી હય,
જેસે બિના લુનકી રસોઈ હય;
જેસે ગુરૂ બિનાકા ચેલા હય—હરિ૦
જેસે પુરૂષ બિનાકી નારી હય,
જેસે પુત્ર બિનાકી માતારી હય;
ગીનકા ઘર પુત્રજ જેસા હય—હરિ૦
હુંઠર બિના વૃક્ષ બનાયા હય,
જેસે સૂમ સંચરી માયા હય;
જલ બિન સરોવર જેસા હય—હરિ૦

૫૧

હરિ નહીં ગાયો, જનમારો ગુમાયો;
 જનમારો ગુમાયો, જનમારો ગુમાયો—હરિં
 હરિજનકો સનમાન ન કીનો (૨)
 અપનો કુટુંબ જુમાયો—ન ગાયો—હરિં
 પરસ્ત્રી વિષયા કે કારન (૨)
 સખરે ચોરાશી ભટકાયો—ન ગાયો—હરિં
 કહે સંત હરિ ભજ્યો નહીં તું (૨)
 હીરો હાથસેં ગુમાયો—ન ગાયો—હરિં

ભકિત જલદી કરવા વિષે.

૫૨

હરિ ભજ્યાનું ટાણું, આ છે રામ ભજ્યાનું ટાણું;
 આ છે કૃષ્ણ ભજ્યાનું ટાણું;
 ભૂદ્યા શિવ ભમો છોરે, આ છે હરિ ભજ્યાનું ટાણું.
 હરતાં ને કરતાં હરિ ન સમર્યા, શું બેસે છે નાણું;
 વહાણ શું બેસે છે નાણું;
 સમી સાંજના સુમ્મ રહ્યા છો, હમણા વહાણે વાણું—ભૂદ્યા.
 ઠાણે રે ઠાણે ભરીયે ભરીયે, માયા મોટું માણું;
 વહાણ માયા મોટું માણું;

આચિંતો આવીને પકડશે, પડયું રહેશે કરિયાણું—ભૂલ્યા
 માથે આંચું નહીં મટે, વહાલા ધુંધટમાં ઘેરાણું;
 વહાલા ધુંધટમાં ઘેરાણું;
 ખળ કરી બોલાશે નહીં, જ્યારે બેઠું જમનું થાણું—ભૂલ્યા.
 દીધા વિના ક્યાંથી પામે વહાલા એ વાતો હું જાણું;
 વહાલા એ વાતો હું જાણું;
 ગોવિંદરામ કહે અહીંયા ન સમર્યા, ઉવાં નથી ઠેકાણું—ભૂલ્યા.

૫૩

કાયા છે ત્યાંસુધી કર સમરણ કીરતારનું રે (ટેક)
 જતન કર્યું જઠરામાં જણે, તારો દેહ રચ્યો છે તેણે
 તેણે કામ કર્યું છે, અતિ ઉપકારનું રે—કાયાં.
 પ્રસવ થયા પહેલું પય કીધું, માતાના સ્તનમાં રચી દીધું;
 તેણે કારજ સીધું, તારા આહારનું રે—કાયાં.
 કાન નેત્ર દીધા છે કેવાં, સર્વે અંગ અમુલ્ય એવાં,
 અંતઃકરણ કીધા છે, વિવિધ વિચારનાં રે—કાયાં.
 દાંત દીધાં તુંને ચાવણું ચાવવા, અન્ન સરજ્યું ઉદર ભરવા;
 કર દીધાં કારજ કરવા વહેવારનારે—કાયાં.
 સુર દુર્લભ મનુષ્યાદેહ પામી, લંપટ ન થવું લુણ્ણપામી;
 છોટમ શરણ ગ્રહી લે, સરજનહારનું રે—કાયાં.

૫૪

જ્યાંલગી આત્માઅંગમાંછે, ત્યાંલગીહરિહરિતું કહે (૨૬)
હાલતાં હરિ ને ચાલતાં હરિ, ને બેસતાં હરિ તું કહે (૨)
મુતાં પહેલાં જ સ્મરણકરે બાધ, તેની બોલો જ્યજ્ય-જ્યાં.
લીધા સરીખું નામ હરિતું, લઈ શકે તો લે (૨)
લીધા સરીખું દાન છે અન્નનું, દઈ શકે તો દે-જ્યાં.
આરે સંસારીયો સર્વે ખોટા ને સાચી વસ્તુ બે (૨)
એકતોપ્રણય બીજું હરિભજનબાધ, જીવડા સમજલે-જ્યાં.
દ્રષ્ટ પદારથ સર્વે ખોટા ને, આત્મા અખંડ છે (૨)
કીડીયકી તે કુંજર લગણુ બાધ, કાળચક્રનો ભય-જ્યાં.
એક દિન આંગણેલીવાવિવાહ નેવળીઢોલશરણાધ વાગે (૨)
કહે જીવણુ એવો એક દિનઆવશે, સમશાનો ધગશે-જ્યાં.

૫૫

તારી કાયા નગરમાંરે, ચોર ચોરી કરે નર છાની (૨૬)
ચાર ચોર તો ચોરી કરે-એના ધન ધુતારા લેશે (૨)
એરે કાયાના કલ્યા ન માનો (૨) દિનના ખાતર દેશે;
નગરી નવતેરીમાંરે ચોર ચોરી-તારી કાયા.
ખાંચ ચોર તો પ્રગટ થયા-તેને પકડી ન શકે ઢાઈરે (૨)
તત્વ હતો તે તારવી ન જાણ્યો, હાથે હીરલો ખોયો-નગરી.

આશા તૃષ્ણા નહીં યુગ્યાયા—વાલા મનકા મેલ ન ધોયારે (૨)
યુગ્મતાપે બણે ભવાનીદાસ, સખ જન્મારા ખોયા—નગરી.

મોત વિષે.

૫૬

તારા મનમાં બણે છે મરવું નથીરે,
એવો નિશ્ચય કર્યો નિરંધાર;
તેમાં ભુલ્યી ગયો ભગવાનનેરે (ટક)
ધન દોહત નારી ને ધણા દીકરાંરે (૨)
ખેતિવાડી ધોડી ને દરબાર—તેમાંં
મેડી મંદિર ઝૂંપ્યા ને માળિયાંરે (૨)
સુખ દાયક સુંદર સેજ—તેમાંં
ગાદિ તકિયા ને ગાલ મશ્તુરિયારે
અતિ આડ કરે છે એજ—તેમાંં
નીચી ખાંધ કરીને નમતો નથીરે (૨)
એવું સાધુ સંગાથે અભિમાન—તેમાંં
મરમાળી મોહનજીની મુરતિરે (૨)
તેની સાથે ન લાગેલ તાન—તેમાંં
પાપ અનેક જનમના આવી મળ્યારે (૨)

તારી મતિ મલિન થઈ મંદ—તેમાં
 દેવાનંદના વહાલાને વિસરી ગયોરે (૨)
 તારે પડ્યો ગળે જમ કંદ—તેમાં

૫૭

તારે માથે નગારા વાગે મોતનારે,
 નથી એક ઘડીનો નિરધાર;
 તોય જાણ્યા નહીં જગદીશનેરે, (૮૬)
 મોટા મેલીને રાજ મરી ગયારે
 જોને જતાં ન લાગી વાર—તોય
 તાઈં જોખન ગયું જખ્ય મારતુરે (૨)
 માથે કાળા મટી ગયા કશ—તોય
 અંત કાળે લેવાને જમ આવિયારે
 તેનો ભાળી ભયંકર વેશ—તોય
 રોમ ઢાટિ વિંછુ તણી વેદનારે (૨)
 દુઃખ પામ્યો તું દૈવના ચોર—તોય
 સગા સ્વારથી મળ્યા સૌ લુટવારે (૨)
 તાઈં જરાએ ન ચાલે જોર—તોય
 જીભ ઢુંકી પડી ને તુટી નાડીયોરે
 થયું દેહ તજ્યાનું તત્કાલ—તોય

દેવાનંદ કહે નવ બાણ્યા મારા નાથરે (૨)

મળ્યો મનુષ્યનો દેહ વિશાળ—તોયં

૫૮

જો વિચારીને જીવ હૃદમાં, મરવું એતો સહી (૨૬)
 મેડી મંદીર ને માળીઆં તારા, પડ્યાં રહેશે સહી (૨)
 પ્રભુને અર્થે પૈસો ન વાવર્યો, ઠાઠડી ઠાઠી ગઈ—જેં
 કંચન જેવી કાયા તારી, અડવા દેતા નહીં (૨)
 ધર છોડી સમશાને ચાલ્યા, ગોદરે રાખો થઈ—જેં
 માત પિતા તારા બેન બનેવી, ને ધરની નારી રહી (૨)
 છોકરાં તારાં અળગાં રહેશે, એકલો જશે વહી—જેં
 હરિ બળે તમે હક હાલો, એમ વેદમાં વાણી કહી (૨)
 હીરજી કહે જણે હરિ બજ્યા, એની જગમાં યશો રહી—જેં

૫૯

મારો હંસલો નાનો ને દેવળ જીવું તો થયું;
 જીવું તો થયું રે પાંજર પડ્યું તો રહ્યું રે—મારોં
 કુડી કુડી કાયા રામા, જુઠી જુઠી માયા રે (૨)
 કુડા તો દિલાસા અમને દહ તો ગયો રે—મારોં
 આરે કાયાની સાથે પ્રીતો બંધાણી રામા (૨)
 પડી ગયા દાંત રેખું પડ્યું તો રહ્યું રે—મારોં
 કાયાનો ગઢ હંસા ડોલવાને લાગ્યો રે (૨)

હડી ગયો હુંસ પાંજર પડ્યું તો રહ્યું રે-મારોં
 આમ મીરાં ગાય પ્રભુ, ગિરધરના ગુણ વાલા (૨)
 છેલ્લી બાકી ના રામો રામ-મારોં

જગત્ મિથ્યા વિષે.

૬૦

સખી જન જગત વહેવાર, રેનકા સપના,
 તુમ કાયદું કહત હો પાર, ભૂલ કર અપના. (ટક)
 નીજ માત તાત દારા, સુત કાગિની બ્રાતા,
 એ સખી સવારથ જન, પરસ્પર નાતા-સખીં
 એક રામભજન ખીત, એર નહીં નિસ્તારા,
 ગુરૂજ્ઞાન ગ્રહો તુમ ઉતરો, ભવજલ પારા-સખીં
 શીર કાલ અચાનક, ખખર નહીં એક પલકી,
 કયા કરતે હો અભીમાન, આશ નહીં કલકી-સખીં

૬૧

ચેત! પ્રાણીઆ નરકની વાટે જવું (ટક)
 નરકની વાટે જવું, ઘણું રહેશે તારે પસ્તાવું રે-ચેત !
 રૂડી દેહ મનુષ્યની તું પામ્યો, ખુબ પૈસે ટકેથી જામ્યો;
 ઘડી સત્સંગમાં ન વિરામ્યો રે-ચેત !
 સંતસાધુને પ્રેમથી ન પોખ્યા, અન્ન વસ્ત્ર આપી ન સંતોખ્યા
 શેર લોટ ન કોમના જોખ્યા રે-ચેત !

શરમ મુકી અધર્મ માંચાલ્યો, શુદ્ધ વેદવિહિતધર્મને ન ગ્રાલ્યો;
 અહોનિશ અહંકારમાં માલ્યો રે-ચેત !
 બાધસદ્ગુણસંતનો ન લાગ્યો, મૂર્ખ, માયાના મોહથી ન જાગ્યો;
 ધકઢા ઓચિંતો કાળનો લાગ્યો રે-ચેત !
 હામ મનની તે રહીગઈ મનમાં, કાળ આવી પુણ્યોજેબનમાં;
 સોડ તાણી સુતો જઈ વનમાં રે-ચેત !
 દ્રવ્ય માલ છોડી ગયો ખાલી, કામ નાવી તે ઠકરાઈ ઠાલી;
 જમ આગળ જુગતી ન ચાલી રે-ચેત !
 દારા, સુત, વિત્ત, કામકોઈ નાળ્યા, તનેવળાવીસો ઘેર આળ્યા;
 તારા નામનાં જમણ મચાળ્યાં રે-ચેત !
 ધર્મરાય તને પુછશે ત્યાંઈ, જન્મધારી કરી શું કમાઈ;
 ત્યારે હત્તર આપીશ શો બાઈ રે-ચેત !
 નરક દુઃખ તે સહિં નવ જાયે, મારે જમ તે માર ન ખમાયે;
 રોમ રોમ અતિ વેદના થાએ રે-ચેત !
 બ્રહ્મરૂપભાગવાનને ન જાણ્યા, પોતે બ્રહ્મ આનંદમાં ન માણ્યા;
 પૂર વહેતામાં જાય તે તણાણાં રે-ચેત !

દુઃખ વિષે.

૬૨

*નાથ વિના સંકટ કાણુ નિવારે (૨)
 સંકટ કાણુ નિવારે, નાથ વિના સંકટ કાણુ નિવારે (ટેક)
 ધર્મ કર્મ અમે નથી કીધાં આપ્યા શરણુ તમારે;
 દીનાનાથ વિના પ્રભુ અમને દુઃખથી કાણુ ઉગારે—નાથ૦
 દયા ક્ષમાના ગુણુ પ્રભુ ધારે, એ વિશ્વાસ અમારે;
 મંગળમય પ્રભુ પરમ કૃપાથી, પાપ સકળ સંહારે—નાથ૦
 દુષ્ટ વાસના દૂર કરીને, જ્ઞાન વિવેક વધારે;
 વિશ્વપિતા વિશ્વેશ્વર અમને, ભવથી પાર ઉતારે—નાથ૦

૬૩

*સંકટ સર્વે હરો, ભવપતિ સંકટ સર્વે હરો (ટેક)
 અપરાધો અતિશય મેં કીધાં (૨)
 અનુગ્રહ પૂર્ણ કરો—એહાં અનુગ્રહ૦—ભવપતિ૦
 અનન્ય ભાવથી રાખું તમારો (૨)
 આશ્રય એક ખરો—એહાં આશ્રય૦—ભવપતિ૦
 કર જોડી હું વિનતિ કરું છું (૨)
 તે પ્રભુ ચીત્તે ધરો—એહાં તે પ્રભુ૦—ભવપતિ૦

* આ નિશાનીવાળા પદો અમદાવાદના પ્રાર્થના સમાજની “ઇશ્વર પ્રાર્થના માળા”માંથી રજ લઇને છપાવ્યા છે.

કરુણા દૃષ્ટિથી મુજ દૃષ્ટે (૨)
પ્રેમજ ભક્તિ ભરે-એહાં પ્રેમજ-ભવપતિ

૬૪

દામોદર કુખડાં કાપોરે-બળવંતા બેલી;
નંદલાલ નિબનંદ આપોરે-બળવંતા બેલી,
વહાલાજી હું તો પળ પળનો અપરાધી (૨)
ભરેલો આધિ વ્યાધિરે-બળવંતા બેલી.
વહાલાજી હું તો તમારા બળથી ગાનું (૨)
બણો છો કહું શું ઝાઝું રે?—બળવંતા બેલી.
વહાલાજી જોવો તેવો છું તોએ તમારો (૨)
આધાર અવર નહિં મારોરે-બળવંતા બેલી.
વહાલાજી મારું જોર નથી જો તરછોડો (૨)
શું રૂઠી કરે મંઠોડોરે?—બળવંતા બેલી.
વહાલાજી શ્રી મુખ પોતાનો કહો છો માટે લાડું (૨)
બીજું બળ ક્યાંથી કાઢું રે?—બળવંતા બેલી.
દયાના પ્રીતમ પાણિ અહો છો તો નિભાવો (૨)
મારે દાસપણનો દાવોરે-બળવંતા બેલી.

૬૫

મુંને વડી નથી વિસરતા રામ, હરિવર સંકટ હતાં. (ટેક)
વહાલાજી મારા, કરપર ગોવર્ધન ધાર્યો (૨)

વહાલે વૃજનો દેશ ઉગાર્યો રામ-હરિવરં
 વહાલાજી મારા, કાળીનાગે તે ફૂંડ કીધો (૨)
 લટકાળે નાથી દીધો રામ-હરિવરં
 વહાલાજી મારા, કંસ હતો બહુ અહંકારી (૨)
 હા નજીએ નાખ્યો મારી રામ-હરિવરં
 વહાલાજી મારા, મુષ્ટિક તંદુલ સુદામાના લીધો (૨)
 એના મહેલ કનકના કીધો રામ-હરિવરં
 વહાલાજી મારા, કુખજનું ચંદન લીધું (૨)
 એને રૂપ અનુપમ લીધું રામ-હરિવરં
 વહાલાજી મારા, પાંચાળી સભામાં પોકારે (૨)
 ચીર પૂર્યા પૂર્ણ મુગારિ રામ-હરિવરં
 વહાલાજી મારા, ભવરે સાગરના છે ત્રાતા (૨)
 પીંગળના પ્રાણજ પ્યારા રામ-હરિવરં

૬૬

દુસરો ઠાન સુખદાઇ, શ્યામ બિના,
 દુસરો ઠાન સુખદાઇ રે (ટેક).
 ધીરજતા ધ્રુવકી ઉર લાઇ, અવિચળ પદ દિયો આધરે;
 ખુડે જબહી પકડયો ગજકું, છિનમેં લિયો છોડાધરે-કું
 પ્રહલાદકી અતિ પીડા પિછાની, પ્રગટ ભયે સ્થંભ માંહીરે;
 હિરણ્યકશ્યપુ માર્યો હરિયે, નરસિંહ રૂપ બનાઇ રે-કું

પાંડવકુ લાખા ગૃહમેસે, જાકે લીયો ખચાધરે;
 પાંચાળી કે ચીર પુરનકું, ધીર તજી આયે ધાધરે-૬૦
 જહાં જહાં ભીડ પડત ભકતનકું, તહાંતહાં હોતસહાધરે;
 દયાનંદકો નાથ દયાળુ, ભજો ભાવ ઉર લાધરે-૬૦

અર્પણ વિષે.

૬૭

સુખ છે તમારા શરણમાં-હો શામળીયાજી;
 એ મારા ગુરુએ કહ્યું કરણમાં-હો શામળીયાજી. (૧૬)
 જપ તપ તીરથ ચારે પદારથ (૨)
 એ મારા ગુરુજના ચરણમાં-હો શામળીયાજી-સુખ છે
 પ્રેમે કરીને મારે મંદિરે પધારો વહાલા (૨)
 ન જોશો જાત કુળ વરણમાં-હો શામળીયાજી-સુખ છે
 બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ વહાલા (૨)
 આડે આવજો મારા મરણમાં-હો શામળીયાજી-સુખ છે

૬૮

મારા પગ તે ધડજો પાંખીતણા, હુંતો જઈશ જમુના તીરજો.
 તપ તીરથ વૃત જો કરું, મારા ગુડા સાખીત હોય જો.
 મારા હાથ તે ધડજો હેમના, પુણ્ય કરીશ અપરંપાર જો.
 સોજો તે હાથે વાવડું, મારી કાયાના ઉદ્ધાર જો.

મારા કાન તે ઘડજે કસીતણી, હું તો સાંભળીશ સર્વા બોલજે.
 કયા ને કીર્તન મારે, જ્ઞાનના ધમધોર જો.
 મારીઆંખતે ઘડજે અમીતણી, હું તો નિરખીશ રાયરણ છોડજો.
 નયણે નિરખું દીનાનાથને, મારાં હૈડાં ટાઢાં થાય જો.
 માફું હૈયું તે ઘડજે હેમનું, મારી જીભ અમૃતવાણુ જો.
 હાલતાં ને ચાલતાં જો જપું, મારા હૃદયે રહેજો રામ જો.
 મારી દેહ તે ઘડજે દયાતણી, માંય લખજો પ્રભુજીનાં નામજો.
 અંતકાળ વહેલા આવજો, તમે સાચા છો ભગવાન જો.

૬૯

સ્વામી સીતારામ કૃપા કર, કોન ભક્તિ કરી,
 હરિકા રીઝાવું પ્રભુકા રીઝાવું—સ્વામી સીતારામ. (૮૬)
 જોકે ચરનસેં નીકસી સુરસરિત (૨)
 તોકો કયા મેં સ્નાન કરાવું—સ્નાન કરાવું;
 ટોટિ બાનુ જોકે નખકી શોભા (૨)
 તોકો કયા મેં રૂપ દીખાવું—રૂપ દીખાવું—સ્વામી.
 અનહદ બાજાં બાજ રહે હય (૨)
 તોકો કયા મેં શંખ સુનાવું—શંખ સુનાવું;
 ચાર વેદ જોકે કંઠ ખીરાજે (૨)
 તોકો કયા મેં ભાગવત સુનાવું—ભાગવત સુનાવું—સ્વામી.
 કામધેનું જોકે કલ્પવૃક્ષ હય (૨)

તાકો કયા મેં ભોગ લગાવું-ભોગ લગાવું,
 લક્ષ્મીજી જાકે ચરણ પલોટ (૨)
 તાકો કયા મેં દ્રવ્ય દીખાવું-દ્રવ્ય દીખાવું-સ્વામી.
 કમલ બદન જાકે શીશ ચંદ્રમા (૨)
 તાકો કયા મેં પુષ્પ ચઢાવું-પુષ્પ ચઢાવું;
 તુલસીદાસ બનત નાહિં એકા (૨)
 દાસનકો મેં દાસ કહાવું-દાસ કહાવું-સ્વામી.

૭૦

રામ પીયારા, કૃષ્ણ હમારા, તુંહીતુંહી, પ્રભુ તુંહી તુંહી હય.
 તુંહી તુંહી, રામા, તુંહી તુંહી હય (૨)
 તુંહી તુંહી, પ્રભુ, તુંહી તુંહી હય-રામ૦
 બલિહાર જાવાં, કુરબાન જાવાં (૨)
 સદેકેમેં જાવાં, હરિ, તુંહી તુંહી હય-રામ૦
 તુમ બીન મેરા, ઝોર ન કેઠ (૨)
 એકો અલખ સ્વામી, તુંહી તુંહી હય-રામ૦
 કયે દર જાવાં, જાયે સુનાવાં (૨)
 ખ્યા દર નાહીં, એક તુંહી તુંહી હય-રામ૦
 કલ્યાણ હાર પડયો શરણ તુમારે (૨)
 રાખો હે સાજ, હરિ, તુંહી તુંહી હય-રામ૦

ભગવદ્ ઇચ્છા.

૭૧

રામ રાખે તેમ રહીયે, આધવજી, રામ રાખે તેમ રહીયે
 આપણુ ચીકીના ચાકર હૈયે—આધવજી૦
 કાઠ દિન પેરણ હીર ને ચીર (૨)
 તો કાઠ દિન સાદા ફરીએ—આધવજી૦
 કાઠ દિન ભોજન શીરો ને પુરી (૨)
 તો કાઠ દિન ભૂખ્યા રહીયે—આધવજી૦
 કાઠ દિન રહેવાને બાગ બગીચા (૨)
 તો કાઠ દિન જંગલ રહીએ—આધવજી૦
 કાઠ દિન સુવાને ગાદી ને તકીયા (૨)
 તો કાઠ દિન ભોંયપર સુઈએ—આધવજી૦
 બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ (૨)
 સુખ દુઃખ સર્વે સહીયે—આધવજી૦

૭૨

શ્રીજી કરેસો લલ્લી કરેંગે, કયું મનમેં ગભરાતા હય. (ટક)
 ચિંતા તજે બજે નંદનંદન, ઇતલિતકું કયુંધાતા હય—શ્રી૦
 જને પિંડપ્રકાશ કીયો હય, સોધ અન્ન પહોંચાતાહય—શ્રી૦
 બાગ લિખ્યા સો નાહીં મીટગા, હાલ નાવહીં જતાહય—શ્રી૦

આયો હય સુકૃત કરનકું, પાપપંથ કયું ધાતા હય-શ્રી૦
 આયો હય વેપાર કરનકું, ઉલટા મૂલ ગુમાતા હય-શ્રી૦
 યાતે મત ભૂલો તુમ પ્રાણી, એ સખ તનક તમાશા હય-શ્રી૦
 બાધબંધ સખકુટુંબ કબીલા, એ સખ જુઠા નાતા હય-શ્રી૦
 યાતે લજલે પુરૂષોત્તમ, જમકે દંડ છોડાતા હય-શ્રી૦

૭૩

સુખ દુઃખ મનમાં ન આણિયે, ઘટ સાથેરે ઘડીયાં;
 ટાળ્યાં તે ઠોઈનાં નવ ટળે, રધુનાથનાં જડિયાં-સુખ૦
 નળ રાજ સરખો નર નહીં, જેની દમયંતી રાણી;
 અર્ધે વસ્ત્રે વનમાં બમ્યાં, ન મળ્યું અન્ન ને પાણી-સુખ૦
 પાંચ પાંડવ સરખા બંધવા, જેની દ્રૌપદી રાણી;
 બાર વરસ વન ભોગવ્યા, નયણે નિદ્રા ન આણી-સુખ૦
 સીતા સરખી સતી નહીં, જેના રામજી સ્વામી;
 રાવણ તેને હરિ ગયો, સતી મહા દુઃખ પામી-સુખ૦
 રાવણ સરખો રાજાઓ, જેની મંદોદરી રાણી;
 દસ મસ્તક છેદાઈ ગયાં બધી લંકા લુંટાણી-સુખ૦
 હરિશ્ચંદ્ર રાય સતવાદીઓ, તારા લોચની રાણી;
 તેને ।વપત્તિ બહુ પડી, બર્યાં નીચ ઘેર પાણી-સુખ૦
 સર્વ દેવને જ્યારે ભીડ પડી, સમર્યા અંતરજામી;
 બાવટ બાંગી ભૂધરે, મહેતા નરસંઘનો સ્વામી-સુખ૦

૭૪

હરિજન થઇને, હાણુવરધ સુખદુઃખ મનમાં નવ ધરીયે;
ટાળ્યાં નહીંજ ટળે, ઘટ સાથે ઘડીયાં હીંમત નવ હારીયે.

જુઓ કદરજ મહા દુઃખીયા કહાંયારે (૨)

કંઠી સુખ દુઃખ મનમાં નવ લાંબારે (૨)

તોય મોહનના મનમાં લાંબારે—હરિજન૦

જુઓ પાંડવ પ્રભુજીને અતિ પ્યારારે (૨)

પલ એક ઘડી નવ રહે ન્યારારે (૨)

તોય વન ભટક્યા સંગ લઇ દારારે—હરિજન૦

વસુદેવ દેવકીજી બેઠ બંધ રત્નારે (૨)

મહુ કાળના બંધન દૂર થયારે (૨)

પ્રભુ પુત્ર થયા ને દુઃખ દૂર ગયારે—હરિજન૦

એવું સમજીને હરખ ને શોક તજીયેરે (૨)

એક તાર મન થઈ પ્રભુને ભજીયેરે (૨)

કહે સુકતાનંદ હરિને રજીયેરે—હરિજન૦

૭૫

પ્રભુજીએ ધાર્યું હોય તે થાય;

હહાપણ કાઠતું કામ ન આવે (૨)

કરોને કાટિ ઉપાય—હારે હારે કરોને૦—પ્રભુ૦

લીમ, અર્જુન, સહદેવ, નિકુળ, પાંચમા ધર્મ કહેવાય;
 એ પાંચેનાં દેખવાંજીરે, સતી તે ઠમ લૂટાય—પ્રભુ
 રામ જેવા સત પુરૂષ કહીએ, ને તે પણ વનમાં જાય;
 સતી સીતાને કલંક ચઢાવ્યો, તો રાવણ શીર રોળાય—પ્રભુ
 રાજને જ્યારે રઠ લાગી, ત્યારે મૃગયા રમવા જાય;
 એરે રૂપિને ડાઘ દુભશે, તેને તરત સર્પદંશ થાય—પ્રભુ
 પરીક્ષિત રાજના જન્મેજય કહાવે, ને તે પણ રાજ કહેવાય;
 જગન કરતાં રંભાને વરતાં, અદાર પ્રભહૃત્યા થાય—પ્રભુ
 શુભ મુદ્ધર્ત ને શુભ ગોષ્ઠીયાં, શુભ ગ્રહે લેવાય;
 સારા મુરત જેમ જગન લાખીયાં, રંગ ભરેલી રોળાય—પ્રભુ
 હાણુ વૃદ્ધિ છે હરિને હાથે, મુરખ મન મલકાય;
 કરનારો તો કરી રંધ્યા છે, અણુસમજી અથડાય—પ્રભુ

૭૬

જીવ તું શીઘ્રને ચિંતા કરે, કૃષ્ણને કરવું હોય તે કરે. (ટક)
 તું અંતર ઉદ્વેગ કરે, તેથી કારજ શું સરે;
 ધણીનો ધાર્યો મનસુખો, હર પ્રભાથી નવ કરે—કૃષ્ણને
 દારી સર્વતી એના હાથમાં, ભરાવ્યું ડગલું ભરે;
 જેવો જંત્ર વગાડે જંતરી, તેવો સ્વર નીસરે—કૃષ્ણને
 જેવું જેટલું જ જમ, કાળે તે તેને કર ઠરે;
 એમાં ફેર પડે નહીં ડાઘથી, શીઘ્ર કુટારીને મરે—કૃષ્ણને

તાઈં ધાર્યું થાય એટલું, હરિ ધ્યષ્ટા અનુસરે;
 સદાકાળ એ રીત નીભે નહીં, હું પણ શિદ્ધ તું ધરે—કૃષ્ણને
 થાવાનું આણુચિંતવ્યું થાશે, ઉપનીષદ ઓચરે;
 રાખ ભરોસો રાધા વરનો, દયા તું શીદને હરે—કૃષ્ણને

હરિભજનની જરૂરીઆત વિષે.

૭૭

ગોવિંદ ગાવ, મન, ગોવિંદ ગાવ (૨)
 રામ કૃષ્ણ ભજવાને આવ્યો છે દાવ—મન, ગોવિંદ
 દુર્લભ નરદેહી તમે તત્પર થાવ (૨)
 ભવસાગર તરવાને બેસવાને નાવ—મન, ગોવિંદ
 ભગવતકથા સાંભળો ને દૃઢે રાખો ભાવ (૨)
 સત્સંગરૂપી ગંગામાં પ્રેમે કરી નહાવ—મન, ગોવિંદ
 બાધ મીરાં કહે તમે હરિજન થાવ (૨)
 હરિકે ચરનમેં ચિત્ત લગાવ—મન, ગોવિંદ

૭૮

ભજનઠેમકરતો નથીપાછરે, સીતારામઠેમથાશેરાજી. (૨૬)
 મહાદુઃખ ભોગવીને માયા મેળવી, તેને હંધો બેઠો દાદી (૨)
 બાધું નહીં ખવરાવ્યું નહીં, પછે જતારા કુટે છાતી—ભ.

વિષય ભોગવતાં વંશ વાધ્યો, ને મુને ત્રુઠા માજી (૨)
 મમતાની ધાણીએ ફેરા ફેરે, પછે તૃષ્ણા થઈ તાજી-ભ.
 સોનું પહેરીને શોભા દેખાડે ને માળામાં મન લાજી (૨)
 ભક્તિવિનાશુંડા હાલ તમારા, એમ કહી ગયા પંડિતકાજી-ભ.
 માયાની ટીપણે લાય લાગી, તેને શું રે બેઠો ચાટી (૨)
 કહે પ્રીતમભાઈ હરિભજ્યા વિના, અંતે સહુ ધૂળ માટી-ભ.

૭૯

દેવોને છે દુર્લભ એવો મનુષ્યા દેહ આ મળીયો,
 તોય હજી હરિભક્તિમાં નથી ચિત્ત તમારો ચડિયો;
 ચેતો નહીં તો મહા દુઃખ થાશે, ચોરાશીમાં જતા,
 તે કરતાં શું દુઃખ ધણું છે, ધરમાં ગોવિંદ ગાતા.
 હરિભક્તિ ભૂલ્યા તો અંતે, શ્વાન શૂકર થઈ ભમશે,
 રામ રામ નરકોમાં પડીને; પુખ પીડા ત્યાં ખમશે;
 ત્યાં વળી પુમ ખરાડા દેશે, જમની મારો ખાતા,
 તે કરતાં શું દુઃખ ધણું છે, ધરમાં ગોવિંદ ગાતા.
 હરિભક્તિ ભૂલ્યા તો અંતે, ખાવી પડશે એક,
 વળી રાત દિન ભમવું પડશે, પુરું કરવા પેટ;
 હડ હડ થઈ જન્મારો જશે, લાત લાકડી ખાતા,
 તે કરતાં શું દુઃખ ધણું છે, ધરમાં ગોવિંદ ગાતા-દેવોને

૮૦

હરિભક્તિ કરનારે, પલકમેં હોવેગા મરના;
 પલકમેં હોવેગા મરના;
 અહો હરિજન હૃદય કમલમેં, હરિભક્તિ કરના. (ટક)
 કાકારે મામા કુટુંબ કબીલા, છોડ ચલે પ્યારે;
 સમજ મન છોડ ચલે પ્યારે;
 સ્વપ્નેમેં જો સૃષ્ટિ હોતી, એસા જગ સારે,
 એસા જગ સારે રે—સમજ મન એસાં—સ્વપ્નેમેં—
 ધામ, ધરા, ધન, માલ, ખજાના. આખર નહીં અપના;
 સમજ મન આખર નહીં અપના;
 એક દિન સખ છોડકે જાના, મટીમેં ખપના;
 મટીમેં ખપના રે—સમજ મન મટીમેં—એક દિન—
 કામ, ક્રોધ, મદ, લોભ ન રખના, કરના સુકૃતકૃ;
 સમજ મન કરના સુકૃતકૃ;
 એક નિરંજન નામ સમરના, ભવજલ તરનેકૃ;
 ભવજલ તરનેકૃરે—સમજ મન ભવ—એક નિરંજન—
 જુઠ જગતકી છોડ વાસના જા સદ્ગુરૂ ચરના,
 સમજ મન જા સદ્ગુરૂ ચરના;
 અહો હરિજન હૃદય કમલમેં હરિભક્તિ કરના;
 હરિભક્તિ કરનારે, પલકમેં હોવેગા મરના—અહો—

૮૧

હરિસેં ઠાઈ નહીં ખડા, દીવાના, ક્યું ગફલતમેં પડા (૨૬)
 પ્રદહાદ બેટા હરિસેં લપટા, જખખંભ કટકડા—દીવાના૦
 ગોપીચંદ્ર ઝોર ભરથરીરાજ, માલમુલક સખ છોડા—દીવાના૦
 પુંડરીકને સેવા કીની, વિકલ ઈંટપર ખડા—દીવાના૦
 કહત કખીરા સુનો ભાઈ સધુ, હરિચરણે ચિત્તચડા—દીવાના૦

૮૨

ખીજું કાંઈ ન વળેરે (૨)
 ભજી લેને પ્રભુને ખીજું કાંઈ ન વળેરે. (૨૬)
 જાણ્યા નહિં તે સારંગપાણિ, સંસારમાં શું મતિ મુંઝાણી;
 જાણી લે જગદીશને તો તર્ત તરેરે—ભજી૦
 મનુષ્યાદેહ વારે વારે ન આવે, માટે ભજીલેને પ્રભુ ભાવે;
 ચેતી લે તે માટે જથી કાર્ય સરેરે—ભજી૦
 રામ નામની લહેર ન જાણી, ઉલટી ઉમર એળે ગુમાવી;
 લખીરામ કહે ભાવે ભજે ભગવાનનેરે—ભજી૦

૮૩

લેહ લગાડી રામને જપો, જવું છે મરી;
 જવું છે મરીરે, કાયા જશે પડી—લેહ૦
 ઘણે કષ્ટે પિંડ બંધાણો, ગર્ભમાં ધરી (૨)
 માંડ કરીને મનખો પામ્યો, ચોરાશી ફરી—લેહ૦

હંચા મંદિર માળીયાં તારાં, રહેશેરે પડી (૨)
 એવી રૂડી મનખા દેહ તારી, ધુળમાં ઢળી—લેહ૦
 તેડા આંખ્યા શ્રી રામના જવું કષ્ટની ધડી (૨)
 જમ આંખે તારું જોર નહીં ચાલે ખાંધશે જડી—લેહ૦
 સગાં સર્વે વીંટીને બેઠાં, મરણની ધડી (૨)
 કાઢો કાઢો સૌ કહે, એને રોઠામાં ધડી—લેહ૦
 સંતની સેવા હરિની ભક્તિ વાત છે ખરી (૨)
 શ્રીહરિ કહે રઘુવર સમરો, જશે તરી—લેહ૦

૮૪

હરિ ભજ્યે તો આવે સુખની લહેરજે;
 આ દુર્લભ મનુષ્યા દેહનો લહાવો લીજ્યે. (ટક)
 ક્યાં થકી આંખો ને જીવ તારે ક્યાં જવું,
 બેલ વિચારી જો ઠરવાને ઠામજે;
 આ જુઠા જગત સાથે ઝઘડો નવ કીજ્યે,
 અંતે સાચો બેઢી સીતારામ જો—આ દુર્લભ૦
 આ મનુષ્યા દેહ પામ્યોરે મોંઘા મૂલની,
 કાટિ જનમનાં પુણ્ય તણો નહીં પારજે;
 આ શીશને સાટરે માગી નહીં મળે,
 એક ધડી તો લાખેણી વહી જાય જો.—આ દુર્લભ૦

આ વ્રજવાસી ગોપીએ લહાવે। હુંટીયો
 મુકી દીધી કાંઈ માત પિતા કુળ લાજ બે;
 સાચું તે સગપણ રે શામળીયાતણું
 સરીયા સરીયા એ વનિતાના કાજ બે—આ દુર્લભ
 આ તન, મન, ધન, બેખનરે રંગ પતંગનો,
 આ બેને બેતામાં વણસી બચ બે,
 અંતરમાં ઓળખી લે આતમ રામને,
 કહે પ્રીતમ તારું આવાગમન મટી બચબે—આ દુર્લભ

૮૫

જીવ તેં હરિ ન સમર્યા ધડી, કાયા કાલ બશે પડી;
 મને તેં પ્રભુ ન સમર્યા ધડી, કાયા કાલ બશે પડી.
 રાત દિવસ ધંધામાં રઝળ્યો, નિંદા કથા મુખ ધડી;
 બેખનમાં જનમારો ખોયો, તારી મહેનત માથે પડી—જ.
 સોનાની ચાખડીએ ચડતો, ને હીરે રત્ને જડી;
 વાંડી ફેળુ કલંગીવાળો ભાઈ, જમડા બશે જડી—જ.
 પેરણ પીતાંબર પલંગે પોઢતો, ને ઓઢણ છે પામડી;
 આલોક મુખમાં ઉંઘી રહ્યો, પછી જમડા બશે જડી—જ.
 નાહી ખેંચાશે ને જીભ ઝલાશે, ને નીર નહીં ઉતરે નળી;
 હજાર વિંછીનીવેદના થાશે, પછેસોઘદિન આવશે ચઢી—જ.

ખાટયું ધણું પ્રાણી ખરચી ન શક્યો, ને દાટી બેઠો છે દળી;
 બોલે ભગત કહે અંતે એની પછી બાંધી ચાલ્યા ઠાઠડી-જી.

૮૬

શા માટે તું ભજતો નથી, સેહેજે સીતારામ રે
 આ કાયા તો તારી નથી, હાડકાં ને ચામ રે;
 તેમાં તે શું મોહી રહ્યો છે, ગાફલ ગુલામ રે-શાં
 પાંડવોની પ્રતિજ્ઞા પાળી દ્રોપદીનાં ચીર રે;
 સુદામાની વેળા વાળી, છુગારો પ્રહલાદ રે-શાં
 રાવણ સરખા રાણા હતા, સોનાં સરખા ધામ રે;
 સવાલક્ષ જેના પુત્ર હતા, તેના નથી ઠેકાણું ઠામરે-શાં
 આગળ તો તારે હુકમાઈ હતી, ઘેર હતા ગુલામરે;
 બાજીગરનો વાંદરો ભાઈ, ભરાવશે સલામ રે-શાં
 હિંચી મેહી ને અજબ ઝરખા, નીચાં નીચાં ધામરે;
 છત્રપતિ તો ચાલ્યા ગયા, તેનાં નથી ઠેકાણું ઠામરે-શાં
 ધામધુતી ધન ભેળું કીધું, દાટ્યાં રહેશે દામ રે;
 બાપદાદા જેના વહી ગયા, એના ખોળી કાઢોને નામરે-શાં
 પાપની તો પાળો બાંધી, ધરમ નહીં લગાર રે;
 કહે ભવાનભાઈ સાંભળો, તમે ભજી લીયો ભગવાનરે-શાં

૮૭

ઉઠો ખડા ઢાઢ ચેતોને પ્યારા, સાન સમજે સદ્ગુરૂ ઠેરી;
જેમ દીપક પર પવન ઝપેટે, કાળ ખડોરે તેરો શિરવેરી-ઉં
છોટી ઉમરમે ખડા મનસુખા, જ્યું ઉઠત સાયર લહેરી;
ધિક ધિક ઉમર ખોધ અકારજ, કાળ લેશે તેરો તનહેરી-ઉં
બાલપણમાં હસી ખેલ ગમાયો, જોખન જીવતી તનહેરી;
વૃદ્ધમયો અંગ આજસ આયો, બ્રહ્મ ભઈ બુદ્ધિ તેરી-ઉં
આજકાલ કરતાં આંચો તારો વાયદો, કાળ લેશે તેરો તનહેરી
એક પલકમેં પકડ પછાડે, કયાં રહેજો તેરો જીવંતેરી-ઉં
સદ્ગુરૂજી ઉપદેશ બતાવે, માનો શીખામણ અખ મેરી;
હરિદાસ કહે રામ રટન કરો, તીન લોકમેં નહીં વેરી-ઉં

૮૮

જોખનકા મગફરી મત કરના, દિના ચારકા હય અટકા;
રૂપ દેખકે કયું મન રાચો, રામભજનસેં હયો લટકા-જોં
જાયા સોધ આખર મરનેકા, રેન દિન મનમેં અટકા;
જાગેગા ઢાઢ વીરલા જોગી, નેન નીંદસે નહીં મટકા-જોં
ગોરખ જાગ્યા કખીરા જાગ્યા, કાળ મારી કીનો કટકા;
સિદ્ધ ચોરાશીસો પણ જાગ્યા, જીનકા મનછીનમેં અટકા-જોં
સાધુ સંતકી સેવા કર લો, શખદ સાખ દિલમેં અટકા;
નુરતમુરતકા દોર ન ચુકો, ખરા ખેલ જ્યું હય નટકા-જોં

સમજે વાકું સુખદ સહજ હય, અણુસમજુંકું હય ભટકા;
 માર પડે તોય પાર ન પહોંચે, મનઘોડા તીથે અટકા—જો
 આપકા આતમતત્ત્વ વિચારો, સાહેબ સાક્ષી સખ ઘટકા;
 પારપોંચાઓ હરિદાસ પલકમેં મીઠે ચૌરાશીકા ભટકા—જો

૮૯

સર્વ તજીને ભજીયે શ્રી ગોવિંદને,
 જે નારાયણ નોધારાના આધારજો,
 ભાગે સંકટ કુડારે સંસારના,
 જેના નામે ઉતરીયે ભવપાર જો—સર્વ
 અપર માને વચને ધ્રુવજી વન ગયા,
 નારદજીએ દીધો છે ઉપદેશ જો;
 જ્ઞાન ભક્તિ વૈરાગ્ય તે મનમાં આણીયાં
 પ્રભુ ભજ્યા કાંઈ ત્યાં જઈ બાળે વેશજો—સર્વ
 દૈત્ય પુત્ર પ્રહ્લાદજી તે આગે થયા
 લાગ્યો છે કાંઈ ગિતા પુત્રનો વાદજો;
 સ્તંભ થકી પ્રગટયારે નરસિંહરૂપ ધરી,
 શ્રી મહા પ્રભુજીએ દીધો તેને સાદજો—સર્વ
 લાખા ગૃહમાં પાંડવને આવી મળ્યા,
 ભક્ત જનોને દીધી છે ધણી ધીરજો;

સમરણ પહેલાં આવ્યાછો રે તમે સદા,
 ભક્તરે જન હગાર્યા પાંચે વીરજો-સર્વં
 સુદામાનું દરિદ્રપણું તો જાણીયું,
 મુષ્ટિક તાંડુલ આરોગ્યા મહારાજજો;
 દાસ દયાના પ્રજુજી, કંડણા કીજીયે,
 ભક્તરે જનના કીધાં કોટિક કાજ જો-સર્વં

૯૦

ધન્ય જોણે હરિગુણ ગાયા-સંસારીયામાં ધન્ય
 બીજ સૌ જાણજો ભવાયા-સંસારીયામાં ધન્ય
 હાથી ઘોડા ને સુખપાલ બેઠે શું થયું (૨)
 શું થયું મેળવી માયા-સંસારીયામાં ધન્ય
 કંઠ સાહીને જમ કાઢશે પલકમાં (૨)
 દુર રહેશે સુત વિત્ત દારા-સંસારીયામાં ધન્ય
 દયાના પ્રીતમ બળે નંદના કુંવરને (૨)
 સદ્ગ થાશે તારી કાયા-સંસારીયામાં ધન્ય

પ્રેમ વિષે.

૯૧

મોરલી વાગી મને રામ નામ લેહ લાગી;
 બંસી વાગી મને રામ નામ લેહ લાગી.

સદ્ગુર શબ્દ તણી ચોંટ લાગી, માયામોહ નિદ્રાસું જાગી;
તેથી થઈછું સરસ સોહાગી:

નહિ જાઉં આધી—મને રામ નામ લેહ લાગી—મોરલી.
મનહું સદ્ગુર સાથે મોહું, ચિત્તવિત્ત નીશ્યે સુરતા પ્રોયું;
ઉલટું આપ તપાસી જોયું:

અમણા ભાંગી—મને રામ નામ લેહ લાગી—મોરલી.
સદ્ગુર અખંડ એક અવિનાશી, સર્વાતીત સખ ઘટવાસી;
નહિ જાઉં ગંગા જમુના કાશી:

ભઈ અનુરાગી—મને રામ નામ લેહ લાગી—મોરલી.
મળીયા સુરતરામ સદ્ગુરજી જીનકી પરમારથ પર મરજી;
ચરણે આગ્યો ધરમ ગઢ ધરજી;

મળી મોજ માગી—મને રામ નામ લેહ લાગી—મોરલી૦

૬૨

વહાલો પ્રેમને વશ થયા રાજીરે;

જેમાં શું કરે પડિત ને કાજી રે—વહાલો૦

કરમાઆઇનો આરોગ્યો ખીચડો, ને વિદુરની આધી ભાજી;

જુઠા બેર શવરીનાં આધાં,

વહાલે છપ્પન ભોગ મેલ્યા ત્યાગીરે—વહાલો૦

વિદૂરને ઘેર શ્રી કૃષ્ણ પધાર્યા, ને ડેળા આણ્યાતા માગી;

ગર્ભ કાઢી નાંખીને છાલ ખવરાવી,
 વહાલો તોએ ન જોયું જગી રે—વહાલો.
 ગુણુકા હતી તે પોપટને પઢાવતી, ને તેમાંથી લેહ લાગી;
 ભગવાન હતા તે સહેજમાં મળ્યા,
 એની સંસારની ભ્રમણા બાંગીરે—વહાલો.
 ભક્તની લોક નિંદા કરે, ને જગત થયું છે પાછ;
 ભલે મળ્યા મહેતા નરસિંહના સ્વામી,
 માથે ગિરધર રથો છે ગાજી રે—વહાલો.

૯૩

વહાલો મારો સાચાનો સંગાથીરે, જોણે પ્રીત કીધી. (૨૬)
 વહાલાજી મારા પ્રથમ દ્રુવસું પ્રીત કીધી (૨)
 તેને અવિચળ પદ્મી કીધીરે—જોણે પ્રીત કીધી—વહાલો.
 વહાલાજી મારા, અગ્નિને બોલાવી વાચા લીધી (૨)
 ત્રણ ડગલાં પૃથ્વી લીધીરે—જોણે પ્રીત કીધી—વહાલો.
 વહાલાજી મારા, ઊંડા તે જગમાં ગર્જના કીધી (૨)
 તેની તરત ખમરો લીધીરે—જોણે પ્રીત કીધી—વહાલો.
 વહાલાજી મારા, હેતે વિદૂરની ભાજી ખાધી (૨)
 એને વચને ગુનકા સાધીરે—જોણે પ્રીત કીધી—વહાલો.
 વહાલાજી મારા, વૃંદા તે વનના વાસી (૨)
 એમ બોલ્યા જીવણ દાસીરે—જોણે પ્રીત કીધી—વહાલો.

૯૪

પ્રેમની વાત છે ન્યારી,
 ઓધવજી પ્રેમની વાત છે ન્યારી. (ટક)
 પ્રેમની વાતોમાં ઓધા, તમે શું જાણો;
 બીજા શું જાણે સંસારી—ઓધવજી.
 પ્રેમની વાતોમાં ઓધા, બ્રહ્માજી જુલ્યા;
 વેદ મેલ્યા છે વિસારી—ઓધવજી.
 તમારો રંગ, ઓધા, રંગ છે પતંગનો;
 અમારો રંગ છે કરારી—ઓધવજી.
 વેદ શાસ્ત્રમાં, ઓધા, સ્ત્રી નવ તારી;
 વ્રજવનિતાને કેમ તારી—ઓધવજી.
 વલ્લભના સ્વામી પ્રભુ રસિક શિરોમણિ;
 નીસરવાની નથી બારી—ઓધવજી.

૯૫

મેં તો હરિગુણ ગાવત નાયુંગી (૨)
 નાયુંગી મેં તો નાયુંગી, મેં તો હરિગુણ ગાવત નાયુંગી (ટક)
 અપને મહેલમેં બેઠ બેઠ કર, ગીતા ભાગવત વાયુંગી—મેં.
 જ્ઞાન ધ્યાનકી ગઠરી બાંધકર, હૃદયકમળમેં રાયુંગી—મેં.
 બાધ મીરાં કહે પ્રભુગિરધરનાગર, સદા પ્રેમરસ વાયુંગી—મેં.

૮૬

દિલ લગાય રામ ફકીરીમેં. (ટક)
 રામ ફકીરી અદલ ફકીરી (૨)
 ચારો પુટ જગીરીમેં—દિલ૦
 જે સુખ મિલતા રામ ભજનમેં (૨)
 સો સુખ નાહીં અમીરીમેં—દિલ૦
 કહત કબીરા સુનો બાધ સાધુ (૨)
 સાહેબ મિલતા સત્યુરીમેં—દિલ૦

૮૭

જે ઠાઠ પ્રેમ અંશ અવતરે, પ્રેમરસ તેના ઉરમાં ઠરે. (ટક)
 સિંહણ ઠેરું દુધ હોય તે, સિંહણ સુતને ઝરે (૨)
 કનકપાત્ર પાપે સહુ ધાતુ, ફેાડીને નીસરે—પ્રેમરસ૦
 સકર ખોરનું સાકર જીવન, ખરના પ્રાણજ હરે (૨)
 ક્ષીર સિંધુનું માછલડું જ્યમ, મીઠા જળમાં મરે—પ્રેમરસ૦
 સોમવદલી રસ પાન શુદ્ધ જે, બ્રાહ્મણ હોય તે કરે (૨)
 વગળ વંશીને વમન કરાવે, વેદ વાણી ઉચ્ચરે—પ્રેમરસ૦
 ઉત્તમ વસ્તુ અધિકાર વિના મળે, તદ્દપિ અર્થ ન સરે (૨)
 મચ્છભોગી બગલો મુક્તાફળ, દેખી અંચુ ન ભરે—પ્રેમરસ૦
 એમ ઠાટિ સાધને પ્રેમ વિના, પુરૂષોત્તમ પુંઠ ન ફરે (૨)
 દયા પ્રીતમ શ્રી ગોવર્દન ધર, પ્રેમ ભક્તિએ વરે—પ્રેમરસ૦

૯૮

મળીયા પ્રેમ રનેહી નંદલાલ, અગમ બાંધી પ્રીતડી.

જીરે સાધુરે સંતના સંગમાં (૨)

વસ્તુ સદ્ગુણે હાથેથી જડીરે, અગમ બાંધી પ્રીતડી.

જીરે ઘાટ ઉઘાટના ઘાટમાં (૨)

તિયાં પ્રેમ રૂપી ટંકશાળો પડી રે અગમ બાંધી પ્રીતડી.

જીરે ગગન મંડળનારે ભૂરમાં (૨)

તિયાં અલખ પુરૂષની મઢીરે, અગમ બાંધી પ્રીતડી.

જીરે ધરમરે દાસની વિનતી (૨)

સુરતિ સદ્ગુણના ચરણોમાં ઢળીરે, અગમ બાંધી પ્રીતડી.

૯૯

પ્રેમનો પંથ છે ન્યારો, સરવ થકી પ્રેમનો પંથ છે ન્યારો (ટંક)

જે જાણુશે તે શીર સાટે જાણુશે, એમાં નથી ઉધારો;

પ્રેમ અમલ આવ્યો જેની આંખમાં, ઉતરે નહીં ઉતારો—સ.

આઠે પહોર રહે આનંદમાં, પ્રેમ રસનો પીનારો;

વહાલા વિના તેને લુપ્ત લાગે, સંસાર સાગર ખારો—સ.

પ્રેમ રસ કથ્યામાં ન આવે, જાણુ જાણુનહારો;

પ્રીતમ પ્રેમી જન મળે તો, આતમ રામ અમારો—સ.

૧૦૦

લાગ્યો પ્રેમ પ્રીતમનોરે રંગ, ટાળ્યો હવે નહીં ટળે;
 દેખી દેખી દુરીજન લોક, છોને રિસે બળે. (૨૬)
 મારે માથે છબીલાની છાપ, સવો ભવ રહેજેરે (૨)
 હરિના દાસના દાસના દાસ, હવે મને કહેજેરે—લાગ્યો.
 જાયે રાજ ક જાયે લાજ, છોને બલે જતાંરે (૨)
 તેની નથી જરાએ જરૂર, ગોવિંદ ગુણ ગાતાંરે—લાગ્યો.

વ્યન્નિયાર વિષે.

૧૦૧

ધિક ધિક તારો જે અવતારરે,
 તેં તો ન કર્યો નર જે વિચારરે.
 ચૈદ લોકને ગદ્ય છે નારી આવીરે,
 તુંને તેની પતીજ કમ આવીરે.
 બ્રહ્મા સરખાને જણે જે ભોળાવ્યારે,
 શિવ સરખાને જણે ડોહાવ્યારે.
 જણે એકલશૃંગીને અંધ કીધારે,
 જણે પારાશર પકડીને લીધારે.
 કીધું નારદ તણું તે મુખ કાળું રે,
 રૂપિ શાભરી તણું તે તપ ટાળ્યું રે.

જણે અંધ તે અસુર કુળ કીધુંરે,
 તેણે અમૃત તળવી વિષ દીધુંરે.
 જણે રાવણ તણું તે કુળ ખોયુંરે,
 ત્યાં તારું તે મન કેમ મોલ્યુંરે.
 લીધું દુઃખ તે અલ્પ સુખ માટેરે,
 કહે નિષ્કુલાનંદ તે માટેરે.

૧૦૨

તમે પાછાને વળાવોરે (૨) રાજ રાવણ બનકીરે;
 બનકી છે ગઢરે લંકાનોરે કાળ-માતાજી છે ગઢરે-તમે
 લંકા કેરા કાંગરારે, રામે તારા ઘેરિયારે (૨)
 પથરા કાંઠ તારીને બાંધી છે પાજ--તમે
 લંકા ગઢ માંહીરે, હનુમાન જતિ આવીયારે (૨)
 લીધી લીધી સીતાજી કેરીરે શોધ--તમે
 એમ કરી બોલ્યારે, નાર મંદોદરીરે (૨)
 અવિચલ હોજે, રામ તમારુંરે રાજ--તમે

અભિમાન વિષે.

૧૦૩

ગર્વ કીયો સોધ નર હાર્યો, સીયારામજીસેં ગર્વ કીયો--
 ગર્વ કીયો રાજ હિરણ્યકશ્યપુએ, નાર વધારીને માર્યો;

હાંહારે પ્રભુએ નોર વધારીને માર્યો—સીયારામજીસેં
 ગર્વ કીયો લંકાપતિ રાવણે, ચુરચુરા કરી ડાર્યો;
 હાંહારે પ્રભુએ ચુરચુરા કરી ડાર્યો—સીયારામજીસેં
 ગર્વ કીયો શ્રી રત્નાગર સાગરે, નીર ખારો કરી ડાર્યો;
 હાંહારે પ્રભુએ નીર ખારો કરી ડાર્યો—સીયારામજીસેં
 ગર્વ કીયો ચકવા ચકવીએ, રેન વછુટ કરી ડાર્યો;
 હાંહારે પ્રભુએ રેન વછુટ કરી ડાર્યો—સીયારામજીસેં
 ગર્વ કીયો અંજની ઠેરે પુત્રે, પાંવ ખોડો કરી ડાર્યો;
 હાંહારે પ્રભુએ પાંવ ખોડો કરી ડાર્યો—સીયારામજીસેં
 ગર્વ કીયો સિંહલદ્વિપકે સિંધીએ, બાલ વાંકો કરી ડાર્યો,
 હાંહારે પ્રભુએ બાલ વાંકો કરી ડાર્યો—સીયારામજીસેં
 કહે તુલસીદાસ આશ રઘુવરકી, શરણે આળ્યો તેને તાર્યો;
 હાંહારે પ્રભુએ શરણે આળ્યો તેને તાર્યો—સીયારામજીસેં

૧૦૪

મત કર દિલ પતિયારો, દિવાની કાયા મત કર—
 પૂર્વ દિશાથી આળ્યો એક હંસલો, ને ધર ધર ફરે કુંવારો;
 ઇરે હંસાને મેં ભુખ્યો ન રાખ્યો ભાઈ (૨)
 ધર ખવરાવી દીધો સારો—દિવાની કાયા મત કર—
 અઢકુરે લાળ્યો, ઉછીનું રે લાળ્યો, ને ધર ધર કીયો ઉધારો;
 ઇરે હંસાને મેં ધણે સંતોળ્યો ભાઈ (૨)

ઘર ખવરાવી દીયો સારો—દિવાની કાયા મત કર—
 કાયા કહે મેં સદા સોહાગણુ, એ છે પીયુષ હમારો,
 તુજ સરિખી મેં ઘણી મીલાવી બાધ (૨)
 ન જોઈ રાત કે દહાડો—દિવાની કાયા મત કર—
 કાયા કહે મેં ઠગજ પકડ્યો ને, એ છે બડો ઠગારો,
 તુજ સરીખી મેં સુતીજ મેલી બાઈ (૨)
 રમી ગયો પીયુષ પ્યારો—દિવાની કાયા મત કર—
 ઊઠ ગયો કાયાકા કારીગર, બંધ ભયોરે લલકારો,
 દાસ જીવણુ સંતો લીમકે ચરણે બાધ (૨)
 હરિ ભજીને ગુણ ગાયો—દિવાની કાયા મત કર—

સાધારણ નીતિ વિષે.

૧૦૫

ભાવે કરી ભક્તો તમે હરિગુણ ગાવો;
 હરિગુણ ગાવો ને લીયોરે આ દહાવો—ભાવે
 ઈશ્વરમાં રાખી આશ, વેદમાં ધરી વિશ્વાસ;
 દિલથી થઈને દાસ, રામને રીઝાવો—ભાવે
 રાંક માથે રાખો રહેમ, પ્રભુ સાથે જોડો પ્રેમ;
 નીતિતણા નેમ તેમાં ચિત્ત ન ચુકાવો—ભાવે

૧૦૬

ભાવથી પ્રભુ ભજે, પ્રભુ ભજે. (૨)
 તમે તરકટ કરવા તબેરે—ભાવથી૦
 હારે દયા દિલમાં રાખજે દહાડી (૨)
 તેથી અતિ સુખ પામશે અગાડીરે—ભાવથી૦
 હારે દાઈ પારકાં સંકટ કાપેરે (૨)
 ભાવે ભૂખ્યાને ભોજન આપેરે—ભાવથી૦
 હારે જે જે દીસે છે તે છે જવાનુંરે (૨)
 એમાં કાંઈ નથી રહેવાનુંરે—ભાવથી૦
 હારે જ્યારે આવશે વેળા છેલ્લીરે (૨)
 પ્રભુ વિના બીજે નથી બેલીરે—ભાવથી૦
 હારે નથી રહેવાનું દલપત રામેરે (૨)
 પ્રભુ ભજે તે શુભ ગતિ પામેરે—ભાવથી૦

પરમાર્થ વિષે.

૧૦૭

તું તીર્થમાં જ્યાં ત્યાં વિચરતો, ધર્મ જાણીને ધર્યો,
 વૈરાગ્યથી વસ્તી તજીને, વન વિષે જઈને વસ્યો;
 ભગવા ધરીને ભટકતો રહી, પેટ ભીખીને ભર્યું,
 શી રીતે ઇશ્વર રીઝશે, તેં સાફ કાઢનું શું કર્યું?

તેં નિત્ય સ્નાન, ત્રિકાળ કીધું, આહી ગોમય ચોળીને,
 તેં પંચ ગવ્ય વિશેષ પ્રાશન, કીધું ઘોળી ઘોળીને;
 આહાર એકજવાર કરવો, એવું વૃત્ત તેં આચર્યું,
 શી રીતે ઇશ્વર રીઝશે, તેં સારું કોઇનું શું કર્યું?
 તેં હોમ હવન ધણું કર્યું, ધી હવનમાં હોમ્યાં ધણું,
 તેં ચાલતી નદીએ ચડાવ્યા દુધ દહીં ગાયો તણાં;
 બહુ વર્ષ મુખ મુનિવૃત્ત ધર્યું. તે ઠીક તુજ મનમાં ઠર્યું,
 શી રીતે ઇશ્વર રીઝશે, તેં સારું કોઇનું શું કર્યું?
 તેં નવ નવા નૈવેદ્ય કરીને, તે પ્રસાદી તું જમ્યો,
 ઉપવાસ ને એકાસણું કરી, દેહને બહુ તેં દમ્યો;
 ખાડો ખણીને દાટીયું, જે અન્ન જમતાં ઉગર્યું,
 શી રીતે ઇશ્વર રીઝશે, તેં સારું કોઇનું શું કર્યું?
 તેં પ્રાર્થના પ્રભુની કરી, મુખ વિવિધ વચન ઉચ્ચારીને,
 તેં સ્તોત્ર પાઠ ધણું કર્યું, નિત્ય નિત્ય નિયમો ધારીને,
 ગદગદ સ્વરે શુભગાન કરતાં, આંખથી આંસુ ઝર્યું,
 શી રીતે ઇશ્વર રીઝશે, તેં સારું કોઇનું શું કર્યું?
 ભગવાન લુખી ભક્તિથી, રીઝે નહિ તલ માત્ર તે,
 પણ ભક્તિ પર ઉપકાર સાથે, થાય પ્રભુ પ્રિયપાત્ર તે;
 તે વગર વાદ વિવાદ કીધા, કામ તેથી શું સર્યું?
 શી રીતે ઇશ્વર રીઝશે, તેં સારું કોઇનું શું કર્યું?

૧૦૮

થિર ઠરીને ઢાઘ આ ઠામ, રે નથી રહેવાનું;
કરી લો કાંઠ રૂઠાં કામ, રહેશે કહેવાનું. (ટેક.)
વિક્રમ સરખા વીર ગયા, ને ભુપ ગયો વળી ભોજરે;
જોરાવર જયકારી જગતમાં ફરતી જેની ફેજ-રે નથી.
મોતીશા મુંબઈમાં મોટા, સરસ હતો શાહુકાર રે;
નામ ગયું ને ઠામ ગયું, વળી ગયા ગરથ ભાંડાર-રે નથી.
હેમાભાઈ હયાત હતા, ને શેઠ હતા હઠિસંગ રે;
તે પણ દુનિયા તજી ગયા, ને મનમાં રહ્યો હિમંગ-રે નથી.
પડ્યું રહે નાણું પૃથ્વીમાં, અગણિત આડે આંકરે;
સમજી લેજો કાંઈપણ સાથે, નહીં આવે નવટાંક-રે નથી.
આરંભેલા અધુરાં રહેશે, કંઈક જગતનાં કામરે;
તરત અજાણ્યું તેડું આવે, તજીને જવું તમામ-રે નથી.
લાચારોની આશિષ લેજો, નિશ્ચળ કરજો નામરે;
સમજો તો સારી શીખામણ, દેછે દલપતરામ-રે નથી.

૧૦૯

ઢાઈનો ભાર નરાખે મોરારી, આપેવ્યાજ સીખેગર્થવાળી (ટેક)
સુદામાજીનાં તાંદુલ લીધા, તેના મોલ કનકનારે કીધા.
દ્રોપદીજીનું આવ્યુંરે ટાણું, ચીર પુર્યા તે નવસે નવાણું.
પાટો બાંધ્યો તે પીઠારે જાણી, ચીર પુર્યાની એ એંધાણી.

થોડું ચંદન કુખજનું લીધું, એને રૂપ અનુપમાં લીધું.
 ગોવાળીએ ઓછવ કીધો, વહાલો કર પર ગોવર્ધન લીધો.
 જનું લીધું હતું તેનું લીધું, તેમાં પરમારથ તે શું કીધું.
 ધન્ય ધન્ય નરસિંહ તારી વાણી, એમ બોલ્યાતે સારંગપાણી.

૧૧૦

જનનઓધામોદેનખિસારે, તાહે ન ખિસારું છીન એકધડીરે.
 મોકું ભજે ભજું મેં વાંકું, કલ ન પડત છિન એક ધડીરે.
 જન્મ મરણકો સંકટ કાટું, રાખું મેં આનંદ ભરીરે—જ.
 સુમરન કીનો દ્રોપદી રાની, ચીર બઢાએ પ્રભુ આપ હરીરે;
 મહાભારત ભરવીક ઈંડા, રાખલીઓ ગજધંટ ધરીરે—જ.
 ધ્રુવ પ્રહ્લાદ રેન દિન ધ્યાવે, ગુપ્ત રૂપસો પ્રગટ કરીરે;
 અંબકાડહિરણ્યકશ્યપુ માયોં ભકતપ્રહ્લાદકીરક્ષા કરીરે—જ.
 અંબરીખ ધર ગયે દુર્વાસા, ચક્ર પઠાયે પ્રભુ સહાય કરીરે;
 ભજનહારભજું તજનહારતજું, એસીહમારીપરાપરીરે—જ.
 પાંચ પાંડવકી રક્ષા કીની, લાખા અહમેં સહાય કરીરે;
 સુર કહે ગજરાજ ઓધાર્યો, દયાસિંધું જહુનાથ હરીરે—જ.

૧૧૧

ભક્તોની લીડ ક્યાં ન આંચોરે—હું તો ભક્તોની.
 એમ કહે છે શ્રી રણછોડ રાયો રે—હું તો ભક્તોની.

કબીર સાડ હું તો વણુજરો થઈને (૨)
 પોઠ ભરીને ઘેર લાવ્યો રે-હું તો ભક્તોની
 ધના ભગતની મેં ખેતી નીપજવી (૨)
 ઘઉંનાં ગાડાં ભરી લાવ્યો રે-હું તો ભક્તોની
 સેના ભગત સાડ સન્મુખ રહીને (૨)
 હું સેનો નાવી કહેવાયો રે-હું તો ભક્તોની
 પ્રહ્લાદની મેં તો પાળી પ્રતિજ્ઞા (૨)
 સ્થંભમાં વાસ કરાવ્યો રે-હું તો ભક્તોની
 નામદેવ સાડ મેં મારેજ હાથે (૨)
 ધરનો છાપરો છાયો રે-હું તો ભક્તોની
 દામાજી સાડ સામો મહારાજ થઈને (૨)
 ભરણું ભરીને પોંચ લાવ્યો રે-હું તો ભક્તોની
 નરસિંહ મેતાને માંડલિક મારવાને વ્યાવ્યો (૨)
 કદારો મધ્ય રાતે લાવ્યો રે-હું તો ભક્તોની
 કુંવર બાઈતું મેં પૂર્યું મામેરું (૨)
 મેં સૌનો કર ચુકાવ્યો રે-હું તો ભક્તોની
 દાસ નારાયણસિંગ કહે કંઈણા કરીને (૨)
 કૃષ્ણજીએ કર મારો સહાયો રે-હું તો ભક્તોની

સ્મરણ વિષે.

૭૭

સુમરન બિના સુખ નહીં પાવેગા;
 નહીં પાવેગા, નહીં પાવેગા. (ટક)
 ભવ સાગરમેં ભટક મરેગા (૨)
 જો ગુરૂ વાક્ય વિસારેગા—મલા જો—સુમરન૦
 કુંભી પાક આદિ નરકમેં (૨)
 યમ કિંકર લે જાવેગા—મલા યમ૦—સુમરન૦
 અજપા જાપ નાવ ભવજલતેં (૨)
 પત્રમાંહી પાર પહોંચાવેગા—મલા પત્ર૦—સુમરન૦
 ભાવ ધરી ભજ નિર્જુન ચૈતન્ય (૨)
 ફેર જન્મ નહીં પાવેગા—મલા ફેર૦—સુમરન૦
 વિમલવિષદ નિત્ય શ્રી સદ્ગુરૂકો (૨)
 દેવકૃષ્ણ યશ ગાવેગા—મલા દેવ કૃષ્ણ૦—સુમરન૦

૧૧૩

નારાયણનું નામ લેને તું પ્રાણી રે;
 બદ્રિનાથ પ્રગટ જુગ જાણી—(ટક)
 ગર્ભવાસે રક્ષા કીધી તારી રે,
 લીધો જઠરા અગ્નિથી હગારી રે,
 તેને ઠમ મેલ્યો છે વિસારી—નારાયણ૦

નર દેહ દીધો તને નાથે રે,
 ધન હોય તો વાવર તારે હાથે રે,
 પડ્યું રહેશે, ટાડી નાવે સાથે—નારાયણ૦
 વણુ સમજે કહે માઈં માઈં રે,
 ધન કાજ કરે તન બાઈં રે,
 તારા હાથે નથી ધન તાઈં—નારાયણ૦
 મિથ્યા સુખમાં તે શું લપટાણો રે,
 લોક લાજે ગળે દીધો પાણો રે.
 બચ છે તૃણાના પૂરમાં તણાણો—નારાયણ૦
 કાયા માયા એ રીતે કાચી રે,
 તેના રંગમાં તે શું રહ્યા રાચી રે,
 બ્રહ્મા નંદ કહે વાત સાચી—નારાયણ૦

૧૧૪

ભજોને ભગવાનને, પછી દિલમાં થાશે ઝોરતો;
 કરશે કુંડાં કામ, વાલીડાની વસ્તુ નથી હોરતોરેજી—ભ૦
 જીભલડી બુઢા બોલશે, તેને વશ કરીને વારજે,
 જનારે પડે કામ, તેને સવાયાં સંભારજોરેજી—ભ૦
 બ્યારે બુઢાપણ આવશે, ત્યારે સારાં ભોજન ભાવશે;
 કાળાં મટી ઢશ, માથે ઘોળાં ફરી આવશેરેજી—ભ૦

જવું રે એકા એકને, સાથે લેજો સદાશિવને;
 સમરણ કરો શ્યામનું, ધોખો નહીં થાય તારા જીવને રેજી—સાં
 સમરણ કરો શ્યામનું, ટાકું થાય જો તારા તનમાં;
 મૂળદાસ કહે મહારાજ, મોહન રહેજો મારા મનમાં રેજી—સાં

નામ મહાત્મ્ય વિષે.

૧૧૫

નામકો મહિમા અગમ અપાર, તાકો ઠાઘ ન પામે પાર—નાં
 નેતિ નેતિ કર વેદ કહત હો, પાવત ન શકે પાર;
 અતુરાનન ચારો જીવ્યાસે, નિશદ્દિન કરે પોકાર—નાં
 શૂન્ય સમાધિ લગાય ધ્યાન ધર, સનકાદિક ગયે હાર;
 ક્ષેષ સહસ્ર મુખ નામ જપત હો, લે પૃથ્વીકો ભાર—નાં
 ત્રેતા મધ્યે રામે એક તારી, ગૌતમ ઋષિદ્રી નાર;
 નામ ભજનસેં જીવ અનેક, નિશદ્દિન હોત ઉદ્ધાર—નાં
 એહી નામ સકલ ઘટમાંહી, સંતન લીધો નીહાર;
 સાહેબ કબીરાકું ગુરુજીને દીનો, સોઈનામ નીજ સાર—નાં

૧૧૬

નામ સુધારસ સાર સરવમાં, પરખી પ્રેમસું પીધો રે;
 ભૂતળપતિપદ તેને ન બાવે, લહાવો નૌતમ લીધો રે—નાં
 એ રસ મોંધે મૂલે મળે નહી, વૈકુંઠનાથને ંહાવો રે;

અજ ઉમથાપતિધમ્મક એના, અદ્વૈતપદનો ધ્યાલોરે—ના૦
 પૂરણ શ્રદ્ધાએ રસને પ્રીછા, નથી સમોવડ એવોરે;
 જગતનું જીવન એનેરે કહીએ, મહાવીરલાનો મેવોરે—ના૦
 ઢાદી જગન ને જપતપ તીરથ, તેઓ તુલ્ય ન આવેરે;
 પૃથ્વીપાત્ર ને મુક્તા ભરીયું એથી અધિક પણ પાવેરે—ના૦
 નામ સમોવડ ઢાઘ ન આવે, અમૂલ્ય વસ્તુ એવીરે;
 સદ્ગુરુ સ્વામી કૃપા કરે તો, ત્યાંથી મળે તેવીરે—ના૦
 દુર્લભ દીઠો ને મહારસ મીઠો, સ્વાદ કહ્યો ન જાયેરે;
 નીરાંત નામ સુધારસ પીતાં, હરિ સરખો થઈ જાયેરે—ના૦

૧૧૭

કૃષ્ણ રામા રામા રામા, કૃષ્ણ રામા રામા રામા;
 રામા રાયા રધુખારે, રાયા રધુખારે—કૃષ્ણ૦
 નામ ગેહન કરે ધંધા (૨)
 ત્યાલા સમાધિ તો સદા, સમાધિ તો સદા—કૃષ્ણ૦
 નામ ગેહન પાયે ચાલે (૨)
 ત્યાલા યજ્ઞ પાહુલે પાહુલે, પાહુલે પાહુલે—કૃષ્ણ૦
 નામ રટત આસો આસી (૨)
 તે તો જવલા ઉપવાસી, જવલા ઉપવાસી—કૃષ્ણ૦
 જે ઢાઘ રામ નામ ગાવે (૨)
 ત્યાલા તુકા વંદે પાયે, તુકા વંદે પાયે—કૃષ્ણ૦

૧૧૮

ભજ રામ રામ રામ રામ, રામ રામ રામા. (ટક)
 રામ નામ વેદ મૂલ, તા સમ નહીં ઓર તૂલ;
 ભજત મિટત ત્રિવિધ શૂલ, છુટતહીં ભવઆમા-ભજ૦
 રામ નામ વિમલ નીર, સંતન સંતસંગ ધીર;
 ગાવત સુરનર મુનિવર, પાવત નિજ ધામા-ભજ૦
 રામનામ કમલ ફુલ, સંતન મન બ્રમર ભુલ;
 ઝુમી ઝુમી પીવત, અમૃત કરી પાના-ભજ૦
 રામ નામ નિરંકાર, તુલસીદાસ નમરેકાર;
 દીજે પ્રભુ ભક્તિદાન, પલપલ હરિ નામા-ભજ૦

 શ્રી કૃષ્ણ વિષે.

૧૧૯

જય જય કૃષ્ણ, કમલદલ લોચન,
 કલિમલ મોચન કંસ અરિરે. (ટક)
 જય જગવંદન દેવકી નંદન (૨)
 પરમાનંદ મુકુંદ હરિરે-જય જય૦
 જય વરદાયક ચક્રકુળ નાયક (૨)
 દાનવ નાશક સખળ હરિરે-જય જય૦

જય કમલાવર જગમંગલ કર (૨)
તમ ચરણે નમું પ્રેમ ધરીરે—જય જય૦

૧૨૦

કાહે ન મંગલ ગાવે યશોદા મૈયા,
કાહે ન મંગલ ગાવે. (ટક)
પુરણુ બ્રહ્મ સકલ અવિનાશી (૨)
સો તેરી ધેનુ ચરાવે—યશોદા૦
ઢાટિ ઢાટિ બ્રહ્માંડ કે ભર્તા (૨)
જપ તપ ધ્યાને ન આવે,
ન જનું યહ કોન પુન્ય હય (૨)
જશોમતિ ગોદ ખેલાવે—યશોદા૦
શિવ સનકાદિક આદિ બ્રહ્માદિક (૨)
નિગમ નેતિ યશ ગાવે,
શેષ સહસ્ર મુખ રટત નિરંતર (૨)
સો જોડા પાર ન પાવે—યશોદા૦
સુંદર બદન કમલ દલ લોચન (૨)
ગો ધેનુ કે સંગ આવે,
માતા યશોદા કરત આરતિ (૨)
કમ્પીરા દરશન પાવે—યશોદા૦

૧૨૧

વ્રજ વહાલું રે વૈકુંઠ નહીં આવું રે (૨)
 ત્યાં નંદ કુંવર ક્યાંથી લાવું રે-વ્રજ વહાલું.
 ત્યાં લલિત ત્રિભંગી નથી ગિરધારી (૨)
 સંગે સોહીયે રાધા પ્યારી (૨)
 એમને નિરખતાં આંખ ઠરે મારીરે-વ્રજ વહાલું.
 ત્યાં જમુના શ્રી ગિરિવર છેજ નહીં રે (૨)
 માફે મનજ સત્ય ઠરેજ નહીં રે (૨)
 મારા પ્રાણ પ્રસન્ન ત્યાં રહેજ નહીં રે-વ્રજ વહાલું.
 ત્યાં શ્રી વંદાવન રાસ નહીં રે (૨)
 વ્રજવનિતાની સંગે વિલાસ નહીં રે (૨)
 વિષ્ણુવેણું વાયાને અભ્યાસ નહીં રે-વ્રજ વહાલું.
 સુખ સ્વર્ગનું કૃષ્ણ વિના કડવું રે (૨)
 મને ન ગમે બ્રહ્મ સદન અડવું રે (૨)
 ધિક્કધિક્ક એ સુખ પામીને પડવું રે-વ્રજ વહાલું.

લયલીનતા વિષે.

૧૨૨

મુંને વધાયું વહાલાજીની સાથ,
 મુંને વહાલો વિસાર્યા નવ વીસરે રે (૮૬).

આઠે પહોર હલામણુ મારા હરમારે (૨)
 બીજી વહાલી ન લાગે વાત-મુંને વહાલો.
 જમ રત્ન જડયું હોય રંકને રે (૨)
 તેમ સત્ય થયું છે સાક્ષાત-મુંને વહાલો.
 જને કાજે દમે છે અતિ દેહનેરે (૨)
 તે તો આવ્યું છે મારેરે હાથ-મુંને વહાલો.
 વારે વારે જઈ ગુરૂજીને વારણેરે (૨)
 જણે નીરખાવ્યા નાતમ નાથ-મુંને વહાલો.
 તેને તોલે ન આવે તણુ લોકમાં રે (૨)
 જેની વિશ્વ વિચિત્ર છે વાત-મુંને વહાલો.
 ધન્ય ધન્ય દયારે ગુરૂદેવની રે (૨)
 નાથ નીરાંત નરખાય અજાત-મુંને વહાલો.

૧૨૩

ધન્ય ધડી ધન્ય દહાડો આજનોરે (૨); મારા હૈયામાં
 હરખ ન માય-વહાલોજી પધાર્યા મંદિર માહરેરે.
 અલખેલોજી આવ્યા મારે આંગણેરે (૨)
 પૂર્ણ કરી છે ગુરૂએ કૃપાય-વહાલાજી.
 નિર્મળ થઈ છું નીરખી હરિના નામનેરે (૨)
 અડસઠ તીરથ આવ્યા મારે ઘેર-વહાલાજી.

આનંદ બની ભાંગી મનની બ્રમણારે (૨)
 અંતરમાંહી ઓળખ્યા આતમરામ—વહાલાજી૦
 મારા કિતર નરખાવ્યા નૌતમ નાથનેરે (૨)
 મારા પ્રાણ તણા આધાર—વહાલાજી૦
 આનંદ વૃત્તિ આઠે પહેર ન ઉતરેરે (૨)
 કૈવલ્ય સુખ કલ્પિં નવ જય—વહાલાજી૦
 ભાવટ ભાંગી ભૂધરવરને ભેટતારે (૨)
 સખળ મળી છે સ્વામીની સહાય—વહાલાજી૦

૧૨૪

રામ ખાણ લાગ્યા હોય તે જાણે,

ઓલ્યા મુરખ મનમાં શું આણે. (૮૬)

ધ્રુવને લાગ્યા પ્રહ્લાદને લાગ્યા, તો ઠરીને બેઠા ઠેકાણે;
 ગર્ભવાસમાં શૂકદેવને લાગ્યા, એતો વેદવચનપરમાણે-રામ૦
 મોરધ્વજ રાજાનું મન હરી લેવા, હરિ આવ્યા જ ટાણે;
 લઈ કરવત મસ્તક પર મેલ્યું, ને પત્ની પુત્ર બેઠા તાણે-રામ૦
 મીરાંબાઈપર ક્રોધ કરીને, રાણીજી ખડ્ગજ તાણે;
 વિષ્ણુના પ્યાલા ગીરધરલાલે આરોગ્યા એતો અમૃતને ઠેકાણે—
 નરસિંહ મેતાની હુંડી સ્વીકારી, ખેપ ભરી ખરે ટાણે;
 આગળ સંત અનેક ઓધાર્યા, એવું ધનો ભગત આણે-રામ૦

૧૨૫

રે સગપણ હરિવરનું સાયું;
 બીજું તો સર્વે ક્ષણભંગુર કાયું—રે સગપણું
 હરિ વિના બીજને વરવું, તથા ગજ ખરપર ચઢી ફરવું;
 એ જીવ્યાથી મરવું, છે સાફ—રે સગપણું
 કે ફેકટ ફેરા શીઠ ફરીયે, કે પરધેર પાણી કાં ભરીયે;
 કે વરીયે તો નટવર વર વરીયે—રે સગપણું
 ના ડહાં લોક તણી લાજે, મારે શિર ગિરિધર વર ગાજે;
 આ દેહ ધર્યો નટવર કાજે—રે સગપણું
 હવે મેં તો પ્રીતલટી ટાળી, ભાંગ્યું મન મિથ્યા સૌ ભાળી;
 કે વરવા જેવા મળ્યા વનમાળી—રે સગપણું
 એવું બાણી મેં સગપણ કીધું, મેણું મેં તો જગનું શિર વીધું;
 જથી રે માફં કારજડું સીધ્યું—રે સગપણું

૧૨૬

વરીએ તો શામળીયો વરીએ રે,
 ચતુર વર, વરીએ તો શામળીયો વરીએ.
 સંસારી સગપણ કાયું, પરણી રંડાવું પાછું;
 હાંહારે એને ઘેર તે પાણી શીઠ ભરીએ રે—ચતુર વર
 સંસાર તો સર્વે બુઠો, શું થાશે રૂઠો કે ત્રુઠો;
 હાંહારે એને તુચ્છ તે બાણીને ફરીએ રે—ચતુર વર

જને પરણે દુઃખ જાય, અખંડ હેવાતણ થાય;
 હાંહારે તેની સાથે તે પ્રીત કરી રહીએ—ચતુર વર૦
 સંસાર તો સરવે ખોટા, પાણી માંહેનો પરપોટા;
 હાંહારે એ તો કુટી જશે નાનો મોટારે—ચતુર વર૦
 દયા પ્રીતમ કેરો વહાલો, નાગર નંદલાલો,
 હાંહારે તેહનો સાહયો કરીને મહાલોરે—ચતુર વર૦

૧૨૭

વરીએ શામળીયા વરની સાથે—હાં હાં વરીયે—
 ના ના નેહલો કરીએ કાઠ સાચાની સંગાથે—
 હંસલોને બગલો બેઠ જનમ સંગાથીરે, બેઠ ચાલ્યા એક વાટે;
 હંસલાને બેઠએ રૂઢા મોતીડાનો ચારો (૨)
 બોલ્યો બગલો મોહ્યો તેની સાથે—ના ના—વરીયે.
 ચારને શાહુકાર બેઠ જનમ સંગાથીરે, બેઠ ચાલ્યા એક સાથે;
 સાંજ પડીને શાહુકાર સુઈ રહ્યો (૨)
 એના ધનડાં ચોરાણાં તેની સાથે—ના ના—વરીયે.
 સત્સંગવિના ધ્યાન સુધરે નહીં, નેરે તાળી પડે નહીં એક હાથે,
 બોલ્યા રવિદાસ ગુરૂ બાણ પ્રતાપેરે, (૨)
 એ તો સદ્ વચન આવે સાથે—ના ના—વરીયે.

૧૨૮

મારા નાથના નેણા ઉપરરે, હું તો ધડીએ ગોરી જાઉં;
 ધડીએ ગોરી જાઉં, વાલીડા, હું ધડીએ ગોરી જાઉં;
 અરે હું તો ધડીએ ગોરી જાઉં—મારાં
 પ્રજાજી મુને કંઠે વળગ્યા, પણ ઠારે ન થાઉં (૨)
 શામળા સાથે સ્નેહ બંધાણે (૨)
 હેતે હરિ ગુણ ગાઉં—અરે હું તો હેતે—મારાં
 કામ કાજ મુને કાંઈ ન સુઝે, ને ધરમાં ઘેલી થાઉં (૨)
 સંત સમાગમ જ્યાં હોય ત્યાં (૨)
 હરખે દોડી જાઉં—અરે હું તો હરખે—મારાં
 ગંગારે જમુના ધરને આંગણે, તીરથ ક્યાં જાઉં (૨)
 અડસઠ તીરથ સંતને ચરણે (૨)
 નિત્ય ત્રિવેણીમાં નહાઉં—અરે હું તો નિત્ય—મારાં
 એકાદશી વ્રત દોણુ કરે, હું તો ત્રણે દાણાં ખાઉં (૨)
 બાઈ મીરાં કહે, પ્રજા ગિરધરના ગુણ (૨)
 હેતે હરિરસ પાઉં, અરે હું તો હેતે—મારાં

૧૨૯

મારે વર તો વિઠલને વરવું છે રે, હાંહારે મારે વર તો—
 બીજને મારે શું કરવું રે—વર તો—
 નદના કુંવર સાથે નેહલો બંધાણે હાં (૨)

મારે ધ્યાન ધણીનું, ધરવું છેરે, હાંહારે મારે ધ્યાન ૦—ખીજને.
 અવર પુરૂષની મારે આશ ન કરવી રે હાં (૨)
 મારે છેડલો ગ્રાહીને ફરવું છેરે, હાંહારે મારે છેડલો ૦—ખીજને.
 સંસાર સાગરમાં મોહજળ ભરીઓરે હાં (૨)
 મારે તારે ભરોસે તરવું છે રે, હાંહારે મારે તારે ૦—ખીજને.
 બાધ મીરાં કહે છે, પ્રભુ ગીરધરના ગુણ હાં (૨)
 મારે રાસ મંડળમાં રમવું છેરે, હાંહારે મારે રાસ ૦—ખીજને.

૧૩૦

ધેણા અમે ભણે થયારે, બાધ મારે ધેણામાં ગુણ લાધ્યું.
 આટલા દિવસ હરિ જાણ્યા વિનાનું, મન માયામાં બાંધ્યું;
 ભવસાગરમાં ભૂણા પડ્યા ત્યારે મારગ મળીયા માધુ—ધે ૦
 ધેણા તો અમે હરિના ધેણા, નિર્ગુણ કીધા નાથે;
 પુરવ જનમની પ્રીત હતી ત્યારે, હરિયે ગ્રાહ્યા હાથે—ધે ૦
 ધેણાની વાતો ધેણા જાણે, ને દુર્જનીયા શું જાણે,
 જે રસ તો દેવતાને દુર્લભ, તે રસ ધેણા માણે—ધે ૦
 ધેણા મટીને અમે ડાહ્યા ન થઈએ, ને સંતના શરણાં લીધાં;
 બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, કારજ સધળાં સીધાં—ધે ૦

૧૩૧

વહાણા લાગો છો વિશ્વાધારે, સગપણ તમ સાથે;
 મેં તો સર્વે મેલ્યો સંસારરે, સગપણ તમ સાથે.

મારા મનમાં વશ્યાછો આવી શ્યામરે, સગપણ તમ સાથે;
 તમ સાડ તજ્યું ધન ધામરે, સગપણ તમ સાથે.
 મારું મનડું લોભાણું તમ પાસરે, સગપણ તમ સાથે;
 મુંને નથી બીજની આશરે, સગપણ તમ સાથે.
 મારે માથે ધણી છે તમે એકરે, સગપણ તમ સાથે;
 મારી અખંડ નીલાવળે ટેકરે, સગપણ તમ સાથે.
 મેં તો દેહ ધર્યો છે તમ કાજરે, સગપણ તમ સાથે;
 તમને બેઠ મોહી છું વ્રજરાયરે, સગપણ તમ સાથે.
 હું તો હેતે વેચાણી તમ હાથરે, સગપણ તમ સાથે;
 પ્રભાનંદના વહાલા વ્રજનાથરે, સગપણ તમ સાથે.

૧૩૨

મારે આળ્યો અલૌકિક દાવરે, કાઈ મને શું કરશે;
 માથા સાટે વર્યા મેંતો માવરે, કાઈ મને શું કરશે.
 હવે બળે છે જગમાં બલાયરે, કાઈ મને શું કરશે;
 મેં તો ભેટયા છે બૂધર રાયરે, કાઈ મને શું કરશે.
 અતિ આનંદ થયોછે મારે અંગરે, કાઈ મને શું કરશે.
 લાગ્યો રસીયાજીનો રંગરે, કાઈ મને શું કરશે.
 અથઘ જગમાં અલૌકિક જીતરે, કાઈ મને શું કરશે;
 લાગી પૂરણ સલુણા સાથે પ્રીતરે, કાઈ મને શું કરશે.
 મારે વહાલે દીધું છે મને માનરે, કાઈ મને શું કરશે;

મને કીધી સૌભાગણી કહાનરે, ઢાઘ મને શું કરશે...
હવે થયો સંસારીડો ઝેરરે, ઢાઘ મને શું કરશે;
પ્રહ્લાનંદને વહાલે કીધી મહેરરે, ઢાઘ મને શું કરશે.

૧૩૩

લેહ લાગી મુંને તારી, મોહનજી, લેહ લાગી મુંને તારી.
કામજ મુકયું ને ધામજ મુકયું (૨)
મનમાં ચાહું છું મુરારિ—મોહનજી૦
ખસે છે કામળી ને હાથમાં છે વાંસળી (૨)
ગોપુળમાં ગાયો ચારી—મોહનજી૦
સોળ સહસ્ર ગોપીઓને તમેજ વરીયા (૨)
તોય તમે બાળ પ્રહ્લચારી—મોહનજી૦
બાઘ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધર નાગર (૨)
ચરણ કમળ બલિહારી—મોહનજી૦

૧૩૪

લેહ લાગી મને લેહ લાગી, રામ સીતાપતિ તમારી લેહ લાગી.
પ્રભુ તમને બજ્યાથી મારી લીડ લાંગી—રામ સીતા૦
ધ્રુવને લાગી પ્રહ્લાદને લાગી (૨)
મહેતા નરસિંહાની લીડ લાંગી—રામ સીતા૦
અજ્ઞાનની ઢાટડીમાં ઉંધ ઘણી આવે (૨)
જ્ઞાનીને શબ્દે હું બગી—રામ સીતા૦

રમણુરેતીમાં વહાલે રાસ રચ્યો છે (૨)

ગોપીઓની સંગે હું મહાલી-રામ સીતાં

બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધર નાગર (૨)

સત્ સંગતની લેહ લાગી-રામ સીતાં

૧૩૫

ભજન ધુન ખુબ લગી હોજરે,

પરમ ગુરૂ હરિ મારા હૃદય માંહીરેજ;

ગોલો ગોવિંદા ધુન ખુબ લગી હોજરે,

પરમ ગુરૂ હરિ મારા હૃદય માંહીરેજ;

લગી લગી સખ ઠાઠ કહેવે, લગી કીસીકું નાહી

સંતપુરુષકું એસી લગીરે બાધ (૨)

તનકી શુદ્ધ બીસરાધ-પરમ ગુરૂ હરિ મારાં

ધ્રુવકું લાગી, પ્રદહાદકું લાગી, લગી અધમ ગુણકાઈરે;

બાધ મીરાંકું એસી લગીરે બાધ (૨)

છોડયા રાજપાટ સુખદાધ-પરમ ગુરૂ હરિ મારાં

રામકું લાગી લક્ષ્મણકું લાગી, લાગી સીતા બાધરે;

હનુમાન જતિકું એસી લગીરે બાધ (૨)

કુદ પડે જલમાંહી-પરમ ગુરૂ હરિ મારાં

જતિકું લાગી, સતીકું લાગી, લાગી સંહસ્ર અઠયાસીરે;

વ્રજવનિતાકું એસી લગીરે બાધ (૨)

તનકી શુદ્ધ શુદ્ધ નાંહી-પરમ શુદ્ધ હરિ મારાં
 ભૂપ ભરથરીકું એસી લગી, છોડયા રાજપાટ સુખદાઘરે;
 સોળસે તજી રાજ ગોપીચંદ્રે ભાઈ (૨)

વૈરાગ્યને જઈ વારી-પરમ શુદ્ધ હરિ મારાં
 ધનો પોપો રોહીદાસ કુળો, લગી સેનવા નાઘરે;
 દાસ જીવણ સંતો ભીમંકે ચરણે (૨)

આપ મદયા ગોસાંઈ-પરમ શુદ્ધ હરિ મારાં

૧૩૬

રસ અગમ અપાર, -સુરનર,

પાર ન પામે મન વાણી વડે,

મારા વહાલાજી, જોગેશ્વર જોતાં તે ઠાઘને નહીં જડે..

રસ પ્રેમીજન હોય તે પામે,

જેમ જળ આવે નીચે ઠામે;

આ જગત ચઢ્યું છે અવળે વામે-રસં

રસ દેવકીને ઉદરે ઉદય થયો,

રસ રેડ્યો તે ગોકુળમાં ગયો,

રસ વ્રજમાં જયજયકાર થયો-રસં

રસ વ્યાસજીના કુંવરે ભાખ્યો,

રસ ઉત્તરાસુત પરિક્ષતે ચાખ્યો,

રસ બ્રહ્મસુતાએ ઉરપર રાખ્યો-રસં

રસ પ્રહ્લાદે પ્રેમે પીધો,
 રસ પીને ધ્રુવ અવિચળ કીધો;
 રસ વ્રજ વનિતાએ વહેંચી લીધો—રસ૦
 રસ પીને મીરાં મુક્ત થઈ,
 રસ પીધો ગૌતમની નારી;
 રસ કર્મ સંભેગે કુળજ પામી—રસ૦
 રસ નરસિંહ મહેતાએ નિશ્ચય લીધો,
 રસ કમળાને કાળે કીધો;
 રસ જનકસુતાએ પાઘને પીધો—રસ૦
 રસ જયદેવ શુકદેવે જાણ્યો,
 રસ પદ્માવતીએ પરમાણ્યો;
 રસ દ્રુપદસુતાએ સભામાં આણ્યો—રસ૦
 રસ અજર અમરે એવો છે,
 રસ માનવીએને એવો છે;
 રસ સૌને પીવા જવો છે—રસ૦
 રસ પીએ પીધાને ટાણે,
 પછી નહીં મળે ખરચે નાણે;
 રસ દુરિજન હોય તે શું જાણે—રસ૦
 રસ રસીયા રસ રાખે જરી,

રસ પીએ રસના અધિકારી;

પ્રીતમના સ્વામીની પ્રીત પ્રીત ન્યારી-રસ૦

૧૩૭

રોમે રોમે ચડે, રામરસ રોમે રોમે ચડે. (ટક)

પીતાં પૂરણ અતુલવ પ્રગટે, અનંત નેત્ર ઉધડે (૨)

દ્વાદશ અંગુલ ભરી પીએ તો નવી મૃદિને ઘડે-રામ૦

સુધે તેને સ્વરૂપ દરશે, પાછો ભવ ના પડે (૨)

આપે નિર્ભય સધળે વર્તે એ જીંહાએ ચડે-રામ૦

અજર ખુમારી અદ્ભુત ભારી, અલ વિષે જઈ જાડે (૨)

પિંડ અલાંડની પાર રહ્યા, તે હંસ થઈ નીવડે-રામ૦

મરજીવા તે મહારસ માણે, તેથી નહીં કાઠ જડે (૨)

જન છોટમ એવા જન મળતાં, ભાગ્ય ભલા ઉધડે-રામ૦

૧૩૮

ગુરૂ મારે અગમ તિરથપર જના હોજી;

સત્ય નામ ચડવેદી સીડી (૨)

નહીં પોથી નહીં પાનાં, ભાઈ નહીં પોથી૦-ગુરૂ મારે૦

નેન કમલમેં નીરખી દ્યોને,

સુરત તુરત નીશાના, ભાઈ સુરત તુરત૦-હોજી;

આ ઘટમાં ઘડીઆળા વાગે (૨)

જીવો પુરૂષ આ કયાંના? ભાઈ જીવો પુરૂષ૦-ગુરૂ મારે૦

મન મારા નહીં માલા ફેરે,
 નહીં ધૂપ નહીં ધ્યાના; બાધ નહીં ધૂપ-હોજી;
 એસા હય દોઈ ખેલ અગમકા (૨)

ભટકીને ભરમાણા બાધ ભટકીને-ગુરૂ મારે
 સાવ સફેદી વસ્તર પેહેરે,
 એસા ઉનકા વાના, બાઈ એસા ઉનકા-હોજી;
 દાસ અરજણુ જીવનકે શરણે (૨)

જોગી પુરૂષ છે ત્યાંના, બાધ જોગી પુરૂષ-ગુરૂ મારે

૧૩૯

ગુરૂ મારે નજરે મોતી ચાયા હોજી (૨)

મેં તો મેઢ ભરમકા પાયા-ગુરૂ મારે

દોડે વચનકા જાપ અજાપા,

ત્રિકુટી તકીયા ઠેરાયા, બાઈ ત્રિકુટી તકીયા-હોજી;

ચઢી સુરતા સમાગમ કીધો ત્યારે (૨)

સુખમય શેજ બીજાયા, બાઈ સુખમય-ગુરૂ મારે

મોતી મણિમેં મણિ મોતીમેં,

જ્યોતમેં જ્યોત મીલાયા, બાઈ જ્યોતમેં-હોજી;

એસા હય દોઈ ખેલ અગમકા (૨)

દિલ ખોળે દરશાયા, બાઈ દિલ ખોળે-ગુરૂ મારે

અધર તખતથી મોતી ઉતર્યા,

શુન્ય ધર આય ઠરાયા, ભાઈ શુન્ય ધર૦—હોજી;
વાઠા ભેદ કાઈ વીરલા જણે (૨)

ગુરુગમસે ખતલાયા, ભાઈ ગુરુગમસે૦—ગુરુ મારે૦
હંચ નીચ અંતર નહીં ઉતકું,

હરખ નિરખ ગુન ગાયા, ભાઈ હરખ નિરખ૦—હોજી;
દાસ અરજણુ જીવનકે ચરણે (૨)

નિરાધાર દરશાયા, ભાઈ નિરાધાર૦—ગુરુ મારે૦

૧૪૦

એ કહેતાં જાને, એ મારા મહીયરની વાત,
સદ્ગુરુ કહેતાં જાને. (૨૬)

એ મારા મહીયરના સાધુડાને
જેમજે તુલસીની માળા (૨)

તિલક છાપ તુલસીની માળા (૨)

સોહીએ અમરા પુરવાળા—સદ્ગુરુ૦

એ ભવ સાગરમાં ભય ધણેરો

નથી ઉતર્યાનો આરો (૨)

મારા ગુરુને એમ જઈ કહેજો (૨)

આણાં મોકલજો ને વહેલાં—સદ્ગુરુ૦

બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ

હરિ ચરણે ચિત્ત રાખો (૨)

સંત શબ્દને ઝાળખીને (૨)

પ્રેમ તો રસ તમે આપો—સદ્ગુરુ

૧૪૧

અનુભવીને એકલું, આનંદમાં રહેવું;
 ભજવા પરિશ્રમને, ખીજી કાંઈ ન કહેવું. (૮૬)
 એકજ બાણી આત્મા, દાઢને દુઃખ ન રહેવું (૨)
 સુખ દુઃખ આવે સહેજમાં તે તો, સહીને રહેવું—અનુ૦
 હર્ષો ને ખીજી તીક્ષ્ણાથી, અળગું રહેવું (૨)
 સમદ્રષ્ટિ સમતાને ગ્રહી, આપ ખોવું—અનુ૦
 આદિ અંત મધ્ય, એકાદૈત બાસ્યું (૨)
 આતમના ઉદય થકી અજ્ઞાન નાસ્યું—અનુ૦
 વેદ બોયા પુરાણ બોયા, સરવે તપાસી (૨)
 રામના નામથી દાઢ ન મોડું, સંત ઉપાસી—અનુ૦
 સદ્ગુરુને સેવતાં, મારું મનડું મોઢું (૨)
 કૃષ્ણ કહે મહાપદમાં એક ચિત્ત પ્રોયું—અનુ૦

૧૪૨

સુરતા લાગીરે જની, શ્રમણાઓ લાંગી, જેને સુરતારે લાગી.
 સુરતા લાગીરે એક, સંત પ્રદહાદને (૨)
 તાતનો ત્રાસ જણે, દુદયે નવ ધરીયો—જેને૦
 નટરે ખેલ રચ્યોરે, યોગાનમાં (૨)

દાર વિનાનું ખીજું, અવર નવ દેખે-જેને
 પતંગને દીપક સાથે, સ્નેહ બંધાણે (૨)
 તન મન અરપી જણે, દેહ દમી છે-જેને
 મરચ ને જળની સાથે, પ્રીત બંધાણી (૨)
 મરતાં લગીરે તેની, ઇચ્છા નવ ત્યાગી-જેને
 મરજીવા સંત જણે, મન વશ કીધાં (૨)
 ખેસી સાગરમાં મોતી, વીણીને લીધાં-જેને
 ભક્તિનો મારગ, એવોરે કહીયે (૨)
 પ્રીતમનો સ્વામી તેના, દુઘીયામાં રહેછે-જેને

૧૪૩

હરિ મહિમા મોટાજન જણે, સનકાદિક શૂકદેવ જેને
 અજતનયા ઉમાપતિ વંદે, કરે કમળા પદ સેવ જેને.
 વેદ વિરંચિ વ્યાસ વખાણે, અપાર લીલા એની જેને;
 નાથ વિના ખીજે નહીં બળિયો, જોયું ચિત્તમાં ચેતી જેને;
 મટે માઈ મનહું મોહું, રસીક વરને રંગે જેને;
 સદા સરવદા સુખમાં જીલું, સુંદર વરને સંગે જેને.
 અમૃત ઢેરા સાગર માંહે, મગ્ન થયું મન મીન જેને;
 એક નિમિષ ન્યાઈ નવ થાયે, રહ્યું તે રસમાં લીન જેને.
 અગર અંદનના વનમાં જઈને, ભોગી ભમરો બેઠો જેને;
 ઉઠી એ અળગો નવ થાયે, સ્વાદ સુખમાં પેઠો જેને.

કમળનેનની સુંદર શોભા, નિરખું નિત્યે નિત્ય બેને
પ્રીતમના સ્વામીની સાથે, બાંધી પૂરણ પ્રીત બેને.

૧૪૪

ઔધવ ક્યારે આવશે વનમાળીરે;
યદ્યએ સુખીયા મોહન સુખ બાળી—ઔધવ૦
ક્યારે મુજને સંભારે છે કહાનરે, નિજ માતાને કંડણા નિધાનરે
અમને આડે પહોર એનું ધ્યાન—ઔધવ૦
ક્યારે કહેછે ગોવાળની વાતરે, જ્યારે ભેળા બેસે બેઠ બ્રાતરે;
અમને મળશે ઠે ઠી સાક્ષાત—ઔધવ૦
ગોપી ગોપને જમુનાનું વારિરે, ગાયો ગોવર્ધન સુખકારીરે;
ઠે ઠી રીઝે છે વ્રજને સંભારી—ઔધવ૦
સુકતાનંદના શ્યામને કાજરે, પુછે ઔધવને વ્રજનારરે;
અતિ દુઃખીઆ છે વ્રજનો સમાજ—ઔધવ૦

૧૪૫

રામ સભામાં અમે, રમવાને ગ્યાતા (૨)
પસલી બરીને રસ પીધો, હરિનો રસ પુરણ પાયો. (૮૬)
પહેલો પીયાલો મારા, સદ્ગુરુએ પાયો (૨)
બીજો પીયાલો યદ્ય છું, ઘેલી—હરીનો રસ૦
ત્રીજો પ્યાલો મારી, રામે રામે વ્યાપ્યો (૨)
ચોથો પીયાલો યદ્ય છું, ઘેલી—હરિનો રસ૦

રસ બસ થઈ છું રંગ, રસીયાની સાથે (૨)
 વાત ન સુઝે બીજી, વાટે—હરિનો રસ
 મોટા ભોગેશ્વર જને, સ્વપ્ને ન આવે (૨)
 તે મારા મંદિરીયામાં, મહાલે—હરિનો રસ
 અખંડ હેવાતણુ મારા, સદ્ગુણે દીધાં (૨)
 અખંડ સૌભાગી અમને, કીધાં—હરિનો રસ
 ભલે મળ્યારે મહેતા, નરસિંહના સ્વામી;
 દાસી પરમ સુખ, પામી—હરિનો રસ

૧૪૬

ગોપીજનનારે પ્રાણ તે તો, પ્રભુજીની પાસે
 આ તો રહ્યાં છે તે તો, સુનાં શરીર—ગોપીજનનાં
 કર્મે અમારે ક્યાંથી, અકૂર આળ્યો (૨)
 છળ કરી લઈ ગયો, બળભદ્ર વીર—ગોપીજનનાં
 રથને રોકીને જ્યારે, રહ્યારે રાધાજી (૨)
 તેમને તે આપી બહુ, ધારણુ ધીર—ગોપીજનનાં
 આળ્યાની આશે અમે, રહ્યા રે વિશ્વાસે (૨)
 આવડું ન બાણ્યું હરિ, હૈંડાનું હીર—ગોપીજનનાં
 વચન તમારા ઉદ્ધવ, રૂઢીયામાં વાગ્યાં (૨)
 એ તો લગાડ્યા જમ, તાણીને તીર—ગોપીજનનાં
 જલ વિના જીવે તે તો, બાણ્યો દાહુરડાં (૨)
 મીન મરે જ્યારે, ન મળે નીર—ગોપીજનનાં

પ્રેમની વાતો તે તો, પ્રેમી જન જાણે (૨)
 વંઝા ન જાણે કાંઈ, પ્રસવની પીડ—ગોપીજનનાં
 શ્યામ સ્વરૂપ વિના, શું થાય સાધન (૨)
 અંબ તજીને દાણ, સેવે કરીર—ગોપીજનનાં
 ગીરધર લાલ વિના, અવર ન ગોઠે (૨)
 નેણામાં વસી રહ્યો, નંદકુમાર—ગોપીજનનાં
 ઠસરી ભૂખ્યો ક્યારે, ધાસ ન ખાયે (૨)
 ચડ્યો ન ઉતરે કાંઈ, સતીનો શણગાર—ગોપીજનનાં
 એક પલક અમને, કહો કેમ વીસરે (૨)
 પ્રીતમનો સ્વામી અમારો, પ્રાણ આધાર—ગોપીજનનાં

૧૪૭

વૃંદાવનનોરે ચંદ્ર મારે, રૂઢીયે વસ્યો છે (૨)
 ઓધવજી ભલે આંખ્યા, તમે રે આજ—વૃંદાવન
 ગોવિંદજીની રે ગોઠડી ઠીજે (૨)
 મૂકી દેઈ સર્વે, મનની રે લાજ—વૃંદાવન
 ગયા પછી ફરી, ગોકુલ નાંખ્યા (૨)
 એવો અમારો શો, દોઢીરે દોષ—વૃંદાવન
 વસુદેવ દેવઠીને, સંતાપ્યા જાણે (૨)
 તેની ઉપર શો, કરવો રે રોશ—વૃંદાવન
 લોકની લાજ અમે, સર્વે નીવારી (૨)

બાલપણથી કીધી, પૂરણ પ્રીત—વૃંદાવન
 કુખના ભોગ ભોગ, લાળવો અમને (૨)
 એવી તમારી છે, ઉલટીરે રીત—વૃંદાવન
 મથુરાનિવાસી એ તો, કંસની દાસી (૨)
 હાંસી કરે છે અમને, સધળો સંસાર—વૃંદાવન
 મધુપુર મેલી હવે, કંઠએ ન જશે (૨)
 કુખ સરીખી તમને, નહીં મળે નાર—વૃંદાવન
 લાગ્ય ખરો ત્યારે, મળી એ લામની (૨)
 પ્રણય કર્યો તે હમ, પાછારે થાય—વૃંદાવન
 કુખ રે એવી જવા, ઠાકાર તમારા (૨)
 તેવા પ્રીતમ તેમના, ગુણ ગાય—વૃંદાવન

૧૪૮

ગોકુલ વહેલા પધારજેરે (૨)
 મથુરા જ્યો તો મારા સમ હો લાલ—ગોકુલ વહેલા
 રથ જોડીને અકૂર આવીઆરે (૨)
 એ તો મને દુઃખડાંના દેનાર હો લાલ—ગોકુલ વહેલા
 જ્યો જાય જ્યો જાય રથ મારા નાથનો રે (૨)
 માંહે બેઠા હળધર વીર હો લાલ—ગોકુલ વહેલા
 આગળ રાધાજી ઉભા રહ્યા રે (૨)
 મારા રૂઢીઆ પર રથ ખેડ હો લાલ—ગોકુલ વહેલા

મહેતા નરસિંહનો સ્વામી શામળોરે (૨)

વહાલે મારે રમાડયા છે રાસ હો લાલ-ગોકુલ વહેલાં

૧૪૯

અખંડ વરને વરી, સાહેલી, હું તો અખંડ વરને વરી. (ટક)

ભવસાગરમાં મહાદુઃખ પામી, લક્ષ્યોરાશી ફરી-સાહેલી.

સંસાર સર્વ ભયંકર કાળો, તે દેખી થરથરી-સાહેલી.

કુટુંબ સહોદર સ્વાર્થી સવળો, પ્રપંચથી પરહરી-સાહેલી.

જનમ ધરીને મહાદુઃખ પામી, ધરનો તે ધંધો કરી-સાહેલી.

સતસંગતમાં મહાસુખ પામી, ખેડી ઠેકાણે ઠરી-સાહેલી.

દ્વગુરૂની પુરણ કૃપાથી, ભવસાગર હું તરી-સાહેલી.

બાઈ મીરાં કહે પ્રજાગીરધરના ગુણ, સંતોના ચરણમાં પડી-સા.

૧૫૦

એવો અખંડ અમરવર હું વરી, ફરી પડવો નહીં ભવકુંદ-અ.

જેનું રૂપસ્વરૂપ સોહામણું, ધણો અખિલ લોકનો આનંદ-અ.

જેને વરવા તીરથ તપ આચરે, ધરે ધ્યાન તે જોગવૈરાગ્ય-અ.

કરે કાશી કેદાર હિમાળે ગળે, તજે રાજ સર્વ સુખ ત્યાગ-અ.

વરતી ત્રણ લોકમાં કોઈક આચરે, એવા શૂરવીર દ્રઢધીર-અ.

જુમીગૌપદ ગગનગુંજમણી, સાતસાગર અંજલિનું નીર-અ.

ખેલી ખેલ બનાવે બહુભાતના, કાઠીશકે નહીં સતીકેરો વેશ-અ.

સતી સ્વાંગ ધરે તે નિશ્ચે બળે, કરે પાવક માંહી પ્રવેશ-અ.

પ્રજા પામી પતિ પરમાત્મા, રહી રૂપમાં એક રસ લીન-અ.
સ્વામી પ્રીતમનોરે શોભા ભર્યો, સિંધુ અમૃતમાં મનમીન-અ.

૧૫૧

રામ અમલ રંગ રાતે સાધુ, રામ અમલ રંગ રાતેરે;
અનંત કદપ બીતે એહી પીતે, અજહુનાહીં ધરાતેરે-રામ.
પ્રથમ બીજ બદ્રિપતિ બોયો, નારદે ઉર માંહીરે;
નારદ લે દશ દિશ હી વેર્યો, ચાદ લોકે માંહીરે-રામ.
નારદ પાસ વ્યાસ મુનિ લેકે, શુક બેગીકું પાયોરે;
સો શુક અનંત કોટિ વૈષ્ણવકું, સખકું રંગ ચઢાયોરે-રામ.
સો શુક તે લે સુત પુરાણી, પીના ખુબ અધ્યાસીરે;
નિશદિન એહી અમલકેછોકે, ધુમત સહસ્ર અઠ્યાસીરે-રામ.
શેષ સહસ્રમુખ શિવસનકાદિક, પીવતપાત ન થોકેરે;
અલાનંદ કહે વ્રજવાસી, એહી અમલમેં છોકેરે-રામ.

૧૫૨

જીવને સાટેરે, માળા મારા જીવને સાટેરે (૨)
શું મુકું મૃત્યુભય માટે, માળા મારા જીવને સાટેરે (ટેક)
ઉઝ તપે હું માળા પામ્યો, તે ઠમ મુઠી બય (૨)
બે નરસૈયો માળા મુકે તો, ત્રણલોક પ્રલે થાય-માળા.
નવસેં નવાણું અવળી ચાલે, ને સાતેસમુદ્ર મુકે (૨)
મેરૂ ચળે રવિ પશ્ચિમ ઉગે, નરસૈયો માળા ન મુકે-માળા.

તમે જોગી સર્વે વૈષ્ણવ થાઓ, મુજપુઠે તાલ વગાડો (૨)
જાણે નરસૈયો યોગ ધરીને, શીદને જન્મ વણસાડો—માળા.

ઢોંગી ભક્ત વિષે.

૧૫૩

જુઠા જુઠી ન ઝાલો માલા—હારે જુઠાં
માલા માલા માલા રે—જુઠાં
હાલતાં ને ચાલતાં મણકારે મૂઠે (૨)
એ જગ ધૂતવાના ચાળારે—જુઠાં
જગતમાં ભક્તપણું જો દેખાડે (૨)
કરમ કરે છે કાળારે—જુઠાં
વ્યાસ વલ્લભ કહે જુઠા જનમના (૨)
ખાશો જમના માલારે—જુઠાં

૧૫૪

વૈષ્ણવ નથી થયોરે, શીદ ગુમાનમાં તું ધૂમે (ટેક).
હરિજન જોઈને હૈડું ન હરખે, દ્રવે ન હરિગુણ ગાતાં (૨)
કામ ધામ ચટકી નથી ફટકી (૨) કોધે લોચન રાતાં—વૈં
તુજ સંગે કામ વૈષ્ણવ થાયે, તો તું વૈષ્ણુ સાચો (૨)
તારા સંગનો રંગ ન લાગે (૨) ત્યાં લગી તું કાચો—વૈં
અરદુઃખ દેખી દુઃખ ન દાઝે, પરનિંદા નથી ડરતો (૨)

વહાલ નથી વિકલસું સાચું (૨) હઠે તું હું હું કરતો—વૈ
 પરોપકારે પ્રીત ન તુજને, સ્વારથ છુટયો છે નહીં (૨)
 કહેણી તેવી રહેણી ન મળે (૨) ક્યાં લખ્યું એમ કહેની—વૈ
 મન તણો ગુરૂ મન કરીશ તો, સાચી વસ્તુ જડશે (૨)
 દયા દુઃખ કે સુખ માન પણ (૨) સાચું કહેવું પડશે—વૈ

૧૫૫

અરે શું સમજ્યો વૈળણુવ થમ, અવિદ્યા જે અળગી નવ ગમ
 જ્ઞાન વૈરાગ્ય ગમે નહીં ગાતાં, રાસ કથાના રસીયા;
 કામ ક્રોધ મદ લોભ ગર્વ છળ, અંતરથી નવ ખસીયા—અરે
 તન મન ધન દારા ધર તારૂં બ્રહ્મ સમર્પણ કીધું;
 પાપ કર્મ તો પામર જીવડે, પોતે માથે લીધું—અરે
 હીંગ તજે પણ હરામ ન તજે, નીરખે ઢાઘ પરનારી;
 લસણ તજે પણ લાંચ ખાય છે, ન તજે ચોરી જરી—અરે
 જરને લોભે જુઠા સોગંદ, ખાતાં પણ નથી ખીંટા;
 જુઠી સાક્ષી જય પૂરવા, ઝટ ઉપાડે ગીતા—અરે
 છાપા તિલક તાણીને અંગે, મંડલીઓમાં મહાલે;
 ગુપ્ત ધાત અંતરમાં રાખી, ઘણાંકનાં ધર ધાલે—અરે
 એકાદશીનું વ્રત આચરે, ફરાળ સાડું ફડે;
 ઉપર ચોખા અંતર મેલા, પરધન હરવા તાઢે—અરે
 એક પ્રજુને ઉરમાં ધારી, પરમારથ આચરવું;

નીતિનો મારગ ગ્રાહીને, બાળી હગલું ભરવું—અરે
એમ વિચારી જે જન ચાલે, ધર્મ તેહનો સાચો;
કહે છોટમ પરપંચી મારગ, બણો સર્વે કાચો—અરે

૧૫૬

પ્રભુ તને પ્રસન્ન તે કેમ થાય, તારા દિલનું કપટ ન બાય.
પ્રભુ કીરતન પ્રભુ નામ રમરણુમાં, અતિશય આળસ તારે;
કાચા કુટ લવ પરનિંદામાં, આપો દિવસ નવ હારે—પ્રભુ
પ્રભુનું પૂજન કરતી વેળા, કાચા તારી કંપે;
ગંજીદે સોગટાં ફૂટતાં, આઠ પહોર નવ જંપે—પ્રભુ
હરીનું ચંદન ધસતાં તારું, શ્રમથી શરીર બગડે;
હી કુંદકું લઈ મરી મસાલો, ભાવે ભાંગજ રગડે—પ્રભુ
એકાદશી ઓછવના બગરણ, અતિ કઠણુ તને લાગે;
બાઠ ભવૈયા બેવા સાઈ, સારી રાતજ બગે—પ્રભુ
હરિના જન લુપ્તું સુકું, વેઠજ વળગી બણે;
સગા સંબંધી પડણુ આવે તેને, પીરસે બિંટ પરાણે—પ્રભુ
જે પૈસાની ગુરૂ સેવા બતાવે, ત્યાં ગણુગણુતું બોલે;
ઘરનીસ્રીજ્યારે માગે ધરેણું, ત્યારે હસી મગ્ન થઈ ડોલે—પ્રભુ
ખોટા મોતી કાચ કીડીયાં, ભગવત ભૂષણુ ધાલે;
સોનું રૂપું મણિ મુકતા વિણુ, સ્રી મુતને નવ ચાલે—પ્રભુ

જગ દેખતાં જપવા બેસે, બાકી નાહ્ય ન ખાવા;
 ગળાં કાપે ત્યાં થાય ગળગળો, એ વૈષ્ણવના ભાવા-પ્રભુ.
 આ કરવું આ ના કરવું એમ, અન્યને શિક્ષા દે છે;
 એ પ્રમાણે તું નથી કરતો, અનુચિત કર્મ કરે છે-પ્રભુ.
 અંતરના છલ અન્ય ન લેહ, પણ જાણે અંતરજામી;
 એ તો સાચાનો સંગી છે, દાસ દયાનો સ્વામી-પ્રભુ.

હીંચ વિષેનાં કીર્તનો.

૧૫૭

એવી મહાપદ ડરી વાતરે, સંત ડાઘ જાણેરે;
 જને મળ્યા સદ્ગુરે સુજાણ, સોઘ પીછાણેરે-એવી.
 દિન ઉગે ભૂદયો ભવાનરે, પછી કેમ જડશેરે;
 આડી રેન અંધારીરે રાત, ધણા રડવશેરે-એવી.
 એવા તન મન ને વળી ધનરે, ગુરૂજને ધરીયેરે;
 એવો અવર દુઝે નહીં કાઠ, ફેગટ ફેરો ફરીયેરે-એવી.
 આંખો ભજન કરવાનો સમવાદરે, ભજન કરી તરવુંરે;
 એવા કરજે સંતોના રૂડા સંગ, અસત્ય પરહરવુંરે-એવી.
 એવા સંત સ્વરૂપી ઝાઝરે, તેમાં કાઠ બેસેરે;
 એવા તરી ઉતરે ભવપાર, ગેમલ એમ કહેછેરે-એવી.

૧૫૮

ઓધા જાણેરે એને તે અમે જાણીએ;
 વર રાધાજીને તો વખાણીયેરે—ઓધાં
 કંઈક જાણ્યાતા નરસિંહ નાગરેરે;
 હુંડી લખીતી ઠારેરે કાગળેરે—ઓધાં
 કંઈ જાણ્યા સગાળ શેઠ વાણીએરે;
 કુંવર વેદ્યો સગાવતી રાણીએરે—ઓધાં
 કંઈક જાણ્યાતા હરિશ્ચંદ રાજીએરે;
 સત્ય રાખ્યાં તારામતી રાણીએરે—ઓધાં
 મુરખ ખોટાં કરમની કહાણીએરે;
 પથ્થર નહીં ભીંજે ઉડે પાણીએરે—ઓધાં
 ગુરૂ ગાયરે ગેમલ રસ માણીએરે;
 ગોરસ પીધા કાનુડે વર દાણીએરે—ઓધાં

૧૫૯

સીતારામને ભજીને લહાવો લીજીયેરે (૨)
 મુખે રામકૃષ્ણ રામકૃષ્ણ કીજીયેરે—સીતારામં
 તારો અવસર પલ પલ જાય છે રે (૨)
 તારા ઘટમાં બેઠો કાળ ખાય છે રે—સીતારામં
 તારું જોખન જશે જરા આવશે રે (૨)
 તુંને બાણે ભોજન નહીં ભાવશે રે—સીતારામં

તારા વહાલા વેરી થઈ લાગશે રે (૨)
 તારી દેહ દેખીને દુર ભાગશે રે—સીતારામ૦
 કાંઈ ધર્મ કરો આડું આવશે રે (૨)
 તે તો જમના તે માર મુકાવશે રે—સીતારામ૦
 સખી રામદાસ કહે નર નારને રે (૨)
 સંત સેવો તો ઉતરો ભવપારને રે—સીતારામ૦

૧૬૦

મુંને લહેરરે લાગી હરિના નામનીરે (૨)
 હું તો ટળીરે સંસારીઆના કામનીરે—મુંને લહેરરે૦
 ચાંટ લાગી ટાળીરે ડાઘની નહીં ટળેરે (૨)
 મર ડાઘી ભૂવાને ભેળા કરોરે—મુંને લહેરરે૦
 હું તો બાવરી ફરું છું મારા મદમારે (૨)
 મારી સુરતી ગુરૂજીના પદમારે—મુંને લહેરરે
 માહામંત્ર સુણાવ્યો મારા કાનમારે (૨)
 હું તો સમજી ગુરૂજીની સાનમારે—મુંને લહેરરે૦
 મીરાં બાધને ગુરૂરે મળ્યા વાટમારે (૨)
 એણે છોડી દીધેલ રાજ પાટનારે—મુંને લહેરરે૦

૧૬૧

મારે આજે આનંદનો દિન છે રે;
 હરિની ભક્તિ કરે તેને ધન્ય છે રે—(ટક)

વહાલે નરસિંહ મહેતાને હાર આપીયોરે (૨)
 ધ્રુવને અવિચળ કરીને સ્થાપીયોરે—મારેં
 વહાલે નામાની છાપરી છાધ છે રે (૨)
 સુદામાની તે નાર સુખ પાઈ છે રે—મારેં
 વહાલે વિખડાં વાર્યા તે મીરાં બાધનાંરે (૨)
 લજ્જ રાખી સંસારીઆના સાથનીરે—મારેં
 ગુરૂ પ્રતાપે ભીમદાસ બોલીયારે (૨)
 મારા અંતરના પડદા બોલીયારે—મારેં

૧૬૨

બેની વ્રજમાં વાતો એવી થાય છે રે (૨)
 મારે વહાલે મથુરામાં જાય છેરે—બેની વ્રજમાંં
 સર્વ વ્રજની સુંદરી ભેળી થઈ રે (૨)
 રથ રોડીને આડી ઉભી રહીરે—બેની વ્રજમાંં
 રથ બેડીને અકૂર આવીયારે (૨)
 તમે શા શા સમાચાર લાવીઆરે—બેની વ્રજમાંં
 અમે મહેતા નરસૈયાના સાથમાંરે (૨)
 અમે છઈએ હરિ તમારા હાથમાંરે—બેની વ્રજમાંં

૧૬૩

મથુરામાં હરિને જાવા નહીં દડીરે (૨)
 અખળાનું મોહનજી માનો કહ્યું રે—મથુરામાંં

જમ કહેશે તેમ સ્થિર કરી સ્થાપશું રે (૨)
 કુખજથી અધિક સુખ આપશું રે—મથુરામાં
 એમ કહેતાં અમારાં કથાં નહીં કરો રે (૨)
 અમને મારીને પછે ડગલાં ભરો રે—મથુરામાં
 સર્વે મુંઢરીને સાથે તેડશું રે (૨)
 કહે ગેમલજી પછે રથ ખેડશું રે—મથુરામાં

૧૬૪

ધન્ય આજની ઘડી રળીઆણી રે (૨)
 મારો વહાલો પધાર્યાની વધામણી હોજી રે—આજની
 હું તો મોતીડાંનાં ચોક પુરાવતી રે (૨)
 મારા વહાલીડાની આરતી ઉતારતી હોજી રે—આજની
 અમે ગ્યાતા વાલમજીને વારણે રે (૨)
 મહેતા નરસિંહનો સ્વામી ઉમો બારણે હોજી રે—આજની

૧૨૨

ઓધા શીયોને રે—એવો શીયોને હુમારો દોષ;
 મારો વહાલો એ પ્રજમાં આવે નહીં રે—ઓધા
 ઓધા, વિપ્ર હતા તે ખોટા થીયારે (૨)
 ખોટા પડીયારે, જોશીડા, તારા જોષ—મારો—ઓધા
 ઓધા, દુરિજન લોક દાઝી મરે રે (૨)
 વહાલો દમ ગયારે, બાળારે પથુના બોલ—મારો—ઓધા

ઝોધા, ગોકુળ ગામ સોહામણારે (૨)
 ઝોઢ ઝોઢરે, આહીરડાનો વાસ-મારો-ઝોધા
 ઝોધા, ઝોઢવાના આસરણ ઉતારીયારે (૨)
 હતર્યા રે, અંગડાના ખેશ-મારો-ઝોધા
 ઝોધા, ગાયરે ગેમલ અરજ ઝેટલીરે,
 મારી હતી રે, બાળારેપણની પ્રીત-મારો-ઝોધા

૧૬૬

ઝોધા શ્યામરે-ઝોધા, શ્યામ વિના તે આવ્યા કેમ ?
 મારો વહાલો તે રજ વિસરે નહીંરે. (૮૪)
 ઝેના વિના સુનાં તે મંદિર માળીયારે (૨)
 સુનાં પડીયારે, સુનાં પડીયાં મેડી કેરાં ગોખ-મારો
 ઝોધા, માતપિતા પુત્ર સર્વે તજ્યારે (૨)
 હવે તજશુંરે, હવે તજશું તે કુળ કેરા ધર્મ-મારો
 ઝોધા, શ્યામ સુંદરના લઈ વારણારે (૨)
 ઝેને માટેરે, ઝેને માટે ફરું જમનાજીના ઘાટ-મારો
 ઝોધા, વૈકુંઠમાં જવું નથીરે (૨)
 મારે રહેવુંરે, મારે રહેવું શ્રીનાથજીની પાસ-મારો
 ઝોધા, માધવદાસની વિનતિરે (૨)
 મને રાખોરે, મને રાખો મારા વહાલાજીની પાસ-મારો

૧૬૭

મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે, શામળા ગીરધારી;
 મારી હુંડી શામળીઆને હાથરે શામળા ગીરધારી.
 રાણાજીએ રઠ કરી, વળી મીરાં કેરે કાજ (૨)
 ઝેરના પ્યાલા મોકલ્યારે, વહાલો ઝેરના બરણ હાર રે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે
 સ્થંભયકી પ્રભુ પ્રગટીયા, વળી ધરીયાં નરસિંહ રૂપ (૨)
 પ્રહલાદને ઉગારીઓરે, વહાલો માર્યો હરણાકંસ ભૂપરે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે
 ગજને વહાલો ઉગારીઓ, વળી સુદામાની ભાંગી ભુખ (૨)
 દોહલોવેળાનામારાવાલમારે, તમેભક્તોને ઘણાઆપ્યાંસુખરે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે
 પાંડવની પ્રતિજ્ઞા પાળી, વળી દ્રૌપદીનાં પૂર્યા ચીર (૨)
 નરસિંહમહેતાનીહુંડી,સ્વીકારજેરેતમે સુભદ્રાઆધનાવીરરે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે
 સાડાત્રણસો તીરથવાસીને, વળી રૂપીઆ છે સો સાત (૨)
 વહેલા પધારજો દ્વારકારે,એને ગોમતીન્હાયાની ઘણીખાંતરે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે

તીરથવાસી સૌ ચાલીયા, વળી આવ્યા નગરની માંહે (૨)
 આ શહેરમાં એવું કાણુ છે, જેનું શામળશા શેઠ એવું નામરે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારે મહારાજરે
 નથી બ્રાહ્મણ, નથી વાણીઆ, નથી ચારણ, નથી બાટ (૨)
 લોક કરે છે ઠેકડી રે, નથી શામળશા શેઠ એવું નામરે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારે મહારાજરે
 રહેવાને નથી ઝુંપડું, વળી જમવા નથી જુવાર (૨)
 એટા એટી વળાવીઆં રે, મેં તો વળાવી ધર ઠેરી નારરે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારે મહારાજરે
 ગરથ માઈં ગોપીચંદન, વળી તુલસી હેમનો હાર (૨)
 સાચું નાણું મારે શામળોરે, મારી દોલતમાં ઝાંઝ પખાજરે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારે મહારાજરે
 તીરથવાસી સૌ ચાલીયા, વળી આવ્યા નગરની બહાર (૨)
 વેશ લીધો વણીકનો રે, માઈં શામળશા શેઠ એવું નામરે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારે મહારાજરે
 હુંડી લાવો હાથમાં, વળી આપું પૂરાં દામ (૨)
 રૂપેઆ આપું રોકડારે, માઈં શામળશા શેઠ એવું નામરે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારે મહારાજરે

હુંડી સ્વીકારી વહાલે શામળે, વળી અરજે કીધાં કામ (૨)
મહેતાજી ફરી લખજોરે, મુજ વાણોતર સરખાં કાજરે;
શામળા ગીરધારિ-મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે.

૧૬૮

પ્રભુ પાલવ પકડીને રહિછું પ્રેમથી રે,
મારા છેલ છખીલા અંતરના આધાર;
હલી, અરજ કરે મીરાંબાઈ રામને રે-(૮૬)
મારાં દાસીપણાનાં દુઃખ સરવે દૂર કરોરે,
શીશ નામું મારા સદ્ગુરને પ્રણામ,
હલી, અરજ કરે મીરાંબાઈ રામનેરે-પ્રભુ પાલવ.

(સાખી)

સાસરીઆમાં સુખ નહીં, મહીયરીયે નહી માન;
સુખ દુઃખની વાતડી, ધરતું નથી ટાઢ ધ્યાન;
હવે નથી રહેવું રાણાજીના રાજમારે;
રાણો, રોષ ભરેલો કુડો કપટી રાય-હલી૦-પ્રભુ૦

(સાખી)

આ સમે હરિ આવજો, વિઠલ કરજો વાર;
ગોવિંદ સાથે ગોઠડી, અખળાના આધાર;
વહાલા વસમું બાણી વેગે વેહેલા આવજોરે,
નહીંતર જરૂર મારા જીવતું જોખમ થાય-હલી૦-પ્રભુ;

(સાખી)

હંડે કુવે હતારીઆ, ને તરત તુટાં ત્રત;
તારણ હારે તારશે, શામળીઓ સમંતથ;
એવા, વિવેકી વિકુલને જાઉં વારણે રે;
ટળશે હરિજનોના અંતરના ઉચાટ-ઉભી૦-પ્રભુ.

(સાખી)

વિશ્વાસે વળગી રહી, ત્રિકમ રાખે ટેક;
આગે હીંમત આદરી, મન ધારું વિવેક;
એવા, ભક્તિ ભાવે ભૂદર આવે ભેટવારે;
હું તો વેચાણીછું, નાથ તમારે હાથ-ઉભી૦-પ્રભુ.

(સાખી)

નીતિધર્મ નવ છોડીએ, જ્યાં સુધી ઘટમાં પ્રાણ;
સહેજે સમુદર ઉતર્યા, જણે ભેટ્યા શ્યામ;
એવા, પૂરણ પુરષોત્તમ પધારજેરે;
સત્ય રાખે મારા સાચા મુંદર શ્યામ-ઉભી૦-પ્રભુ.

(સાખી)

રૂપાળા રણછોડજી, લળી લળી લાગું પાય;
રાણા ઘેર જવું નથી, એવો કર્યો ઠરાવ;
હવે, શરણાગતની વારે ચઢજે વિકલા રે,
પ્રભુ કૃપા કરીને રાખે ચરણની પાસ-ઉભી૦-પ્રભુ.

પ્રાર્થના વિષે.

૧૬૯

વિઠલ વિશ્વાધાર પ્રભુ તું, વિઠલ વિશ્વાધાર;
 આ જગનો સજનાર પ્રભુ તું, વિઠલ વિશ્વાધાર. (ટેક)
 બ્રહ્મ ઈંદ્રાદિક દેવતા, જેને નમે છે આજ;
 તે પરમેશ્વર સર્વનાં, પૂરો મનનાં ઠાજ-પ્રભુ તું
 લક્ષ્મીજી પણ જેહનાં, ચરણ સેવે છે નીત;
 તે પ્રભુજીનાં પદ વિષે, ચોડી રાખજો ચિત્ત-પ્રભુ તું
 ગૌતમ અત્રિ વશિષ્ઠી, જેનાં પદ સેવાય
 એવા દેવ ભજ્યા થકી, પાપ આપણાં બચ-પ્રભુ તું
 ધ્રુવ પ્રલ્હાદિક ભક્તથી, ભજન જેહતું થાય;
 યુર્યોત્તમ સેવ્યા થકી, ઠાટિ યજ્ઞ ફળ થાય-પ્રભુ તું

૧૭૦

*દીનનો દયાળ છેડી, ઠાને શરણ બવું;
 ઠાને શરણ બવું પ્રભુ, ઠાને શરણ બવું. (ટેક)
 માત તાત બણી પ્રભુ, ચરણ પ્રત્યે ધાવું (૨)
 પામીને પ્રસાદ પૂર્ણ (૨) કૃતકૃતાર્ય થાવું;
 પ્રભુ, કૃતકૃતાર્ય થાવું—દીનનો
 નીતિ ભક્તિ રૂપી પ્રણય, તીર્થમાં હું નહાવું (૨)

પરમ ઇષ્ટ બ્રહ્મની હું (૨) સ્તુતિ ગુણ ગાવું;

પ્રભુ, સ્તુતિ ગુણ ગાવું—દીનનો.

પ્રભુ કૃપાનિધાનની હું પૂર્ણ કૃપા ચહાવું (૨)

સંકટ સમયે નાથ (૨) પક્ષીવ હું સહાવું;

પ્રભુ, પક્ષીવ હું સહાવું—દીનનો.

નમી નમી પરાત્પરા, હું શરણ તારે આવું (૨)

પ્રેમ પુષ્પ અંજલી હું (૨) પ્રભુ પદે વધાવું;

પ્રભુ, પ્રભુ પદે વધાવું—દીનનો.

૧૭૧

*અભિવંદન બ્રહ્મ પદે હું કરું (૨)

પ્રભુ શરણ, રહી, શુભ ધ્યાન ધરું—અભિવંદન.

પરમાત્મા પરમેશ તમારું (૨)

મંગળ નામ સદા હું રમરું—અભિવંદન.

હૃદય વિષે વિશ્વેશ તમારી (૨)

પ્રેમજી ભક્તિ હું પૂર્ણ ભરું—અભિવંદન.

કુસ્તર ભવ સિંધુથી પ્રભુની (૨)

પરમ કૃપાથી હું સત્ય તરું—અભિવંદન.

૧૭૨

*અન્ય નહીં પ્રભુ ત્રાતા,

તુજ વિના, અન્ય નહીં પ્રભુ ત્રાતા. (ટક.)

વિનય થકી હું, વિનતિ કરું છું (૨)
 વિશ્વ તણા વિશ્વ ધાતા—તુજં
 સર્વ ઋષિ મુનિ, શુક સનકાદિક (૨)
 તુજ મહિમા ગુણ ગાતા—તુજં
 દીન દયાળ, તુજ કરુણા વિના (૨)
 કોણ કરે સુખ જ્ઞાતા—તુજં
 આશ્રય એક, તમારો ધારું (૨)
 સુખ દુઃખના પ્રભુ જ્ઞાતા—તુજં
 સાષ્ટાંગે હું, વંદુ વિભુને (૨)
 પર પદ મંગળ દાતા—તુજં

૧૭૩

*શરણુ ખરું છે તમારું, પ્રભુજી, મારે શરણુ ખરું છે તમારું;
 અનુભવ નાથ અપાર કીધા છે (૨)
 હૃદય થકી ન વિસાડું—હાંહારે પ્રભુ, હૃદયં-પ્રભુજીં
 પ્રતિપાલન પ્રભુ ધર્મ તમારો (૨)
 સર્વ તણું કરો સારું—હાંહારે પ્રભુ, સર્વં-પ્રભુજીં
 નિષ્કૃતિ પાપ તણી કેમ થાશે (૨)
 નિંદકૃતિ જે વિચારું—હાંહારે પ્રભુ, નિંધં-પ્રભુજીં
 ભજન કરી ભગવંત અંતરમાં (૨)
 મંગળ ધ્યાન હું ધારું—હાંહારે પ્રભુ, મંગળં-પ્રભુજીં

૧૭૪

હરિજીવો તેવો હું દાસ તમારો, કંઈણાસિંધુ અહોકર મારો (ટક)
 સાંકડયાના સાથી શામળીઆ, છો બગડયાના બેઢી (૨)
 શરણ પડ્યો ખળઅમિત કુકર્મિ, તંદપિ ન મુકો ઠેઢી-હરિ.
 નીજજન જીહાની જતીલજા, રાખો છો શ્રીરણછોડ (૨)
 શૂન્ય ભાગ્યને સફળ કરો છો, પુરો બીરૂ બળકોડ-હરિ.
 અવળતું સવળ કરો સુંદરવર, જ્યારે જન જાય હારી (૨)
 અયોગ્યયોગ્ય પતિત કરો પાવન, પ્રભુ દુઃખ દુષ્કૃતહારી-હરિ.
 વિનંતિ વિના રક્ષક નીજ જનના, દોષતણા ગુણ માનો (૨)
 સમરણ કરતાં સંકટ ટાળો ગણો ન મોટા નાનો-હરિ.
 વિકળ પરાધીન પીડા પ્રબળો, અંતરનું દુઃખ બણો (૨)
 આરતખંધુ સહિષ્ણુ અભયકાર, અવગુણ હર નવઆણો-હરિ.
 સર્વેશ્વર સર્વાત્મા સ્વતંત્ર, દયા પ્રીતમ ગીરધારી (૨)
 શરણાગત વત્સલ શ્રીજી મારે, મોટી છે આથ તમારી-હરિ.

૧૭૫

પોતાના જનને ઉધારે, જેમ તેમ પોતાના જનને ઉધારે. (ટક)
 કામી ક્રોધી લોભી અધમ અતિ, તેના ત્રાસ નિવારે (૨)
 અવગુણ મૂળ સમૂળો છેદે, ભાવેસું ભક્તિ વધારે-જેમ
 ક્રોધી કંસને આપ્યું અભેપદ, બીદવમંગળને તારે-જેમ
 લોભી કદરજ અધમ અભમીલ, તેને બીજો દાણ તારે-જેમ

સંસાર સાગરની લહેર ન લાગે, પ્રેમે શું પાર ઉતારે (૨)
દાસનાં હુખડાંટાળે દયાનિધિ, પ્રિતમને પ્રજ્ઞકેમ વિસારે-જેમં.

દીનતા વિષે.

૧૭૬

અપરંપાર પ્રજ્ઞ અવગુણ મોરા, માફ કરોને મુરારિરે. (૨ક)
દયા ધરમની વાત ન બાણું, અધરમનો અધિકારીરે;
પાપી પૂરો બુઠો બોલો, બહુ નિરખું પરનારીરે-અપં
સાધુ દૂલ્યા બ્રાહ્મણ દૂલ્યા, ભક્ત દૂલ્યા બહુ ભારીરે;
માત પિતા બન્નેને દૂલ્યા, ગરીબનકું લીયો ગારીરે-અપં
જન થાય ત્યાં નિંદ્રા આવે, પરનિંદા લાગે પ્યારીરે;
મિથ્યા સુખમાં આનંદ વરતું, બહુ રહું હુશીઆરીરે-અપં
સંસાર સાગરમાં જળ ભરીયો, સધળે ભરીયો ભારીરે;
જુલસીદાસ ગરીબનકી વિનતિ, અખતો લીયોને ઉગારીરે-અં.

૧૭૭

* અપરાધો અમારા પ્રજ્ઞ મહાધણા રે (૨)
કૃપાસિંધુ તમે, ક્ષમા કરો અપરાધ-અપરાધોં
દોષ બોધ નહીં રોષ કરો છો (૨)
દયાનિધિ દયામાં, નથી કાંઈ મણારે-અપરાધોં

અભિલાષા રાખીયે તમારી (૨)
અન્ય આશ્રય નથી, પ્રભુ તુજ વિનારે—અપરાધી૦
અનુગ્રહ રમરી અભિવંદન કરિયે (૨)
તુજ ચરણ પ્રત્યે, સત ચિદ્ધનારે—અપરાધી૦

૧૭૮

*અપરાધ ક્ષમા કરો મારો, પ્રભુ, અપરાધ ક્ષમા કરો મારો.
નિંદિત કર્મો જે મેં કીધાં (૨) તે પ્રભુ સર્વે નિવારો—પ્ર૦
શરણે રહી પ્રભુચરણે વંદું (૨) ભવજલપાર ઉતારો—પ્ર૦
દાસ તણું રક્ષણ કરવાનો (૨) છે પ્રભુ ધર્મ તમારો—પ્ર૦
કર જોડીને વિનતિ કરું છું (૨) સંકટ સર્વે નિવારો—પ્ર૦

૧૭૯

મારી ગતિ કેમ કરશે જહુનાથ (૨)
કેમ કરશે જહુનાથ—મારી ગતિ૦
માયા મદના કેદુમારે, બૂલ્યો તમારું નામ (૨)
માતાજીના ઉદરમારે કાંઈ, વચન દીધું તમ હાથ—મારી૦
હું જુઠો મારી કાયા જુઠી, તન મન જુહું જાણુ (૨)
તમારી કૃપાથકી રે, કાંઈ તણુમાં મેરૂ થાય—મારી૦
એક આશરો તમ તણો, બીજની નહીં આશ (૨)
ગરીબ હરિના દાસનીરે પ્રભુ, લાજ તમારે હાથ—મારી૦

૧૮૦

શ્રી વલ્લભ વિઠ્ઠલ શ્રીજી સ્વામી, શામળીઆ વાલા;
 સધળું સમજે છે અંતરજમી, નંદલાલા
 ભય તો લાગે છે મુજને ભારી, શામળીઆ વાલા;
 અંતકાળે શી વલે થાશે ભારી, નંદલાલા.
 સેવા સમરણ ના ભાવે કીધું, શામળીઆ વાલા;
 રંઠ સાધુને દુઃખ કીધું, નંદલાલા.
 હીણે શાસ્ત્રીય સહુ ધર્મે શામળીઆ વાલા;
 પરિપૂરણ છું હું કર્મે, નંદલાલા.
 સહુ જાણે છે ભક્ત સાચો, શામળીઆ વાલા;
 પાપંડી પુરાતનથી કાચો, નંદલાલા.
 બાંધ ગ્રહાની લાજ ધરજે, શામળીઆ વાલા;
 પીડા ન પામું એવું કરજે, નંદલાલા.
 સન્મુખ લોચનમાં આવી રહેજે, શામળીઆ વાલા;
 દોષ ન જોશે દરશન દેજે, નંદલાલા.
 શ્રીમુખ બોલ્યા તે સાચું કરજે, શામળીઆ વાલા;
 દુઃખ દયાનાં સર્વે હરજે, નંદલાલા.

૧૮૧

કૌન કુટિલ ખલકામી, મો સમ, કૌન કુટિલ ખલકામી-મો
 તુમસેં કહાછીપા કશનાનિધી, તુમ હર અંતરજમી-મો

ભરી ભરી હૃદય વિષય રસ પીવત, જેસે શૂકર આમી-મે.૦
 જે તન દીયો તાહી વિસરાયો, એસો નીમકહરામી-મે.૦
 જહાંસતસંગત તહાંઅતિઆળસ, વિષય નસંગવિસરામી-મે.૦
 શ્રી હરિ ચરન છાંડી ઝોરનકું, નિશદિન કરત ગુલામી-મે.૦
 પાપી પતિત અધમ પરનિંદક, સખ પતિ તનમેં નામી-મે.૦
 દીજે કૃપા દાસ તુલસીપર, સુનીયેં શ્રીપતિ સ્વામી-મે.૦

૧૮૨

સકળ વિશ્વના, નાથ શ્રીહરિ, મલિન વાસના, ટાળ માહરી.
 અધિક બુદ્ધિ તું, શુદ્ધ આપજે, પ્રભુ કૃપા કરી, કષ્ટ કાપજે.
 નવ કઠી કરી, ભક્તિ ભાવથી, નવ કથા સુણી, નીજ કાનથી.
 ભજન ના કર્યું, તેમ તાહરું, હરિ ભણું થશે, કેમ માહરું.
 બહુ બહુ કુડાં, કર્મ મેં કીધાં, ધન ધુતી કરી, પારકાં લીધાં.
 ગરીબ રંકને, દુઃખ આપીઆં, તરૂં સુધર્મનાં, તેહ કાપીઆ.
 અધિક લોભની, લાલચે ફસી, ફિકર ના ધરી, ચિત્તમાં કશી.
 કથન કંઈ કુડાં, મેં મુખે કર્યાં, વચન નીતિનાં, સર્વે વીસર્યાં.
 કર વડે કઠી, ધર્મ ના કર્યાં, પણ અધર્મના, કાથળા ભર્યાં.
 જગનનાથ હું, ના ડર્યો જરી, બ્રહ્મહરામી મેં, તુજમું કરી.
 ચરણથી કઢી, ચાલી ન ગયો, પ્રભુ મુપંથમાં, દૂર તો રહ્યો.

ચરણ પાપને, પંથ તો ધર્યો, દિલ વિષે નહિ, તે થકી ઠર્યો-
 છલ પ્રપંચ ને, ધૂર્ત કામમાં, નવ કદી મુકી, ઝોછ હામમાં.
 અધમ જતનો, પ્રાણી હું ખરો, પ્રભુ તું થી રહ્યો, સર્વદા પરો.
 કર ગમે તને, તે હરિ હવે, અહીં બહું છું, હું શોકને દવે.
 દુઃખથી છુટકો, નાથજી કરો, અરજ દાસની, દીલમાં ધરો.

૧૮૩

ચાકર રાખોજીરે, અમને ચાકર રાખોજી,
 શામળીયા ગિરધારી લાલ, ચાકર રાખોજી.
 હજુરી ચાકર રહેશુંજી. (૨)
 મોહન મોરલીવાળા બાપ ચાકર રહેશુંજી.
 ચાકરીમાં સમરન માગું, દર્શન માગું ખરચી;
 ભાવ ભક્તિ ઝાઝેરી માગું, ચાર વાતો સરખી—અમને
 જપ કરવાને પ્રાણેણ સંજ્યા, તપ કરવા સન્યાસી;
 ભજન કરવા સંત સંજ્યા, વૃંદાવનના વાસી—અમને
 રોઠોડા ઘેર દીકરી, ને રાણાજી ઘેર નાર;
 શામળીયા તારે કારણે, મેંતો છોડ દીધો સંસાર—અમને
 ચાકર રહેશું ને બાગ બનાવશું, ને નિત્ય નિત્ય સેવા કરશું;
 બાઈ મીરાં કહે ગિરધારીલાલ, રાધે ગોવિંદ ગાશું—અમને

માયા વિષે.

૧૮૪

માયા તજીને જીવ ક્યાં જશેરે,
 જીને, માયા તજીને જીવ ક્યાં જશે. (૨૬)
 રાજારે રંક ફકીર સન્યાસી (૨)
 સર્વેમાં વાસો તે વસેરે-જીને.
 ધરે આયુષ કરે યુક્ષ જોરાવર (૨)
 ધન લેવા સર્વે ધસેરે-જીને.
 ઉપરથી ટાળશેો તો અંતરમાં એમ છે (૨)
 અહમેવ મમતા આવશેરે-જીને.
 મમતા તજે તો મોહ ધટે નહીં (૨)
 મોહ થકી કામ ઉદે થશેરે-જીને.
 કામ નિવારે તો ક્રોધ અતિ ઉપજે (૨)
 ક્રોધ હણે લોભ લાગશેરે-જીને.
 જરા જે લોભની દહેર સમાવે (૨)
 તો માન મરડીને મારશેરે-જીને.
 જેમ જેમ ત્યાગે તેમ તેમ આવે (૨)
 વિષય વિકાર ધણા વાધશેરે-જીને.
 અનેક પેરે બહુ આપદા વધારે (૨)
 અળગી તે ક્ષણ એક ના ખસેરે-જીને.

જ્ઞાન વિવેક વિચારીને બેબે (૨)
 એ ખરું કે ખોટું હશે-બેબે.
 કહે પ્રીતમ એનો એક ઉપાય છે (૨)
 આપોપુ' તજે સુખીયો યશે-બેબે.

૧૮૫

હરિની માયા મહાબળવંતી, કાણે જીતી નવ બય બેબે.
 ભોગીને તો બેતી હીંડે, ભોગીને તો ખાય બેબે.
 કાયરને તો કુટી નાંખે, શૂરા પ્રુંઠળ ધાય બેબે.
 જ્ઞાનીને તો ગોતી મારે, અજ્ઞાની અથડાય બેબે.
 પંડિતને પ્રપંથે મારે, કાણે નવ કળાય બેબે.
 હરિજનને તો હાથે મારે, મહા ઠગાણી કહેવાય બેબે.
 અતુરને તો ચુંદી નાંખે, અટક ચાંદી બય બેબે.
 તપસીને તો દીપી નાંખે, કરણીમાં કુટાય બેબે.
 હરિની અતિ પ્રબળ માયા, બેરે નવ જીતાય બેબે.
 પ્રીતમનો સ્વામી પરમ સ્નેહી, પ્રેમ તણે વશ થાય બેબે.

૧૮૬

હરિ હું શું કરું રે, મારો માયા ન મૂકે કેડો. (ટક)
 કાઠિ કલ્પ સુધી એણે ભમાવ્યો, ભમું હજી નહીં છેડો;
 મુજથી ન છુટે ન આપ છોડાવો, મારો કિયેભવે નીવેડો-હરિ.

સેવા સમરણ કામ કરું, મારો કષ્ટ એ ન છાંડે હેડો;
 શું ગળું માફ અવિદ્યા છૂતી, કરું ચરણ કમળે નેડો—હરિં
 આપ વિના એના સૌ ચેલા, ઠાને કહું દુઃખ ફેડો;
 દાસી તમારી જય પ્રેરો જ્યાં, પાછી ફરે જ્યારે તેડો—હરિં
 કરગરી કહું છું કૃષ્ણ કૃપાનિધિ, ચરણ પડ્યો ન ખસેડો;
 માયા કાળ અગ્નિથી બચે દ્યો, કૃષ્ણ કૃપાજળ રેડો—હરિં

કૃપા વિષે.

૧૮૭

કૃપા વિના પ્રભુજી, કેમ કાર્ય સરેરે;
 કેમ કાર્ય સરેરે, કેમ કાર્ય સરેરે—કૃપાં
 અવલંબન આધાર તમારો (૨)
 તમ વિના હમારાં કષ્ટ ડાણ હરેરે—કષ્ટં—કૃપાં
 જગત તણું રક્ષણ કરવાને (૨)
 પ્રભુ પ્રતિજ્ઞા તમારી, કદી નવ ફરેરે—કદીં—કૃપાં
 શરણ તમારું અહણ કીધું છે (૨)
 ભવસિંધુ થકી તે તો સત્ય તરેરે—તે તોં—કૃપાં

૧૮૮

કૃપા કરો કીરતાર, અમોપર કૃપા કરો કીરતાર;
 હે પ્રભુ જગદાધાર, અમોપર કૃપા કરો કીરતાર.

તારી કૃપા વિના પ્રજા, અમથી કાંઈ ન થાય (૨)
 પણ જો તુંજ કૃપા કરે, તો રાંક બની બચ રાય—અમો
 સાચા સેવક તાહરા, કદી ન થાય નિરાશ (૨)
 એમ અમો મન માનીએ, તુજ દાસોના દાસ—અમો
 કર જોડી જન સૌ અમે, નામીએ તુજને શીશ (૨)
 અમો માંગીએ એટલું, હે જુગના જગદીશ—અમો

૧૮૯

કૃપા સિંધુ ઇશ એક અવિકારી (૨), વિના વિશ્વ,
 હાંદારે વિના વિશ્વ બધું નાશકારી—કૃપા
 થાયો ઉથાયો જગતની કૃતિને, અનહદ લીલા વધારી;
 તર્ક કે તત્વનો પાર ન પામે, તો શેષમતિ બચ હારી—કૃપા
 દીન દયાળ જગત પ્રતિપાળક, ટાળ વિપત્તિ હમારી;
 ભક્તોનું રક્ષણ પોષણ કરીને, દાખવી છે બલિહારી—કૃપા
 પ્રેમે પ્રણિપત નિત્યે કરીને, માંગીએ એજ મુરારી;
 કાન ચરણ શરણે નિત્ય રાખો, તો મનોવિકાર વિહારી—કૃપા

૧૯૦

જરે સુંદીર શ્યામ સોહામણો (૨) જને નિગમ નિરંતર આપ
 તેને બળે ભાવમું. (૨૬.)

જીરે શીવ વીરંચીને શારદા (૨)
 રજ ચરણ કમળ ચિત્ત ચહાય-તેને૦
 જણે પાણીમાં પથ્થર તારીયા (૨)
 એવેા નામ તણેા મહિમાય-તેને૦
 જણે તાર્યેા અબમેલ પાતકી (૨)
 ગજ ગુણકાની કીધી સહાય-તેને૦
 જણે દ્રુપદ સુતાનાં પટ પૂરીયા (૨)
 એવા અગણિત ગુણ ન ગણાય-તેને૦
 જીરે દાસ તણાં દુઃખ દાળવા (૨)
 એક સ્વાશે ઉઠીને ધાય-તેને૦
 જીરે અવગુણ સામું જુએ નહિ (૨)
 એવા ગુણવંતા ગોકુલ રાય-તેને૦
 જનો ઠોર નહિં ત્રિ લોકમાં (૨)
 તે તેા હરિને શરણે સમાય-તેને૦
 જીરે અખીલ લોકનો આતમા (૨)
 જના સ્મરણથી સુખ થાય-તેને૦
 જીરે પ્રીતમ પ્રભુને સંભારતાં (૨)
 દુઃખ જનમ મરણ મટી જાય-તેને૦

ઈશ્વરનાં વખાણુ વિષે.

૧૯૧

જીને જગત કરતાને, નથી એ પ્રભુ અળગો;
 વેલો જોતાં વિશ્વનો, જઈ મૂળને વળગો—જીને
 ભાસ જોવો બાનુતણો, ત્રણે લોકમાં પહોંચો;
 ચંદ્ર તારા ચળકી રહ્યા, દેખે સહની આંખડીઓ—જીને
 વ્યાપક સઘળા વિશ્વમાં, એ છે અંતર જામી;
 જીવ સકળ રહે જીવતા, એની સત્તા પામી—જીને
 ઈશ્વરની સત્તા વડે, વહે વિધ વિધ વાણી;
 ઝંકાર રૂપે એ હરિ, જપે જીવ તે જાણી—જીને
 જળ જંતુ જળમાં ધણા, ઉપજે જળ જોગે;
 તે જીવે તેનાં વડે, મરે તરત વિયોગે—જીને
 એમ પ્રભુને આશરે, જીવે સહુ પ્રાણિ;
 ઉપજવે આપે વળી, પાળે પ્રીય જાણી—જીને
 સુરતા સરજનહારની, સહુ ઠામે સરખી;
 ચરમ શક્તિ પ્રભુને વિષે, પ્રાણી જીને પરખી—જીને
 ભૂલ્લી પ્રભુને જે ભમે, તે અધમ અભાગી;
 જન છોટમ જગદીશને, ભજરે ભ્રમ ત્યાગી—જીને

૧૯૨

નથીરે અજાણ્યું મારા નાથનું, જે છે અંતરજામી;
 તું નથી લેહતો તેહને, એતો તુજમાં ખામી-નથી૦
 આપક સઘળા વિશ્વમાં, એને શક્તિ છે જની;
 અણુએ અજાણ્યું નવ રહે, અદ્ભુત ગતિ એની-નથી૦
 વીજળી ડેરા તારમાં, વાત જાય છે વહેલી;
 જાણુ શક્તિ જગદીશની, જાણુને કરતાં પહેલી-નથી૦
 જીવન દોરી જીવની, જગદીશને હાથે;
 પ્રાણી માત્રના પિંડની, જાણુ સઘળી સાથે-નથી૦
 આપણે અંગે જે અડે, મન ઝટપટ જાણુ;
 સૌનાં મનનું શ્રીહરિ, પરખે એજ પ્રમાણુ-નથી૦
 જ્ઞાન ઇન્દ્રિય ને મન વડે, કૃત્ય જે જે કરવું;
 માહું કરતાં મન વિષે, ઇશ્વરથી ડરવું-નથી૦
 પ્રાણીતણાં પુણ્ય પાપનું, જેના હાથમાં પાતું;
 સાક્ષી સર્વે કર્મનો, તેથી ક્યમ રહે છાનું--નથી૦
 હુકમ હરિનો શીર ધરી, કામ સઘળાં કરીએ;
 ઓટમ તેની કૃપા થકી, ભવસાગર તરીએ-નથી૦

૧૯૩

તમે સર્વ સંસાર વિસ્તાર કીધો,
 તમે સર્વને સુખનો સાધ દીધો;

તમે વિશ્વ વિશ્રામના ઠામ જેવા,
 દયાળુ તમોને નમું દેવ દેવા.
 તમે પૃથ્વી સાથે સ્વજ્યા સર્વ પ્રાણી,
 તમે વેદ વિદ્યા વિશેષે વખાણી;
 તમે માણસોને દીધા મીઠ મેવા,
 દયાળુ તમોને નમું દેવ દેવા.
 તમારા શુણે શેષ મહેશ ગાવે,
 તમારા પુરા પાડનો પાર ન આવે;
 તમે છો ત્રિજોડી તણા તાત જેવા,
 દયાળુ તમોને નમું દેવ દેવા.
 ભજે શેષને શારદા ચંદ્ર ઈંદ્ર,
 ભજે આપને નિત્ય મોટા મુનીંદ્ર;
 સદાશિવ જેવા સજે નિત્ય સેવા,
 દયાળુ તમોને નમું દેવ દેવા.

(ક. દ. ડા.)

૧૯૪

પ્રભુ છો મંગળકારીરે, મહેશ્વર ભવભય હારી. (૮૬)
 બ્રહ્મ સચ્ચિદ્ધન મુક્તિ પ્રદાતા, સકળ સૃષ્ટિના બૂપ;
 જ્યેષ્ઠ અખંડ ચરાચર સ્વામી, અનુપમ શાંતસ્વરૂપ—પ્રભુ

જય જયજયજયજયજય જગદીશ્વર, જય પ્રભુ કર્ણાનિધાન;
જય પરબ્રહ્મ પરેશ્વર દાતા, જય શુદ્ધ શક્તિમાન-પ્રભુ
સૃષ્ટિ વસ્તુથી ભિન્ન છતાં, છે અંતર્યામી ધરા;
શુદ્ધ ભક્તિમાં લીન કરીલો, એજ માયું જગદીશ-પ્રભુ
શરણપણું તારું ગ્રહણ કીધું છે, રાખી મને વિશ્વાસ;
ચરણ પ્રત્યે પ્રભુ રાખો અમોને, જાણી પોતાનો દાસ-પ્રભુ
(પ્રભુ પ્રાર્થના સંગ્રહમાંથી.)

૧૯૫

સર્વે ગુણ સંપન્ન સ્વામીરે, સ્તવું તું ને અંતર્યામી. (૧૬૬)
જય જગન્નાતા વિશ્વવિધાતા, સદ્ગુણ દાતા મહેશ (૨)
મહા મુનીશ્વર તુજ ગુણ ગણતા, પાર ન પામ્યા લેશ-સં
એક અજત અદ્વૈત તમે છે, પૂરણ બ્રહ્મ પરેશ (૨)
અદ્ભુત તારી કૃતિઓ જાણાયે, વિશ્વવિષે વિશ્વેશ-સં
ઓ પ્રભુ તારી પ્રભુતા મોટી, વાણીથી નવ વર્ણાય (૨)
પરમ કૃપાળુ પરમ પ્રેમાળુ, પરમ ન્યાયી છે સદાય-સં
નમી નમીને પ્રેમ થકી હું, વિનવું જોડી હાથ (૨)
મોક્ષગતિ મને આપો પ્રભુજી, શરણે આંચો છું નાથ-સં
(પ્રભુ પ્રાર્થના સંગ્રહમાંથી.)

૧૯૬

જય જગપાળ ક્યાળ હરિ તું (૨)
અમને સુમતિ દે કર્ણા કરી તું-જયં

જેથી અમે તમારું ચિંતવન રોજ (૨)
 કરીએ ઉલટથી મગન રહી મોજ-જય૦
 સુરજ ચંદ્ર ગગનના તારા (૨)
 અદ્ભુત એ છે અમતકાર તારા-જય૦
 ભોગવીએ સુખ અહીં તુજ નામે (૨)
 હરીએ નીરાંતે પછી સ્વર્ગ હામે-જય૦

૧૬૭

જય જય જગત્કર્તા, સર્વભર્તા તું ભગવંત છે;
 અત્યંત તું શ્રીમંત, ને ઐશ્વર્યવંત અનંત છે.
 તું તારનાર ઉગારનાર, નિવારનાર અનીષ્ટનો,
 તું સ્થાપનાર ઉથાપનાર, તું આપનાર અભીષ્ટનો,
 તું સકળ સ્વામી અમલ નામી, ધામી અવિચળ ધામનો,
 સશી સૂર્ય શૈલ સમુદ્ર સા, સજનાર તુંજ તમામનો.
 પ્રભુ તુજ ચરિત્ર વિચિત્ર ચિત્રજ, ચિત્ર જગત પવિત્ર છે;
 ધુની વાયુ વારિ પ્રવાહિની, દશ દિશ તુજ વાણંત છે.
 તું તૃણ તણે પર્વત કરે, પર્વત તણે તૃણ તું કરે;
 સ્મરતાંજ સત્ય સહાય થઈ, તું હૃદ વિના હરકત હરે.
 તુજ અકળ માયા સકળ સ્થળ, પ્રભુપ્રાણ બળ છે તુજ તણું;
 ધટધટ તણિ ધડી સુધડ ધટના, ધટિત કાર્ય કર્યું ધણું.

અયલીતનો ભય ભાંગીને, ભવ સુખ ભરે ભગવાન તું;
 ગુણગાન સુણીને કાનથી, દે છે અમરપદ દાન તું.
 પ્રભુ ગરીબના પોકાર, તું સુણનાર સત્ય સમર્થ છે;
 અકવાદતુજ જશ બાદ, વાદ વિવાદ સધળાં વ્યર્થ છે.
 તું એક ઇશ હરેક જનનો, નામ ભિન્ન અનેક છે;
 તું સર્વની અરજ સુણે છે, નિયમ તારો એક છે.

(ક. દ. ૩૧.)

૧૬૮

પ્રભુ દીનદયાળુ, પરમ કૃપાળુ, કરુણાળુ કૃપાનાથ;
 એછે રાજનો રાજ, મોટો મહારાજ સ્વર્ગના રાજની માથ.
 નથી અન્યકોઈ એવો, બીજો આ જવો, સેવો જથી જયદ્રુપ;
 તમે તેને તજીને, બીજો ભજીને, શું સજી લેશે સુખ.
 એણે પશુને સરજ્યા, પક્ષિને સરજ્યા, વનફળને ફલગ્રાહ;
 એણે સુરજ સરજ્યા, ચંદ્રને સરજ્યા, પાણીસરજ્યાં અને પહાડ.
 એના શુક સનકાદિક, નારદ ને વળી, શારદ ગાય છે ગીત;
 એને શેષ મહેશ, સુરેશ ગણેશ, દિન રો છે નીત.
 રૂપિ સહસ્રઅઠ્યાસી, સિદ્ધચોરાસી, શાસ્ત્ર તપાસીને જોય;
 તોએ દાનવ દેવ કે, ગંધર્વમાં એથી, હિતમ દીઠો ન કાય-

૧૯૯

દયાળુ જગસર્જનહાર રે, દીનનાં દુઃખ હરનાર રે. (૮૬)
 તું કારક પ્રતિપાળક તારક, નિર્મળ નિત્ય ઉદાર;
 ક્ષમા કૃપારૂપ નેત્રે નિહાળીને, હીણુ અધર્મોને ઉદ્ધારરે--દ.
 શુદ્ધ વિષયનાં ક્ષણિક સુખસારૂ, ક્રીધાં છળકપટો નિરધાર;
 સ્વાર્થે સંતાપ્યા સાંધુ સુશીલ જન, તે અપરાધ નિવારરે--દ.
 અંતસમય મને અન્ય ન સુઝે પ્રભુ, તુજવિણુ કોણુ સુખકાર.
 કુટીલ કુછંદીને સુમાર્ગ સુઝાડી, ભવસાગર પાર ઉતારરે--દ.

૨૦૦

*પ્રભુ સર્વ શક્તિમાન, કરૂણા કૃપાનિધાન,
 ધરીએ તમારૂં ધ્યાન, સન્નિધિ પધારો;
 ભગવંત તું સમાન, નથી કોઈ બળવાન,
 સંકટ સેવક તણાં, સઘળાં નિવારો--પ્રભુ સર્વં
 અનુગ્રહ ઉપકાર, કરો તમે વારંવાર,
 ચિત્તથી તમારા પ્રભુ, કંઠી ના વિસારો;
 ક્રીધા બહુ અપરાધ, ક્ષમા કરો વિશ્વનાથ,
 વિશુભાત તાત તમે, કરૂણા વિસ્તારો--પ્રભું

૨૦૧

*મંગળ છે નામ તારૂં, મંગળ છે ધામ તારૂં,
 મંગળ છે કામ તારૂં, ત્રિભોવન નાથ તું;

તુજ પદ છે વરદ, કૃત કર્મ ક્ષણપ્રદ;
અન્યકત અખંડ એક, અકળ અખાધતું—મંગળ
એવો તું પ્રભુ મહાન, સધળે વિરાજમાન,
જાણી લે બધી અમારી, અંતરની વાત તું;
અવગુણ છે અગાધ, ગણના ન થાય નાથ,
તરવું છે તારે હાથ, પ્રભુ માત તાત તું—મંગળ

૨૦૨

પરબ્રહ્મ અનંત અપારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા (ટક)
પ્રભુ શીશ ધરું તુજ ચરણે, મને રાખો સ્વામી શરણે;
છો આતમના આધારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
પ્રભુ પ્રાણીનાં દુઃખ કાપો, સદ્બુદ્ધિ સૌને આપો;
વાહ સૃષ્ટિના કરનારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
સહુ પ્રાણીના છો ત્રાતા, અને તાત માતા ને બ્રાતા;
દીન દાસ છીએ સૌ તમારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
તમે સ્થાવર જંગમ ધાતા, છો શાંતિ તણારે પ્રદાતા;
છે પાડ અપાર તમારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
તમે નિર્વિકાર નિરંજન, કરો ભક્તતણાં દુઃખ ભંજન;
છો સૃષ્ટ વસ્તુથી ન્યારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
નથી વર્ણન શક્તિ મુજને, નથી વર્ણવી શકતો તુજને;
છો પુરણ બ્રહ્મ અપારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.

હું છું દીન સેવક તમારો, કરશે કશ્ચાથી નિસ્તારો;
 છો પ્રાણિ પાલન હારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
 તુજ સરખો સૃષ્ટિમાં ન કાચે, તો ઉત્તમ કયાંથી હોયે;
 એ ત્રિલોક સરજનહારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.

૨૦૩

તમે પૂર્ણ પ્રભુ છો અપારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં. (ટેક)
 પ્રભુ ધ્યાન ધરું તુજ ચરણે, મને રાખો સ્વામી શરણે;
 તમે વિશ્વતણા રચનારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
 કીધાં અખિલ ભુવન સંસારા, વળી સૂર્ય શશી ને તારા;
 તે તો તેજ તણા અંખારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
 ગતિ ગહન પ્રભુજી તમારી, તેમાં મતિ ન પોંચે અમારી;
 તમે શાંતિ અને સુખકારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
 પ્રભુ દાસ જાણી દુઃખ કાપો, શુદ્ધ ભક્તિ તમારી આપો;
 નીતિ ભક્તિ દે સ્વામી અમારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
 તારે આધીન છે જગતંત્ર, તમે એકજ છો સ્વતંત્ર;
 છે પ્રૌઢ પ્રતાપ તમારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
 પ્રભુ પાપ કીધાં મેં અમાપો, પ્રભુ કષ્ટ કૃપાથી કાપો;
 ધન્ય ધન્ય છો જગ કરનારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
 પ્રભુ અગણિત છે ઉપકારો, માનુ સત્ય આધાર તમારો;
 તમે પ્રાણીના હિતકારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
 (પ્રભુ પ્રાર્થના સંગ્રહમાંથી)

૨૦૪

છે। અજર અમર અવિકારા, પ્રભુ પ્રાણીના પ્રતિપાળા. (૮૬)
 નિરાકાર નિરંજન સ્વામી, તુજ ચરણે રહું શીશ નામી;
 છે પાઠ અગાધ તમારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
 મને આજ સુધી સુખ આપ્યું, વળી દેવ તમે દુઃખ કાપ્યું;
 જથી રોજ સ્મરું હૃદયકારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
 તમે શુદ્ધ સતો ગુણ ધાતા, છે પુરણ બ્રહ્મ સાક્ષાતા;
 ગુણ સંપન્ન છે અવિકારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
 અહો દેવ અદ્વિતીય અજાતા, તમે વિશ્વતણા છે ત્રાતા;
 છે પુરણ પુણ્ય અમારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
 નથી અન્ય આધાર અમારો, એવા ધાટ મને છે વિચારો;
 તમે સર્વ તણા સુખકારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
 પરબ્રહ્મ સદા સુખશાતા, તુજ શુભ ગુણ મુનિજન ગાતા
 તો એ પાર ન પામ્યા અપારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા;
 પ્રભુ અદ્ય પ્રાણી છું બિચારો, મારી દીન વાણી આસ્વીકારો;
 શાંતિ જગમાં વ્યાપો જગધારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
 (પ્રભુ પ્રાર્થના સંગ્રહમાંથી.)

૨૦૫

અહો વિશ્વપતિ પરમાત્મનૂ, જગદીશ્વર હે જગદાત્મનૂ;
 સુણો નમ્ર વિનંતિ અમારી, પ્રભુ ચાહું કૃપા હું તમારી.

કૃપાવારિ વહેછે નિરંતર, જેમાં લેશ ન આવે અંતર;
 જપે ભક્ત સકળ ગુણધારી, પ્રભુ યાહુ કૃપા હું તમારી.
 નિત્ય માનું બહુ ઉપકારો, અપરાધ ક્ષમા કરો મારો;
 તમે આનંદધન સુખકારી, પ્રભુ યાહું કૃપા હું તમારી.
 સ્તુતિ પ્રાર્થન નિત્યે ગાઈએ, તવ ચર્ણુ સમીપે ધાઈએ;
 હે અમૃતના અધિકારી, પ્રભુ યાહું કૃપા હું તમારી.
 આશીર્વાદ અમોને આપો, જેથી થાય નિકંદન પાપો;
 કરો નિર્મળ વૃત્તિ અમારી, પ્રભુ યાહું કૃપા હું તમારી.

(પ્રભુ પ્રાર્થના સંગ્રહમાંથી.)

૨૦૬

નમસ્તે	નમસ્તે	નમસ્તે	પ્રભુજી,
નમસ્તે	નમસ્તે	અખંડા	વિભૂજી,
નમસ્તે	નમસ્તે	સદા	કષ્ટ કારી,
નમસ્તે	નમસ્તે	પ્રભુ	નિર્વિકારી;
નમસ્તે	નમસ્તે	પ્રભુ	દીનખંધુ,
નમસ્તે	નમસ્તે	મહા	જ્ઞાનસિંધુ;
નમસ્તે	નમસ્તે	પ્રભુ	દીન દાતા,
નમસ્તે	નમસ્તે	ચિદાનંદ	ધાતા;
નમસ્તે	નમસ્તે	વિભૂ	વિશ્વકર્તા,
નમસ્તે	નમસ્તે	સદા	સૃષ્ટિ ભર્તા;

નમસ્તે	નમસ્તે	નિરાકાર	દેવ,
નમસ્તે	નમસ્તે	પ્રભુ	એકમેવ;
નમસ્તે	નમસ્તે	વિભૂ	વિશ્વ પાળા,
નમસ્તે	નમસ્તે	દયાળા	કૃપાળા;
નમસ્તે	નમસ્તે	અનાદ્યંત	દેવા,
નમસ્તે	નમસ્તે	વિભુ	ઘણ દેવા;
નમસ્તે	નમસ્તે	કૃપાનાથ	ત્રાતા,
નમસ્તે	નમસ્તે	વિભુ	હે અબ્જત!;
નમસ્તે	નમસ્તે	વિભુ	વિશ્વ ભૂપા,
નમસ્તે	નમસ્તે	સદા	શાંત રૂપા.

(પ્રભુ પ્રાર્થના સંગ્રહમાંથી.)

૨૦૭

(શાર્દૂલ વિકીરિત છંદો)

*જે છે એક અખંડ મંગળનિધિ, જે છે જગત્કારણ;
જે છે પાલક સત્ય સર્વ જીવના, જે છે મહા પાવન.
જેનું ધ્યાન ધરી મહર્ષિ મુનિયો, નિત્યે કરે પ્રાર્થના;
તેને પૂજ્ય હપાસ્ય માની કરિયે, નિત્યે અમે વંદના.

૨૦૮

*વંદું હું પરમેશ વ્યાપ્ત વિભુને, વંદું જગાધીશને;
વંદું સર્વ શરણ્ય સત્ય પદને, વંદું સદા ઈશને.

વંદું દેવ દયાનિધે ચિદ્ધના, વંદું હું વિશ્વેશને
 વંદું હું પરમાત્મા પૂર્ણ પ્રભુને, વંદું પરિબ્રહ્મને.
 સવૈયા.

૨૦૯

ઓ પ્રભુ તું કરુણાકર કામળ, કોટિ કળાતણું કારણ તું છે;
 ઓ પ્રભુ તુંજ અધિપતિ એક, સુધારણધર્મ ઉદ્ધારણ તું છે.
 ઓ પ્રભુ તું ભયભંજન ભૂધર, ભાવિકનો ભવતારણ તું છે;
 ઓ પ્રભુ તુંજન સર્વતણો પતિ, દોષદારિદ્ર્ય વિદારણ તું છે.

૨૧૦

હારીરદ્યા મનમાંહી મુનીશ્વર, વિશ્વપતિ તણી વાત વિચારી;
 તર્ક કરી કરી તત્વ જડયું નહીં, દૃષ્ટિ ધણી દિલ ઉંડી ઉતારી.
 માનતજી અનુમાનકરી લખ્યું, કે મનવાણી ન પહોંચે અમારી;
 કેમ શકે કહી કોઈ કેવીશ્વર, ઈશ્વરની ગતિ વિશ્વથી ન્યારી.

૨૧૧

જે સુખદાયક, જે દુઃખધાયક, જે વરદાયક, વિશ્વવિધાતા;
 જે જગકારણ, જે જગધારણ, જે જગતારણ જે જગત્રાતા.
 જે ગુણકારક, જે જગકારક, દોષ નિવારક, ઈષ અજાતા;
 જે વિશ્વેશ્વર, જે પરમેશ્વર, દેવ દીનેશ્વર, જે મતિદાતા.

(ક. દ. ડા.)

આરતિ.

૨૧૨

જય દેવ, જય દેવ;

જય જય જગર્તા, પ્રભુ, જય જય જગર્તા,

ભગવત તું ભવર્તા (૨) હરકત સંહર્તા-જય૦

ધૂરણુ પરમ પરાક્રમી, પ્રભુ વિભુ પરમાત્મા-પ્રભુ વિભુ૦

સકળ કળાધર શ્રીમત (૨) ધીમત ધરમાત્મા-જય૦

તું સચરાચર સ્વામી, બળવંત બહુ નામી-પ્રભુ બળ૦

વિમળ મંડળ વિશ્રામી (૨) ધન્ય અચળ ધામી-જય૦

તત્ત્વ સકળ ગુણ તારા, સર્વ થકી સારા-પ્રભુ સર્વ૦

અંતર્યામી હમારા (૨) પ્રાણુધકી પ્યારા-જય૦

ઠરણા ઠર ઉપકારી, ધર્મ બિરદ ધારી-પ્રભુ ધર્મ૦

તેં ભવપાર ઉતારી (૨) અગણિત નરનારી-જય૦

તુજ મહિમા બહુ મોટા, શુભ તારી શક્તિ-પ્રભુ શુભ૦

સુરનર મુનિવર માળે (૨) ભક્તી તારી ભક્તિ-જય૦

હે હરિ! હરકત હરજો, ઠરણા ધણી કરજો-પ્રભુ ઠરણા૦

અભય કરણ આદરજો (૨) ઉર અરજી ધરજો-જયદેવ૦

(ક. દ. ડા.)

જીવને છેલ્લી શિખામણ.

૨૧૩

સો ખાતનકી એકજ ખાત,
હરિ હરિ સમરો દિન ને રાત;
હરિ હરિ હરિ સમરો સખ કાય,
હરિ સુમરેંસે સખ કછુ હોય.
હરિ હરિ સમરો દિન ને રાત;
હરિ હરિ સમરો ઉઠી પ્રભાત.
હરિ બિના સખ જુઠી ખાત,
સો ખાતનકી એકજ ખાત.

૨૧૪

જીવે કહેવું જોઈએ તે તો કહીએરે—સજ્જનો સાંભળોરે;
છેલ્લે છેલ્લી શિખામણ દઈએરે—સજ્જનો સાંભળોરે.
હાં નીતિનાં નેમથી રહેજે રે—સજ્જનો સાંભળોરે;
મુખે રામકૃષ્ણ રામકૃષ્ણ કહેજે રે—સજ્જનો સાંભળોરે.
હરિએ કીધું હોય તેણે રેવું રે—સજ્જનો સાંભળોરે;
પાપ કર્મોથી દૂર સદા રહેવું રે—સજ્જનો સાંભળોરે.
નામ હરિનાં છે શાસ્ત્રમાં હજારોરે—સજ્જનો સાંભળોરે;
તેમાં તમને ગમે તે તમારોરે—સજ્જનો સાંભળોરે.
તમને ગમે તેને ગુરૂ કરોરે—સજ્જનો સાંભળોરે.

એટ ભાસે તીયાં જઈ ધરજોરે—સજ્જનો સાંભળોરે.
 રૂડો લાગે તે ધર્મ તમે ધારોરે—સજ્જનો સાંભળોરે;
 કરવો સતસંગ સિદ્ધાંત એ અમારોરે—સજ્જનો સાંભળોરે.
 થાય સતસંગ તો વાત છે સારીરે—સજ્જનો સાંભળોરે;
 એવી અરજી છે તમને અમારીરે—સજ્જનો સાંભળોરે.

૨૧૫

રામ શબ્દની માળા જપો તો, છુટે જનમ જંબળા,
 સદ્ગુરુ રામ શબ્દની માળા હોજી.

કરી લેને કુંચી જાનો કેરી, ખુલે વજ્રરમય તાળાં હોજી,
 ઈરે તાળાં તમે દુર કરો બાઈ (૨)

તો ઘટ ભીંતર અજવાળાં—સદ્ગુરુ રામ૦

આ અંદર એક પરગટ ગંગા, કોણુ કરે પથરા પાળા હોજી;
 ઈરે ગંગા તમે નહાવો અખંડા (૨)

મત નહાવો નદીઆ નાળાં—સદ્ગુરુ રામ૦

આ અંદર એક બુદ્ધિ સમુદર, તેમાં તે નવ નેબળાં હોજી,
 ઈરે સાયરમાં હીરા માણેક (૨)

એજ ખોજનહારા—સદ્ગુરુ રામ૦

હરિ સમરો તો પાતક પ્રજળે, સંતન કરીલે ચાળા હોજી,
 લાલદાસ કહે સદ્ગુરુ વચને (૨)

નિર્ગુણ પંથ નિયારા—સદ્ગુરુ રામ૦

૨૧૬

માનો મળી છે મોટી વાત, હાથે આવી તેમાં હારજેરે,
 કરી જતન દિવસ રાત, સુતાં બેઠાં સંભારજેરે.
 સાથે મળ્યો છે સત્સંગ, અંગે અચળ કરી રાખજેરે,
 રખે ચડે બીજનો રંગ, એવું ડહાપણ દૂર નાખજેરે.
 લઈ બેઠા છો મોટા લાભ, બેઠી પૂણ પ્રહરનેરે,
 નહીંતો દુઃખના ઉગત દાભ, માની લેજો આ મર્મનેરે.
 આજ પામ્યા છો આનંદ, વામ્યા દારણ દુઃખનેરે,
 એમ કહે નિષ્કુલાનંદ, રખે મુકતા એવા સુખનેરે.

૨૧૭

ક્યાં જીવ ક્યાં જગદીશ, જાણો જુજવી એ જાત છે રે,
 મર આપીએ સો સો શીશ, તોય અણમળ્યાની વાત છેરે.
 ક્યાં કીડી કરી મેળાપ, મેળો થાવા ભારે ભેદ છેરે,
 ક્યાં પુરણ પુરણોત્તમ આપ, ક્યાં જીવ જને બહુ કેદ છેરે.
 અતિ અણમળ્યાનું એહ, મળવું માયિક અમાયિકનેરે,
 તે તો દયા કરી ધરી દેહ, આવે આધારવા એ અનેકનેરે.
 તિયાં થાય તેનો મેળાપ, જ્યારે નર તનુ ધરે નાથજીરે,
 એમ કહે નિષ્કુલાનંદ, જ્યારે મળાય તેને સાથજીરે.

૨૧૮

જે દુઃખ થાય તે થાજેરે, રૂડા રામને ભજતાં. (૮૬) -
 પિંડ પડે તોએ પડવારે દેજે, જીવ જાયે તો જાજેરે-રૂડા.
 હંચે બાંધીને તળે અગ્નિ પ્રજળે, માર મૂશળના ખાજેરે-રૂડા.
 લોક નિંદે તેને નિંદવારે દેજે, રાજ દંડે તો દંડાજેરે-રૂડા.
 હરિજનોને દાસ રણછોડ કહેછે, ગુણુતોગો વિંદનાગાજેરે-રૂડા.

નવા ભજનો.

૨૧૯

વારે વારે મનખો નહીં આવેરે, રે, તમે ભજન સવાયાં કરજો-
 અવસર નહીં આવેરે, રે, તમે ભજન સવાયાં કરજો.

સંસાર સાગર મહાજળ ભરીયો,
 તરી શેકા તો ઠાઘ તરજેરે (૨)
 જગજીવનના ઝાઝ લઈને, (૨)
 જોલે પાર ઉતરજો—અવસર ૦

ઢોતું દીવા તારી આગળ ઝળકતે,
 નાભી કમળ બીચ ધરજો રે, (૨)
 દુદય કમળમાં હેત કરીને, (૨)
 અમર વરને વરજો—અવસર ૦

માણેક ચોકમાં નાણું ભરજો,
 ભરી શેકા તો ઠાઘ ભરજો રે. (૨)

હીરા માણક લાલ ઝવેરી, (૨)

પારખ યદ પરખજો—અવસર૦

સદ્ગુરૂ મળીઆ ને સંશય ટળીઆ,

સદ્ગુરૂને શીશ ધરજો રે (૨)

મેઘા પ્રતાપે બણે ભવાનીદાસ, (૨)

અમરાપુરમાં ભળજો—અવસર૦

૨૨૦

ભજ મન ગોવિંદા, ગોવિંદા, હારે તું છોડ જગતકા કંદા—

નિરાકાર નિર્લેપ નિરંજન સત્ ચિત્ આનંદા (૨)

બોકા બ્રહ્માદિક મુની ગાવે, પાવે સુખકંદા—ભજ૦

રામકૃષ્ણ પરબ્રહ્મ સનાતન, ગાવત મુની વૃંદા (૨)

તોકા જો અવતાર કહતહૈ ઓ નર મતિમંદા—ભજ૦

સદ્ગુરૂ કર્ણા કરહી મીટાયો મમ ભવદુઃખ કંદા (૨)

દેવકૃષ્ણ પદ પુરણ પાચો, એહી પરમાનંદા—ભજ૦

૨૨૧

હરિદાસા હરિદાસા બનજ, હરિદાસા હરિદાસા,

સુધા સિંધુકી સમીપ બસકે, મુંઠ રહત કયૌ પ્યાસા;

દીન હોત કયૌ દુખ પાવતરે, બસત પરસકે પાસા—બન.

કામધેનુ સુરદ્રમ ચિંતામનિ, ઈશ્વર અખીલ નીવાસા;

વિનકું છોડ ઓરકું ધાવે, સો તો વૃથા પ્રયાસા—બન.

મનસા દેહ દુર્લભ છિતુ ભાંગર, જ્યું જળ ખીચ ખતાસા;
 અચળ સત્ એક સેવા હરીકી, સખકુછ તુરત તમાસા—ખન.
 શરણાગત વત્સલ ખીઠલેશ, ક્યું મન રહત ઉપાસા;
 દયારામ સત્ ગુર ખતાયા, હે મનસુખા ખાસા—ખન.

૨૨૨

અરે કાઈ પીચે પ્રેમકા ખ્યાલા,
 સોધ નર મન બયા મતવાલા. (૨)
 છકયા બંદે નહિ અલપલ વાણી,
 અંદર બયા ઉજાલારે, (૨)
 એ મસ્તાના દરશ દીવાના, (૨)
 રામ નામ ખુશીયાલા—

જે કાઈ.

દાના ખોત દરદ નહીં દીલમેં,
 હરદમ રહે હોંશીયાલારે (૨)
 રામ રામ સાહેબસે રાજ, (૨)
 જ્ઞાની કે ધરવાલા—

જે કાઈ.

મનકુ મારી ચઢી ખુમારી,
 ખૂબ ખોજ્યા ખ્યાલારે; (૨)
 સુન ધુન સુરત તુરત સે ચઢીયા, (૨)
 નીરખ્યા દીન દયાળા—

જે કાઈ.

આશક ઇશક હસીસું રહેવે,

છુટયા જંગ જંજળારે (૨)

ઝાઘ હરીદાશ અજરાયલ જરીઆ, (૨)

નીરભે હુવા નીહાલા—

જે ઠાઘ.

૨૨૩

પીઝરે બુદ્ધી, નામકી, પીઝરે બુદ્ધી (૨)

તુમ સદા રહે અલમસ્ત નામકી,

પીઝરે બુદ્ધી (૨) નામકી.

ઘેરી ઘેરી નદીયાં નાવ પુરાણે,

જદપી લે છુટી મોરે પ્યારે (૨)

હરીકા ભજન કબુ નહીં કીનો, (૨)

હૈયેકી કુટીરે, ભજન બીન હૈયેકી કુટી—તુમ સદા

તન કર કુટી મનકર સોટા,

ચીતકી રગડ બુદ્ધી મોરે પ્યારે (૨)

ઠાઘ ઠાઘ સાધુજન પી ગયે ભાઘ, (૨)

લખ ચોરાશી છુટી, ભજનકર ચોરાશી છુટીરે—તુમ સદા.

સદગુરુ હમકું બહોત સમજયા,

એક નહીં સુજી મોરે પ્યારે (૨)

દાસ બીહારી હરી ગુણ ગાઘ લે, (૨)

ઝોર બાતા બુઠીરે, ભજન બીન ઝોરબાતા બુઠીરે—તુમ સદા.

૨૨૪

કયા બોલે ? અથ કયા બોલે ?
 મન મગન કયા અથ કયા બોલે ?
 તેરા સાહેબ હે તુજ ભીતર,
 બાહર નેના કયા બોલે—મન૦
 સુકમણા નાડી અમીરસ લાવે,
 પ્યાલા બર બર અણુતોલે—મન૦
 હંસે પાયા માન સરોવર,
 દુજી જગ્યા પર બગ ડોલે—મન૦
 કહત કબીરા મુણે બાધ સાધુ,
 સતગુર પાયા અણુમોલે—મન૦

૨૨૫

સખી આજ અમારે આંગણે,
 ચાંદ છવનનો સ્વામીરે (૨)
 જણે ગોકુળમાં લીલા કરી,
 હું તો પુરણ પદવી પામીરે. (૨)—સખી આજ.
 જને જોગી જુની જોતા ફરે,
 નાવે તપસી મુનીને ધ્યાનેરે, (૨)
 તેતો ઘટ ઘટ પર ઘટ રમી રહ્યો,
 મહા વાક્ય ઠેરી સાનેરે (૨)—સખી આજ.

મેં તો ગોદાવરીમાં મંજન કર્યું,
 ને ત્રીવેણીમાં નાહીરે (૨)
 સખી દાન ને પુન્ય અતિ કર્યા,
 ત્યારે નીરખ્યા ત્રીભુવન રાયરે (૨)—સખી આજ.
 સખી ગોકુળ જોયું ને દ્વારકાં જોયાં,
 જગન્નાથ ને કાશીરે. (૨)
 સખી અજણે બહુ આથડી,
 પ્રીતમ વસે મારી પાસેરે. (૨)—સખી આજ.
 સખી કંઠે હીરે ને હાલું ગોતતી,
 મારાં મનનાં મેરા મણુ મળ્યારે. (૨)
 સખી ભાણુ ચરણ રવી બોલ્યા,
 મારા ભવના ફેરા ટળ્યારે. (૨)—સખી આજ.

૨૨૬

શ્રાવણ વઢી આઠમ પુષવારી, નક્ષત્ર રોહીણી આયોરે;
 અર્ધરાત જતાં અવીનાશી, પુત્ર જસોદા જાયેરે—શ્રાવણ.
 જય જયકાર થયો ત્રીલોકમાં, દેવ ત્રીયાં મળી નાયેરે;
 આંગણીયે બ્રહ્માદીક આવીને, વેદતણી ધુન વાયેરે—શ્રાવણ.
 નંદરાય ઘેર આત્સવ ભારી, ઉલટયો ગોકુળ સારોરે;
 ગોપી આય દહે જસોદાને, જીવો લાલ તમારોરે—શ્રાવણ.

જન્મ સુણી આઁયા સીદ્ધચારણ, ગંધર્વ ઉભા ગાવેરે;
અલાનંદના નાથને હેતે, પ્રજની નાર વધાવેરે—શ્રાવણ.

૨૨૭

નંદ જસોદાના ભાગ્યનો મહીમા, મુખ વર્ણવ્યો નવ જાવેરે;
પુરુષોત્તમ જેના પુત્ર થયા નિત્ય, ખેલામાં લઈને ખેલાવેરે-નંદ.
ધન ધન પ્રજની ભૌમ સખી જેની, રજ વંદે ત્રીપુરારીરે;
અનંત અલાંડ પતી ત્યાં આવી, પ્રગટયા તે દેવમુરારીરે-નંદ.
અલાદીક સીદ્ધરાજ મુની જેનું, ધ્યાન કરી કરી હાર્યારે;
તે વહાણો ગોવાળા ધરમાં, પ્રીત કરીને પધાર્યારે-નંદ.
અક્ષર ધામથી અધીક થયું, આજ નંદરાયનું કૃણીયુરે;
અલાનંદના નાથને નીરખી, નેણ તણું કૃણ મળ્યુરે-નંદ.

૨૨૮

ભાગ્ય ખડા પ્રજની ભોમીના, જન્મ્યા અંતર જામીરે;
અખીલ જીવનના કરતાં હરતાં, અલાદીકના સ્વામીરે.—ભાગ્ય.
ગુણીજન મંગળગીત ઉચારે, નંદરાયની ટેલીરે;
મનકુહ્યા પ્રજની વનીતા, કુલી છે વનની વેલીરે.—ભાગ્ય.
જગૃત માન થયા દ્વિજ અગ્ની, હેતમમંગળ થઈ ડોલેરે;
ચીરણુવી રહો લાલનંદનો, જય જય વાણી બોલેરે.—ભાગ્ય.
નંદ જીવન આવી પ્રજનારી, સર્વ બુદ્ધી બાળીરે;
અલાનંદ વારણીયા લેવે, જીવરનું મુખ ભાળીરે.—ભાગ્ય.

૨૨૯

બાળી કાઢી જગતની બીકરે, વરી હું તો વનમાળી.
 મેં તો સમજી વિચારી કીધું ઠીકરે-વરી૦
 તુચ્છ જાણીને સર્વે કીધું ત્યાગરે-વરી૦
 મોહી રસીક સલુણાની રાગરે-વરી૦
 મને ચટકી લાગી છે ચિત્ત માંયરે-વરી૦
 બીજું વાલા વિના ન સોહાયરે-વરી૦
 મને કાંઈ ન સુઝે કાજરે-વરી૦
 થયું હરિ વિના સરવે હરામરે-વરી૦
 હવે નિશંક થઈ છું નચિંત-વરી૦
 થઈ જગમાં અલૌકિક જીતરે-વરી૦
 સમજી કીધું છે તન કુરબાનરે-વરી૦
 અભાનંદના વાસાથી બાંધ્યા પ્રાણરે-વરી૦

૨૩૦

રે ઓધા શું રે થયું વ્રજનારને રે, (૨)
 મહી સાટે વેચે છે મોરારને રે. (૨)-ઓધા૦
 ગોપી પ્રેમે મંદીરમાંથી નીસર્યા રે, (૨)
 રે એના શરીરની શુદ્ધ બુદ્ધ વીસર્યા રે. (૨)-ઓધા૦
 રે એવી આતુરતા લાગી એના અંગમાં રે, (૨)
 રે મારો વહાલો બીરાજે એના સંગમાં રે. (૨)-ઓધા૦

કાંઈક કારણ થયું છે એને વાટમારે, (૨)
 રે બહુ નામી બીરાજ એના માટમાં રે. (૨)—આધાં
 રે નરભેરામના સ્વામીની રીત છે રે, (૨)
 રે મારે પૂર્વ જન્મની પ્રીત છે રે. (૨)—આધાં

૨૩૧

મારા મારા મારા ગુરૂજી, મોયે જ્ઞાનકે ધાસે મારા.
 કચ્ચાઢાટ પકંકે દરવાજા, તીયાં ધાયલ કરતે પોકારા—ગુરૂજીં
 છરીએ ન મારા કટારી ન મારા, વચનુંકા મારહે ન્યારા—ગુરૂજીં
 આંખે આંધલા કાને બહેરા, પાંઉ પાંગળા કરી ડાલા—ગુરૂજીં
 આખદ ગોળી કછુએ ન લાગે, ક્યા કરે વૈદ બીચારા—ગુરૂજીં
 કહત કબીરા સુનો બાઈ સાધુ, સદગુરૂ વૈદ હમારા—ગુરૂજીં

૨૩૨

શ્રીરામ કહેનેકા બઝા જીસકી જખાંપે આ ગયા (૨)
 મુક્ત જીવન હો ગયા (૨)
 ચારે પદારથ પા ગયા.—શ્રીરામં
 હુંટી મઝા પ્રહલાદને ઉસ નામકે પ્રતાપસે (૨)
 નરસીંગ હો દર્શન દીયા, (૨)
 ત્રીલોકમેં જસ છા ગયા—શ્રીરામં
 ઐસી ખટકની સેવરી કીસ પ્રેમસે સુમરણ કીયા (૨)

પરમાત્મા ધર આનંદે, (૨)
 ઉસકે હાથકે ફલ ખા લીયા—શ્રીરામ૦
 સૌ ઠાટીકી તકસીમમેં જખ શંભુને પાયા ઉસે (૨)
 જખે કૃપા ઉનકી ભઈ (૨)
 સદ ગુરૂસેં દર્શા દીયા—શ્રીરામ૦
 સખસે ખડા દરજા કીયા, બકતોકે ઇસ કલ્લી કાલમેં (૨)
 નરસીંહકી હુંડી દ્વારીકામેં, (૨)
 સામરા સકરા ગીયા—શ્રીરામ૦
 છા રહી કીરત ખીમલ રતુ, રાજસી સંસારમેં, (૨)
 અખ્ર કે માનીંદ તુલસી (૨)
 હાસરસ ખસા દીયા.—શ્રીરામ૦

૨૩૩

સમર સમર મન શ્યામ સુંદરકું,
 કયા મુખ બક બક કરતા હૈ.—ટેક.
 જહી દીયા નર દેહ અમુલખ,
 તાકું નહિ સમરતા હૈ.—સમર૦
 કામ કોવ મદ લોભ અગ્નિમેં,
 અહોનિશ અંતર જરતા હૈ.—સમર૦
 નિશદિન કાલ ખડા શીર ઉપર,
તાવે કયું નહિ ડરતા હૈ.—સમર૦

પરધન પરત્રીય કારણ તત્પર,
પ્રાદી નેને કરતા હૈ.—સમર૦
કુન ગતી મેરી હોયગી એસી,
ધડક ન મનમેં ધરતા હૈ.—સમર૦

૨૩૪

જગમાં નર નારીને સત્ય વચન એક પાળવુંરે,
હરીના ચરણ કમલમાં ચીતડું સદા ચોંટાડવુંરે;
એવો નામ તણો પરતાપ તે સાચો માનવોરે.
સાખી.

નામે કંઈ નર તારીયા, અને કંઈકના કીધા કામ,
ચોહીદાસની લીધી પાતળી, એવા છો ધનશ્યામ;
નામે નરસીંહ મેહેતાને, હાર હાથે હાથ આપીયોરે,
જગમાં૦

નામે નામદેવ ભગતની, છાપરી છાંછ વાહાલે હાથ,
સેના માંટ સનમુખ રહી, નાંધ કહેવાયા નાથ;
નામે નાંધ થઈને, રાજ મોહાલે પધારીયારે,
જગમાં૦

પ્રહલાદને ઉગારીયો, અને સ્થંભમાં કીધો વાસ,
હિરણ્યકશ્યપને મારીયો, અને ઉગાર્યો નીજદાસ;
નામે પંચાલીના, પ્રેમે પટકુલ પુરીયારે,
જગમાં૦

તાતી કઢા શીતલ કરી, સુધન્વાને કાજ,
સાગરમાં રાખ્યો બુડતો, રામ કહેતા ગજરાજ;
એવા શવરી બાઈના, એઠા બોર આરોગીયારે,
જગમાં૦

સાજી વીંદુરની જમ્યા, રાખી સંતોની લાજ,
કરમાનો ખાધો ખીચડો, ન જાત બેઈ મહારાજ;
એવા સુદામાના, સંકટ સરવે કાપીઆરે,
જગમાં૦

પાંચ પાંડવ હગારીયા, દીટાડીના બાળ,
યુદ્ધ લીધું જમલતણું, અને સહાય કરી ગોપાલ;
એવા મન્જરીના, બાળ તમે હગારીયારે—જગમાં૦
મીરાંતું વીષ અમૃત કર્યું, અને પુરી મનની આશ,
અનેક ભક્ત ઓધારીયા, એમ ગાયે ગંગારામ દાસ;
એવા અનેક ભક્તને, અલબેલે ઓધારીયારે—જગમાં૦

૨૩૫

નીંદા મારી ભલે કરોરે, કાંઈ કંચન કાટ ન લગે—ટેક.
ધન્ય ધન્ય લોઠા અક્ષત તમારી, કીડી ને કુંજર લડાવે હાં, (૨)
અણુદીઠી અને વિના સાંભળી (૨) એતો બડી બડી ખાત
ચલાવે—નીંદા૦

જ દીનકા મેં જોગ લીયા, તન તે દીનકા મેરા મુવા હાં,
કામ ધંધા મને કાંઈ ન સુઝે (૨) પછી જગતથી થયા

જુદા—નીંદાં

જોગ લધને જાતા રહેશું, હરી ભજવાને કાજે હાં,
જો કીયામાં ચુક પડે તો (૨) ગુરૂજી મારો લાજે—નીંદાં
આ દુન્યામાં કાંઈ પલો ન પકડે, ને ઠહેવું હોય તે ઠહેજે હાં,
જ્ઞાનદાસ ચરણે ગાવે ગંગારામ (૨) હરીચરણમાં રહેજે.
નીંદા મારી ભલે કરારે, કાંઈ કંચન કાટ ન લાગે.

૨૩૬

પ્રભુને ગમે તે સમે સર્વ સહેવું,
સદા રાજી રાજી રૂદેમાંજ રહેવું;
કદી હેબકી હામ હૈયે ન હારો,
ધણું કષ્ટ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો. ૧

સજ્યો ધશ્વરે વિશ્વનો ખેલ જ્યો,
જુઓ માંડવો મેહનો હોય જ્યો;
થનારો ધડીમાં ધડીમાં જનારો,
ધણું કષ્ટ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો. ૨

મળે એક કાળે વિવાની વધાઈ,
મળે એક કાળે મહા ભોગ ભાઈ;

- ન ચાલે સહા કાળ સારો નઠારો,
 ધણું કહ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો. ૩
- જતી હોય બે આખરૂં એક કાળે,
 થતી હોય કાયા કઠી ભંગ ભાલે;
 પ્રભુની પૂરી એવી ઈચ્છા વિચારો,
 ધણું કહ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો. ૪
- જુઓ જનકી રામ રાજની રાણી,
 ખભે તેડીને રાવણે રેતી આણી;
 ધરી ધૈર્યને બેગ જવો ગુજર્યો,
 ધણું કહ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો. ૫
- સતી દ્રૌપદીને સભા મધ્ય આણ્યાં,
 પતિ દેખતાં પાપીએ વસ્ત્ર તાણ્યાં;
 તથાપિ ન તે તો તજ્યો પ્રાણુ પ્યારો,
 ધણું કહ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો. ૬
- ખીટા ભૂપ પામ્યો હરિશ્ચંદ્ર પૂરી,
 જીવ્યો કહ કાળે કરીને મજૂરી;
 ખડા હાથી હોદે હતો બેસનારો,
 ધણું કહ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો. ૭

કદી મિત્ર ઠેકું મહા કષ્ટ જોઈ,
ધણાં ગાભરા ચૈ રહેવું ન રોઈ;
ઉપાયો કરી આપદાથી ઉગારો,
ધણાં કષ્ટ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો. ૮

કુંવામાં પડેલો કદી એક ડાઘ,
રહ્યો મિત્ર તેનો કૂટ માથું રોઘ;
કૂટયાથી કહો તે બચે શું બિચારો,
ધણાં કષ્ટ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો. ૯

કથી બુક્તિ ચાલે નહિ જ્યાં કદાપિ,
દિલે ધારી જોવું ન રોવું તદાપિ;
ભજે દેવ શાંતી સજે એજ સારો,
ધણાં કષ્ટ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો. ૧૦

૨૩૭

ગમ ન પડે નરને ગોવીંદની ગતી ન્યારીરે-ગમ૦
અકળ કળા ઇશ્વરની એમાં, શું સમજે સંસારી-ગમ૦
ઉજળો દિન દેખી જન જાણે, ન્યાલ થયો આ ટાણે;
કાલ દિવસ ઠેવો દેખાશે, એ તો ઈશ્વર જાણેરે-ગમ૦
પુત્ર જનમ પામ્યાથી, પ્રાણી જીવમાં હરખે જોઈ;
પલકવાર પછી શું નિપજશે, કળી શકે નહીં ઠાઈ-ગમ૦

ફેડી રસોઈ તૈયાર કરીને, ભોજન પીરસ્યા બાણે;
 બાળ્ય વિના ભોજન કરવાની, આશા ફેકટ આણેરે—ગમ૦
 ચૂનાખંધ હવેલી ચણાવે, જેવા લાયક જેવી;
 વાસ્તુ દિન વૈકુઠ સીધાવે, ઈશ્વરકૃ ગતી એવીરે—ગમ૦
 મોટા મોટા મનસુખા કરી, મોટા પગરણ માંડે;
 બાણે નહીં જે જમના કીંકર, કાલ પકડશે કાંઠેરે—ગમ૦
 ખારા રણનાં ખુખ ઝાંઝવાં, બાળી નહીં ભરમાવુ;
 કુનીઆનાં સુખ એવાં દેખી, ફેકટ શું કુલાવુંરે—ગમ૦
 સંસારી સુખ સ્વપ્ના જેવાં, નહીં ભરસો ઝાઝો;
 સુખ પામી મગરૂર થવું નહીં, દુખ દેખી નવ દાઝેરે—ગમ૦
 મુઠીમાં જે હવા ભરી તે, વહી જતાં શી વાર;
 અવશ્ય બાણે એહ તરેહનો, સધળો છે સંસારરે—ગમ૦
 પળમાં છાયો પળમાં તડેઠા, જગમાં જેમ જણાય;
 રાજ પળમાં રાંક બને છે, રાંક બને છે રાયરે—ગમ૦
 એક ઘડી આનંદ વધે અને, એક ઘડીમાં શોક;
 એકેની સ્થીરતા નથી અંતે, ફળ તેના છે ફેકરે—ગમ૦
 કરી શકીએ તે ઉપાય કરવા, અંતે સધળું સહેવું;
 ઈશ્વરની ઈચ્છા પરમાણે, જેમ રાખે તેમ રહેવું—ગમ૦

૨૩૮

કઠણુ ચોંટ છે કાળનીરે, મરણુ મોટરે માર,
કઠક રાજને કઠક રાજ્યા, હારે મેલી ચાલ્યા સંસાર;
—હેતે હરિ રસ પીજ્યે.

સંસાર ધુમાડાના બાયકારે, સાથે આવે ન કાઢ,
રંગ પતંગનો હડી જશે, હારે જમ આંકડાનો થોર—હેતે
કેના છોડ ને કેના વાછડરે, કેના માયને બાપ,
અંતકાળે જવું એકલું, હારે સાથે પુણ્ય ને પાપ—હેતે
માળી વીણે રૂડા ફુલડારે, કળીયો કરે છે વિચાર;
આજનોદિન રળીયામણો હારે કાઢે આપણ શિરધાત—હેતે
જયા તેતો સર્વે જશેરે, નથી કાયા રહેનાર;
મરનારાને તમે શું રૂઝ્યો! હારે રોનાર નથી રહેનારે—હેતે
દાસ ધીરો રમે રંગમાં રે, રમે દીવસ ને રાત;
હું માઈ મીથ્યા કરો, હારે રમો પ્રભુ સંગાથ રે—હેતે

૨૩૯

હારે રથ ફેરો ગોકુલ રથવાલા (૨)
તમે નંદ જસોદાના લાલા રે—રથફેરો
ગંગારે તલપે જમુનારે તલપે (૨)
તલપે છે નદીઓ નાળા રે—રથફેરો
ગાયોરે તલપે, વાછડ તલપે (૨)
તલપે છે ગોપ બીચારા રે—રથફેરો

ચંદ્રમા તલપે, સુરજ તલપે (૨)

તલપે છે નવ લખ તારા રે—રથફેરોં

વલ્લભ વિના ગોપીઓ તલપે (૨)

તલપે છે પ્રાણ હમારા રે—રથફેરોં

૨૪૦

મારી બાળપણની પ્રીતુરે, કાંઈ નાનાપણનો નેડોરે;

મારે પ્રભુ ભળ્યાનો હેડોરે, ઓધા મંદીરીયે આવજેરે.

જોધ જોધને હોરીએ જાતું, બીજાં વિનાની ન પડે ભાતું;

ભાર ઝાલે ભીંતું રે—કાંઈ ભાર ઝાલે ભીંતું રે—ઓધાં

દાસી ઉપર નવ કરીએ દાવો, મારે મહોલે નવ આવે માવો;

આવડો અભાવો રે—કાંઈ આવડો અભાવોરે—ઓધાં

આવોને વાલમ કરીએ વાતું, તમ વિના હવે નથી રહેવાતું;

આવડી એકાંતુરે—વહાલા આવડી એકાંતુરે—ઓધાં

જીવણદાસની ભાંગીયું બ્રાન્તું, ચરણદાસની પુરીયું શાપું;

વરસીયું થું વાતું રે—વહાલા વરસીયું થું વાતું રે—ઓધાં

૨૪૧

હિતારો આરતી શ્રી કૃષ્ણ ધરે આળ્યા (૨)

માતા જશોદા કુંવર કાન ધરે આળ્યા (૨)

હરખને હલામણે શામળીએ ઘેરે આળ્યા (૨)

ઝીણે ઝીણે ચોખલીએ નેં મોતીડે વધાળ્યારે—હિતારોં

ધાધને ધનવંતો કીધો, (૨) વેગ કરીને શરણે લીધો (૨)
સાગર ઉપર પાલજ બાંધી (૨) દશમસ્તકનો રાવણ માર્યો (૨)
વીલીપણને લાંકા આપી (૨) સીતા વળી લાવ્યારે—ઉતારો.

૨૪૨

મુખડાની માયા લાગીરે, મોહન તારા—ટેક.
મુખડું મેં જોયું તારું, સરવે જુગ થયું ખાઈ (૨)
મન મારું રહ્યું ન્યાઈ રે—મોહન તારા.
સંસારીનું મુખ એવું, ઝાંઝવાના નીર જેવું (૨)
તેને તુચ્છ કરી ફરીએ રે—મોહન તારા.
સંસારીનું મુખ કાચું, પરણી રંડાવું પાછું (૨)
તેને ઘેર થીંદ જઈએ રે—મોહન તારા.
પરણું તો પ્રીતમ પ્યારો, અખંડ સૌભાગ્ય મારો (૨)
રાંડવાનો ભય ભાંજ્યો રે—મોહન તારા.
બહાલા મારા વ્રજવાસી, દર્શન દોને અવિનાશી (૨)
ખ્યાસી છું હું તારી દાસી રે—મોહન તારા.
બાઈ મીરાં બલીહારી, આશા મુને એક તારી (૨)
હવે હું તો બડ ભાગીરે—મોહન તારા.

૨૪૩

નિત્યનિત્ય ભજીએ તારું નામ, તારું નામ, તારું નામ રે,
પ્રેમ થકી, અમેને પ્રજુજ મળ્યા હોજી (ટેક)

આણી તીરે ગંગા વહાલા, ઝોલી તીરે જમુના વહાલા (૨)
 વચમાં ગોઠળીયું રૂડુંગામ, રૂડુંગામ, રૂડુંગામરે-પ્રેમ
 વંદ્રા તે વનમાં વહાલે, રાસ રચ્યો છે સખી (૨)
 સોળસે ગોપીમાં, ઘેલો કાન, ઘેલો કાન, ઘેલો કાનરે-પ્રે
 અન્ન ન ભાવે નયણે, નિંદ્રા ન આવે વહાલા (૨)
 સેજે પધારો, મારા શ્યામ, મારા શ્યામ, મારા શ્યામરે-પ્રે
 બાઘ મીરાં કહે પ્રભુ, ગીરધરના ગુણ વહાલા (૨)
 છેલ્લી બાકીના, રામો રામ, રામો રામ, રામોરામરે-પ્રે

૨૪૪

સખી આજરે, બાજે વંદ્રાન વાંસળી (૨)
 શ્રી ગોઠળીએ સંભળાય-સખી
 હારે સખી બનસી તે ઠરા નાદમાં (૨)
 હારે માઈ ચીતલડુ ચોરાય-સખી
 હારે સખી શુદ્ધ બુદ્ધ બુલી સુંદરી (૨)
 હારે સખી સર્વે તજીને વન જાય-સખી
 હારે સખી અવળા તે આભરણ પહેરીયા (૨)
 હારે સખી અવળા તે ઝોઢીઆ ચીર-સખી
 હારે સખી કરના તે કંકણ બદલીઆ (૨)
 હારે સખી નેપુર ઘાટ્યા કાન-સખી
 હારે સખી નેણે તે સીંધુર સારીઓ (૨)

હારે સખી સેથે તે કાળજી સાર-સખી૦
 હારે સખી જીવ્યા તે માત તાત બ્રાતને (૨)
 હારે સખી જીવ્યા તે કુટુંબ પરીવાર-સખી૦
 હારે સખી શરદની રેણુ સોહામણી (૨)
 હારે એવો ઉત્તમ આશો માસરે-સખી૦
 હારે સખી ગાયોના ઢોવણા જીલો ગયાં (૨)
 હારે સખી બદલીમાં બાંધ્યા બાળ-સખી૦
 હારે સખી દાસ વલ્લભની વિનતી (૨)
 હારે સખી દેજે તે વ્રજમાં વાસ-સખી૦

૨૪૫

શરદ રેન ઝુક રહી બનમે પ્યારે (૨)
 સો મોરલી અધર ધરી, હાં-હાંજી પ્યારે મોરલી અધર ધરીરે
 નેપુર કંકણ કંકણી બાજે, ગળે મોતીયનકી માળારે (૨)
 બાજુબંધ સુરજ ઢેરી ભેત (૨) કુંડળ મુગટ ધરે,
 હાં-હાંજી પ્યારે કુંડળ મુગટ ધરેરે-શરદ રેન૦
 શ્રવણ સુનત વિરહતાપ ભયો હય, સુતપતિ છાંડચલીરે (૨)
 હરી દરશનકી ભઈ પ્યાસી બે, પ્રભુ દરશનકી ભઈ પ્યાસી,
 સોઈ ચરનમેં આઈ પડીરે-હાં-હાંજી પ્યારે ચરનમેં,
 આઈ પડીરે-શરદ રેન૦

દેખા સુંદર રૂપમનોહર, તનકી દિશા ગઈરે (૨)
 સુરદાસ પ્રજ્ઞ મન્મથ ઠાટીક, હરનીશ રાસ રચી-
 હાં હાંજી પ્યારે હરનીશ રાસ રચીરે—શરદ રેન૦

૨૪૬

આજ ગગન મંડળમાં, લહેર લાગી,
 ઝરઝરઝર અમી ઝરે; (૨)
 ઝીણે ઝીણે મોતીડે અમૃત વરસે, (૨)
 ધ્યાન અખંડીત ધ્યાં ધરેરે—આજ ૦
 દ્વાદશ અશી ફેરવી આપી,
 બીજ રૂપી નહિ બળે; (૨)
 લાગી ભ્રમ ગર્ગનસે ગરબે, (૨)
 સોઠ સાધુડાં સુક્ષ્મ ફળેરે—આજ ૦
 પુર્વા ગંગા પશ્ચિમ પ્રકાશા,
 ચંદ્ર સુરજ દોઈ દીપક ઝરે; (૨)
 તપીયો બેઠો તપ કરવાને, (૨)
 જમર ગુફામાં જાળન કરેરે—આજ ૦
 ત્રીકુટી મહેલપર કરવે તકીયા,
 સુક્ષ્મભૂ સાથે તારો અર્થ સરે; (૨)
 પારશમણીનું એહી પારખું, (૨)
 લોહાને લઈને કંચન કરેરે—આજ ૦

મરજીવા કાઈ મઠે મેઢાને,
વીણી વીણી મોતીડાં સોઢવરે; (૨)
કહેત કળીરા અંતર ધુન લાગી, (૨)
સોઈ સાધુડાં સુફળ ફળેરે—આજ.

૨૪૭

તમે ખુબ ખબર કરી ખોજેરે, કાયા તનસે,
કાયા તનસે, ગુરુ ગમસે—તમે ખુબ.
ઓઘટ ઘાટ ફેર ફેર આયો,
સોઢંગનગીના નાદ બબાયો (૨)
ત્રવેણીકે તીરે ધ્યાન લગાયો (૨)
જદ ચઢીયા અગમસે (૨)—તમે.
અઘોચળી અનહદ ધુન ગાજે,
અનહદ મુનીજન પુરૂષ ખીરાજે (૨)
અનેક ઢાટ કાયામેં વાજે (૨)
કાઈ ગુરુકે સગમસેં (૨)—તમે.
ચાયરી હુયરી ખેચરી માયા,
વાસના પુત્રી રહી છુપાયા (૨)
બરીતીઆં કને બેત જમાયા (૨)
કાઈ ગુરુકે ધલમસે (૨)—તમે.

નાદ બુંદ એકે ધર ખાણી,
 પુરણ પ્રીત પ્રીયા સંગ જાણી (૨)
 કહે રવીદાસ મટી ચાર ખાણી (૨)
 કાષ્ઠ ભાણુસે કદમસે (૨)-તમેં

૨૪૮

જીને કીયા બ્રહ્મસે નેડા, સોઈ સદ્ગુરૂ મેરા (૨)
 મુળ કમળ તો બોત દખાયા, ઉલટા કમળ લઈ મુલટાયા; (૨)
 ધીરે ધીરે પવન ચલાયા હરદમ (૨) હેરા બાધ-જીનેં
 મુળ કમળ તો ખટદળ જશા, વામે લેન કીયા પરવેશા; (૨)
 આગે હૈય અજરાયલ દેશા (૨) નાભી નીવેડે-જીનેં
 નાભી પીછમસે લે પરવરીઆ, ધરકુલેન અધર પરધરીયા; (૨)
 હિગા અરકસે અમૃતઝરીઆ, (૨) જદ ચઢોયામુમેરા-જીનેં
 મુનશીખરગઢકીયા અસ્થાના, વાજે અનહદ તખલનીસાના, (૨)
 બાધ ગગન મંડળ ઠેરાના (૨) તો ડગે ન ડેરા-જીનેં
 જહેરજેગી સોધ ન પાવે, મુનચઢે તો અસમાન ખતાવે; (૨)
 રવીદાસ વાકુ શીશ નમાવે (૨) ભાણુકા ચેલા-જીનેં

૨૪૯

અબ મોયે ઘટમે પ્રગટી ગંગા,
 જબ મોયે સદ્ગુરૂ મળીઆ ચંગા; (૨)

શ્રુતળ ભેદ ભલક ભક નીકશી,
 તાપ પાપ નહિ તંગારે; (૨)
 લહેર મહેર સતસંગત દૃઢમે, (૨)
 ઘેરી જ્ઞાન સુરગા—અખ મોયેં
 તાખીચ કમળ અમલ મુખવાણી,
 શીતળ ખાસ સુગંધારે; (૨)
 ભમર અમર મન કરત કીલોલા, (૨)
 સર સતી પ્રેમ ઉમંગા—અખ મોયેં
 નવદળ ઝળકલ સકલ અકલ કલ,
 પાવત ડાઘ ઉતંગારે; (૨)
 બાહેર મત દેખો હેં દલ ભીતર, (૨)
 બે હોવે ચીતા ચંગા—અખ મોયેં
 પાવન પીંડ કરે એક પલળેં,
 રોમ રોમ હરી હરી રંગા રે; (૨)
 હર હર કર હરીદાશ ઝીલીએ, (૨)
 મીલકર સંત પ્રસંગા—અખ મોયેં

૨૫૦

સદ્ગુરૂ નીરવાણી, સદ્ગુરૂ નીરવાણી,
 અરે જેની મુકતી બરે છે પાણી—સદ્ગુરૂં

અષ્ટ સીદ્ધી નવ નીદ્ધી કરે મજુરી,
 ઝોર વીધાતા રાણીરે; (૨)
 ચંદા સુરજ દોનુ બયે સંગાથી, (૨)
 સુરતી સેજ સમાણી—સદ્ગુરુ
 ચાર વેદ ને વ્યાકરણ વાણી,
 અષ્ટાદશ પુરાણીરે; (૨)
 તે પણ ઇચ્છે અગમ અગોચર, (૨)
 નીગમ તેવી વખાણીરે—સદ્ગુરુ
 ધર્મ અર્થ ને મોક્ષ મુક્તી પદ,
 બેલ પ્રે જમ ધાણીરે; (૨)
 શુદ્ધી ભક્તી બીના ચાર પદારથ, (૨)
 કાગ વીળા સમાનીરે—સદ્ગુરુ
 વર્ણાશ્રમ ને ભેદ અભેદ,
 ગગને લહેર સમાણીરે; (૨)
 કહેત કબીરા સુનો બાઈ સાધુ, (૨)
 અગમ અગોચર અંધાણી—સદ્ગુરુ

૨૫૧

મોય દેખત આવે હાંસી,
 પાણીમેં મીન પીયાસી;—(૨)

આત્માજ્ઞાન વિના નર ભટકે,
 ઢાઈ મથુરાં ઢાઈ કાસી; (૨)
 જોગી હોઠર બસે જંગલમેં, (૨)
 બન બન ફરે હાસી—પાણીમેં ॥
 કસ્તુરી મૃગનાભી બશતકે,
 ઢુંઢત હે બન ધાસી; (૨)
 પોથી પઢ પઢ પંડીત મુવે, (૨)
 તોયે ન મીલે અવીનાથી—પાણીમેં ॥
 મસીદ અઢકર મુલ્લા પોકારે,
 તોયે ન મીટે જમ ફાંસીરે; (૨)
 કહત કબીરા મુનો ભાઈ સાધુ, (૨)
 ગુફ ખીના ન ટળે ચોરાશીરે—પાણીમેં ॥

૨૫૨

હારે હરી વસે હરીના જનમાં (૨)
 હારે તમે શું કરશે જઈ વનમાંરે—હરી ॥
 ભેખ ધરીને તમે શીદ ભટકા છે (૨)
 પ્રભુ નથી અન્ય વનમાંરે—હરી ॥
 કાશી જવો ને તમે ગંગાજી નાહવો (૨)
 પ્રભુ નથી પાણી પવનમાંરે—હરી ॥

ભોગ કરો ને તમે ભોગને ભોગવો (૨)

પ્રભુ નથી હોમ હવનમારે—હરીં

બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ (૨)

હરી વસે છે હરીના જનમારે—હરીં

છેલ્લી સ્તુતિ.

૨૫૩

* શાંતિ શાંતિ શાંતિ, પ્રભુ, શાંતિ સદા આપો. (૮૬).
પરમ કૃપા કરી કૃપાળ, કલેશ કષ્ટ કાપો—શાંતિં
શરણુ આવી વિશ્વનાથ (૨) વંદન કરી બેઠી હાથ,
સર્વ જપે ભક્ત સાથ, શાંતિ સુખ આપો—શાંતિં
કરુણામય દૃષ્ટિ કરો (૨) હૃદય તિમિર સર્વે હરો,
મનવાંછિત અર્થ પુરો, સુણી તમે વિલાપો—શાંતિં
જપી તમારું પુણ્ય નામ (૨) કરીયે તમને પ્રણામ,
સત્ય શુદ્ધ ધર્મ, સકળ દેશ વિષે સ્થાપો—શાંતિં

૨૫૪

* તમે છો પ્રભુ અન્નદાતા અમારા,
તમે છો પ્રભુ સર્વશ્રી શ્રેષ્ઠ સારા;
તમે છો અમારા પ્રભુ માધ બાપ,
અમે હંડવત વંદિયે વિશ્વનાથ.

તમારી સ્તુતિ વેદશાસ્ત્રે વખાણી,
વિરામી મુનિયો તણી વૃત્તિ વાણી;
જગાધીશ તારા ગુણો છે અમાપ,
અમે દંડવત વંદિયે વિશ્વનાથ.

સૌનું ભત્રું ઇચ્છવા વિષે.

૨૫૫

દુનિયાનાં દુઃખ નિવારો રાજ, દયા કરોને હવે દીનખંધુ
જન પામ્યા છે પીડા પાકી (૨)
બનવાની ન રહી બાકી રાજ—દયા કરોને
આ સંકટ તો નથી સહેવાતું (૨)
નજરે જોયું નથી જાતું રાજ—દયા કરોને
ઓ ઇશ્વર છો તમે ઇન્સાફી (૨)
મહારાજ કરો હવે માફી રાજ—દયા કરોને
સૌ પામ્યા છે શિક્ષા પુરી (૨)
તેમાં જોતા નથી અધુરી રાજ—દયા કરોને
ફરીથી મનમાં કોઈ નહીં દુલે (૨)
ભવમાં આ દુઃખ નહીં જુલે રાજ—દયા કરોને
સુખ પામે સૌ ગામે ગામે (૨)
દીધી આશીષ દલપતરામે રાજ—દયા કરોને

૨૫૬

સૌનું કરે કલ્યાણ, દયાળુ પ્રભુ,
 સૌનું કરે કલ્યાણ. (૨૬)
 નરનારી પશુ પક્ષીની સાથે (૨)
 જીવ જંતુનું તમામ-દયાળુ પ્રભુ સૌનું
 જગના વાસીઓ સૌ સુખ ભોગવે (૨)
 આનંદે રહી આઠો જમ-દયાળુ પ્રભુ સૌનું
 દુનિયામાં દરદ દુકાળ પડે નહીં (૨)
 લડે નહી ઢાઘ ગાગ-દયાળુ પ્રભુ સૌનું
 સર્વે જગે સુખકારી વધે ને (૨)
 વળી વધે ધન ધાન્ય-દયાળુ પ્રભુ સૌનું
 ઢાઘ ઢાઘનું યુરું ન ઈચ્છે (૨)
 સૌનું ઈચ્છે સૌ સમાન-દયાળુ પ્રભુ સૌનું
 પોત પોતાના ધર્મ પ્રમાણે (૨)
 સર્વ ભજે ભગવાન-દયાળુ પ્રભુ સૌનું

જુદાં જુદાં ભજનોમાંથી લીધેલાં ધુનો.

૧ *રે વેચાણી હું તો હરી વરને હાથે,
 નેડો લાગ્યો નંદના નંદન સાથેરે રે વે.

*દરેક ધુન વારંવાર ગાયવાની છે.

૨ જાના હૈ નર જાના હૈ, ધર ઊડી એક દિન જાના હૈ,
હાસ મુકુંદ આશ તજ જુઠી, શ્રી હરિ ચરણ ઠીકાના હૈ,
જાના હૈ.

૩ કાનુડા કહે ચાલી રે થમ મતવાલી, થમ
જે ચાલે કાનુડાની કહે તેની ખેપ ન અપ
કદી ખાલી રે થમ.

૪ તમ સાથે રંગીલા નાથ રે,
ખાંધી છે બેલી રે.
મારો હેતે જાલ્યો છે તમે હાથરે,
ન દશે મેલી રે.

ગરબી.

૫ વહાલા મારી શુધ ખુધ તેં હરી લીધી રે,
તારે લટકે વેરાગણ લીધી. વહાલા
ધુન.

૬ તેરી લેહરે બલૈયા મત જ મથુરા તેરી
કહત જસોદા મૈયા અપને સુતકુ તુંતો ભોરા સ્યામ
નહિ ચતુરા તેરી.

પ્રભુને વિનતિ.

૭ અમે આગ્યા તમારે આસરે અનખેલાળ,
હવે શું કરીએ જઈ સામરે ? અનખેલાળ (ટક)

મને ફેરાતું ફળ અહીંજ મળ્યું અલખેલાજી,
 માફ મનગમતું મુજને મળ્યું અલખેલાજી—અમે
 આ હીરલો લાધ્યો હાથમાં અલખેલાજી,
 તમે સદાએ રહેજો સાથમાં અલખેલાજી—અમે

મહાત્મા ઋષિરાજની પ્રભુપ્રેમ ઉત્પન્ન થાય ને
 ભકિતને ટેકો મળે તેવી ભજન મંડળીમાં
 ગાવાની ધુનો.

- ૧ *પ્રાણિયા પ્રાણિયા પ્રાણિયારે, ભજી લેને પ્રભુજીને
 પ્રાણિયા; આવશે જમ ઉધરાણીયારે. ભજી લેને. ટેક.
- ૨ નાવડી નાવડી નાવડીરે, તને હરી ભજ્યાની રીત
 નાવડી; જ્યેજો ઉમ્મર ખોધ આવડી રે, તને હરી
 ભજ્યાની. ટેક.
- ૩ સદા સુખિયા જગતમાં સંત, દુરીજન દુખીયારે;
 નાવે અકળામણુનો અંત, મુરખમાં સુખિયારે.
- ૪ બહાલીડા ચઢજ્યો બહારેરે, બલવંતા બેલી;
 કપાશે બંધન ક્યારેરે બળવંતા બેલી. ટેક.

* દરેક ધુન વારંવાર બોલવાની છે.

વહાલાજી મારા નથી આ વેળે ઠાઘ માઈ,
છે શરણું એક તમાઈ રે.

૫ તાણી તાણીરે લીધાં તાણી, મારે વહાલીડે ચીત-
ડલાં લીધાં તાણી. ટેક.

ઝેર થયાં જગનાં સહ સુખડાં,
લાવણ્યમારે લોભાણી. મારે.

૬ દુનિયાં રૂઠીને શું કરશે, પ્રભુ જના બેલી;
ઠાઘના માર્યા કેમ મરશે, પ્રભુ જના બેલી. ટેક.

૭ હારે લેને લહાવો લેને લહાવો,
હારે હવે નહીં મળે ફરી યોગ આવો રે. લેને. ટેક.

૮ અરે જીવ શું કરવા આપડે,
પ્રભુની ગમ ગુરૂ વિના નહિ પડે; ટેક.

૯ રાખોને રીત હમારી, હમારા હો તે રાખોને રીત
હમારી. ટેક.

૧૦ નહીં ભરૂં નહીં ભરૂં નહીં ભરૂં,
પાછાં પગલાં હવે હું તો નહીં ભરૂં.

૧૧ હવે કુણુ જાય કાશી, ચિંતા ટળીરે લોલ;
મળ્યા વૈકુંઠવાસી, વેળા વળીરે લોલ.

- ૧૨ વારી વારી બહં વારી, મારા બહાલીડાના મુખડલ
પર વારી. ટક. એ મુખડે મુને એક પલકમાં,
ભવજળ છુડતાં ઉગારી. મારા બહાલીનીં
- ૧૩ દાસી દાસીરે હું તો દાસી, મારા બહાલીડાની લખ
ફેરા હું તો દાસી. ટક. અણતેડયા મારે આંગણે
આવ્યા, ઢાઠીક ગંગા કાશી. મારા બહાલીડાનીં
સેવા લીધી છે કરી સિરનારે સાટાં,
હરામી જનને તો હાંસી. મારા બહાલીડાનીં
- ૧૪ રાખો રાખો શરણે હવે શામળિયા,
હરિ હરિ શામળિયાજી એ બહુ બળીયા; રાખો ટક.
- ૧૫ રટવા રટવા આવ્યો છે તું તો રામનેરે, રટવા
રટવા. ટક.
- ૧૬ નંદલાલા અમે તો તારાં દાસડિયાં,
વૃજબહાલા અમે તો તારાં દાસડિયાં, નંદલાલા. ટક.
- ૧૭ ગોવિંદબાણ્યા વિના તે વરસો ગાળિયારે, ગોવિંદ. ટક.
- ૧૮ ચાકરી ચાકરી ચાકરીરે, કરી લેને પ્રભુજીની
ચાકરી; કરી લેને ટક.
- ૧૯ નહિ કહું, નહિ કહું, નહિ કહું, દુરિજનિયાંની
સંગત નહિ કહું ટક. વરતીમાં વસવાનો નહિ જોગ
આવે, તો જંગલમાં પ્રતો પ્રહું—દુરિજનિયાં-

- ૨૦ નવ જય ઝળકડીથી જમની, રવિ પ્રગટે રહે નહિ
રાત; ગુરુ એવા ગોતીયે બોધ સુણતાં કરમ બળે
બાપડાં, ઝટ બોવાય જીવની જાત—ગુરુ એવા.
- ૨૧ સીતારામ સગા છે સમજરે, સમજરે સમજરે
સમજરે; હો સીતારામ.
- ૨૨ ભજન વિના મૂરખ મરે રખડીરે, ભજન વિના. ટેક.
- ૨૩ રંગરેલ રામ સભા ધન્ય રાતડલી,
રંગરેલ ધન્યરે ધન્ય આ વાતડલી.
- ૨૪ માથે કાપી રહ્યો છે કાળરે, ઉંઘ તને ઢમ આવે;
પાણી પહેલી બાંધી લેને પાળરે, ઉંઘ તને ઢમ આવે.
- ૨૫ ધીરજ ધરને અરે અધીરા, ઈશ્વર દેશે અન્ન જોને;
ખલક તણો છે પ્રભુને ખટકો, માને સાચું મન્ન જોને.
- ૨૬ પછે નહીં મળે હાવો જોગરે, અવસર આગ્યો છે.
- ૨૭ જાણી જાણી મેં તો જાણીરે,
આ તો દુનીયાં દીવાની. ટેક.
પંડીત કાજ વેરાગી પુરાણી,
કુણ રાજ કુણ રાણીરે; આ તો દુનીયાં દીવાની.
- ૨૮ જોતાં જોતાંમાં તન પડી જશે રે, જોતાં જોતાંમાં
તન પડી જશે; જશે જશે જશેરે, જોતાં જોતાંમાં ટેક.

- ૨૯ દેહ છતે દાસ વીરનો વાલમ,
સમરી લે શ્વાસ ઉઘાસે રે. જોતાં જોતાંમાં.
- ૩૦ ભજનવિના અકળ જનમ તારોરે ભજનવિના. ટેક.
- ૩૧ ચેત ચેત રૂપિરાજ કહે છે, વિઠલ વરવાનો વારોરે;
ભજન વિના ભજન.
- ૩૨ કાયરનું નહિ કામ, ન્યારો બાધ પંથ અમારો;
કાયરનું નહિ કામ.

શ્રી ભગવાનના નામની ધુનો.

- (૧) * રામકૃષ્ણ ગોવિંદ, વાસુદેવ ગોવિંદ—
- (૨) જય રાધે કૃષ્ણ, જય રાધે કૃષ્ણ—
- (૩) રઘુપતિ રાધવ રાજરામ, પતિતપાવન સીતારામ ૦
- (૪) જય કૃષ્ણ કૃષ્ણ, જય કૃષ્ણ કૃષ્ણ—
- (૫) હરે રામ હરે રામ, રામ રામ હરે હરે,
હરે કૃષ્ણ હરે કૃષ્ણ, કૃષ્ણ કૃષ્ણ હરે હરે—
- (૬) વિઠલ રૂપમાધ, વિઠલ રૂપમાઈ શ્યામળા—
- (૭) પ્રદહાદ બાણે, રામા કૃષ્ણા ગોવિંદા (૨)
સખ સંત બાણે, નરહર વિઠલ ગોવિંદા—
- (૮) હરિરે રામ રામ રામ, સીતા હરિ રામ રામ રામ—

(૯) જયજય રામચંદ્ર રઘુવીર, સીતાપતીરામચંદ્ર રઘુવીર

(૧૦) જય જય યશોદાનંદનકી (૨)

દશરથસુત આનંદ કંદનકી—

(૧૧) રાધે કૃષ્ણ પ્રભુ કુંજ બિહારી,

ભોરલીધર ગોવર્ધનધારી—

(૧૨) જય જય ગોવર્ધનધારી, મુકુન્દ માધવ ગિરિધારી—

(૧૩) રામા કૃષ્ણા ગોવિંદ ગોપાળ હરે (૨)

ગોપાળ હરે, ગોપાળ હરે—

(૧૪) નરહરિ નંદલાલ, ભાગ્યે ગોવિંદ ગોપાળ,

ગોવિંદ ગોપાળ, ગોવિંદ ગોપાળ—

(૧૫) હરિ નારાયણ, મુર નારાયણ—

(૧૬) રામચંદ્ર રઘુવીર, જય જય રામચંદ્ર રઘુવીર—

(૧૭) હરિ નારાયણ હરિ, હરિ નારાયણ હરિ,

હરિ નારાયણ, હરિ નારાયણ, નારાયણ હરિ,

હરિ નારાયણ હરિ, હરિ નારાયણ હરિ—

(૧૮) હરિ હરિ નારાયણ હરિ—

(૧૯) શ્રીમન્નારાયણ નારાયણ નારાયણ—

(૨૦) રણછોડ રંગી, મારા જનમે જનમના સંગી,

રણછોડ રાયા, મુને લાગી તમારી માયા.

રણછોડ રસીયા, મારા હૃદયકમળમાં વસીયા.

- (૨૧) તેરી બન બયગી, તેરી તો બન બયગી,
તેરી બન બયગી, ગોવિંદ ગુણુ ગાયસેં—
- (૨૨) હરિ મોટા હરિ મોટા, સૌથી હરિ મોટા હરિ મોટા,
બાકી સર્વ ગયોટા, સૌથી હરિ મોટા હરિ મોટા—
- (૨૩) સગ્યા સગ્યા હય નામ તેરા હરિ વિઠલા—
હરિ વિઠલા, પ્રભુ વિઠલા—
- (૨૪) હમારા રામ ધની હયજી, હમારે કયા કમી હયજી—
- (૨૫) હમરી રામ રામ સખસેં, હમરી રામ રામ સખસેં,
હમસેં તુમસેં ગુરુગોવિંદસેં, સાધુ ભગત સંતોસેં—
- (૨૬) રાધે ગોવિંદા, રાધે ગોવિંદા,
ગોવિંદ ગોપાળ, કૃષ્ણ રાધે ગોવિંદા—
- (૨૭) ગોપાળ કૃષ્ણ, રાધે કૃષ્ણ.

અચ્યુતં કેશવં રામનારાયણમ્
કૃષ્ણદામોદરં વાસુદેવં હરિમ્ ।
શ્રીધરં માધવં ગોપિકાવલ્લભમ્
શ્રીજનકીનાયકં રામચંદ્રં ભજે ॥

અનુક્રમણિકા.

પદ	અ	પાનું	પદ	અ	પાનું
૧૪૯	અખંડ વરને વરી	૧૦૩	૧૬૫	ઓઘા શિયોનેરે	૧૧૨
૧૪૧	અનુભવીને એકલું	૯૭	૧૬૬	ઓઘા શ્યામરે	૧૧૩
૧૭૨	અન્ય નહી પ્રભુત્રાતા	૧૧૯	૨૦૯	ઓ પ્રભુ તું કરણા	૧૪૪
૧૭૮	અપરાધ ક્ષમા કરો	૧૨૩	૨૮	ઓ ભાઈરે શાન્તિ	૧૯
૧૭૭	અપરાધા અમારા	૧૨૨			
૧૭૬	અપરંપાર પ્રભુ	૧૨૨	૨૩૮	કઠણ એંટ છે કાળનીરે	૧૬૫
૨૪૯	અખ માયે ઘટમાં પ્રગટી	૧૭૨	૨૨૪	કયાબોલે અખ કયાબોલે	૧૫૩
૧૭૧	અભિવંદન બ્રહ્મ પદે	૧૧૮	૫૩	કાયા છે ત્યાં સુધી	૩૫
૨૨૨	અરે કાઠ પ્રીતિ પ્રેમકા	૧૫૧	૧૨૦	કાઠે ન મંગળ ગાવે	૮૧
૧૫૫	અરે શું સમજ્યા	૧૦૬	૩૬	કાળ વ્યાલનો ડંખ	૨૪
૨૦૫	અહો ત્રિશ્વપતિ	૧૪૧	૧૮૮	કૃપા કરો કિરતાર	૧૨૯
૨૪૬	આજ ગગન મંડળમાં	૧૭૦	૧૮૭	કૃપા વિના પ્રભુછ	૧૨૯
૧૨	આજે આનંદ ગુરૂ	૮	૧૮૯	કૃપા સિંધુ ધરા	૧૩૦
૮૭	હોઠા ખડા કાઠ એતોને	૫૯	૧૧૭	કૃપણ રામા રામા રામા	૭૯
૨૪૧	હતારો આરતી શ્રીકૃષ્ણ	૧૬૬	૪૪	કાઠ કહે તેને કહેવા	૨૯
૧૪૦	એ કહેતા જાગે એ	૯૬	૧૦૯	કાઠનો ભાર ન રાખે	૭૩
૨૦	એ છે નિરાકાર સાકર	૧૩	૧૮૧	કોન કુટીલ ખલ કામી	૧૨૪
૧૫૭	એવી મહાપદ કેરી	૧૦૮	૨૧૭	કયાં છવ કયાં જગદીશ	૧૪૮
૧૫૦	એવો અખંડ અમર	૧૦૩			
૧૯	એહી હમારે શ્રીનાથજી	૧૨			
૧૫	એસા દેશ હમારા	૯	૨૩૭	ગમ નપડે નરને ગોવિંદની	૧૬૩
૧૪૪	ઓઘવ ક્યારે આવશે	૯૯	૧૦૩	ગર્વ કાપો સોઠ નર	૬૮
૧૫૮	ઓઘા ભણેરે એને	૧૦૯	૧૩૮	ગુરૂ મારે અગમ	૯૪
			૧૩૯	ગુરૂ મારે નજરે	૯૫

પદ	ગ	પાનું
૧૪૬ ગોપી જનનારે પ્રાણ		૧૦૦
૭૭ ગોવિંદ ગાવ મન		૫૨
૧૪૮ ગોકુલ વહેલા પધારને		૧૦૨
ધ		
૧૩૦ ઘેલા અમે બલે થયારે		૮૮
ચ		
૧૮૩ ચાકર રાખોજરે		૧૨૬
૬૧ ચેત ! પ્રાણીઆ નરક		૪૦
છ		
૨૦૪ છો અજર અમર		૧૪૧
જ		
૨૩૪ જગમાં નરનારીને		૧૫૯
૧૯૬ જયજગપાળદયાળ		૧૩૫
૧૧૯ જયજય કૃષ્ણકમલ		૮૦
૧૯૭ જયજય જગતકર્તારે		૧૩૬
૨૧૨ જય દેવ, જય દેવ		૧૪૫
૨૧૧ જે સુખદાયક જે		૧૪૪
૨૪૮ જને ક્રીયા બ્રહ્મસેનેડા		૧૭૨
૭૬ જવ તું શીદને ચિંતા		૫૧
૮૫ જવ તેં હરિ નસમર્યા ધડી		૫૭
૧૫૨ જવને સાટેરે માળા		૧૦૪
૧૬૦ જરે સુંદીર શ્યામ		૧૩૦
૧૫૩ જુઠા જુઠા ન ઝાલો		૧૦૫
૯૭ જે કોઈ પ્રેમ અંશ		૬૫
૨૦૭ જે છે એક અખંડ		૧૪૩
૧૧૦ જે જન ઓધા મોઢે		૭૪

પદ	જ	પાનું
૨૧૮ જે દુઃખ યાય તે		૧૪૯
૫ જેને ઘેર હરિજન		૩
૩ જેને ન ક્રીયો સત્સંગ		૨
૧૯૧ જેને જગત કર્તારેને		૧૩૨
૮૮ જેખતકા મગરૂરી મત		૫૯
૫૮ જે વિચારીને જીવ		૩૯
૫૪ જ્યાં લગી આત્મા		૩૬
ત		
૨૪૭ તમે ખુબ ખબર કરી		૧૭૧
૨૫૪ તમે છો પ્રભુ અન્ન		૨૫૪
૪૧ તમે નામ નારાયણનુંરે		૨૭
૧૦૨ તમે પાછાંને વળાવોરે		૯૮
૨૦૩ તમે પૂર્ણ પ્રભુ છો		૧૪૦
૧૯૩ તમે સર્વ સંસાર		૧૩૩
૨૫ તાદશી જન તેને		૧૬
૫૬ તારા મનમાં જાણે છે		૩૭
૫૫ તારી કાયા નગરમાંરે		૩૬
૫૭ તારે માથે નગારાં વાગે		૩૮
૧૪ તું અગાધ, તું અગાધ		૯
૧૩ તું અગાગ, પરબ્રહ્મ		૯
૧૦૭ તું તીર્થમાં જ્યાં ત્યાં		૭૧
૧૮ તું તો ન્યાસે રહીને		૧૧
થ		
૧૦૮ થિર હરીને કોઈ આ		૭૩
દ		
૧૯૯ દયાળુ જગ સરજન		૧૩૮

પદ	દ	પાનું	પદ	પ	પાનું
૬૪ દામોદર દુખડાં કાપોરે		૪૩	૨૦૨ પરબ્રહ્મ અનંત		૧૩૯
૯૬ દિલ લભાય રામ		૬૫	૨૨૩ પીભરે બુટી, નામકી		૧૫૨
૧૭૦ દીનનો દયાળ છોડી		૧૧૮	૧૭૫ પોતાના જનને		૧૨૧
૨૫૫ દુનિયાનાં દુઃખ		૧૭૭	૧૯૪ પ્રભુ છો મંગળકારી		૧૩૪
૬૬ દુસરો કોન સુખદાઈ		૪૪	૭૫ પ્રભુએ ધાર્યું હોય તે		૫૦
૭ દેખ્યા હોય તો કહી		૪	૧૫૬ પ્રભુ તને પ્રસન્ન		૧૦૭
૭૯ દેવોને છે દુર્લભ એવો		૫૩	૨૩૬ પ્રભુને ગમે તે સમે		૧૬૧
	ધ		૧૬૮ પ્રભુ દીનદયાળુ પરમ		૧૩૭

૨૨ ધન્ય આજ ધડી સંત	૧૪
૧૬૪ ધન્ય આજની ધડી	૧૧૨
૧૨૩ ધન્ય ધડી ધન્ય દહાડો	૮૩
૯૦ ધન્ય જોણે હરિગુણ	૬૧
૨૪ ધન્ય ધન્ય એ સંત	૧૬
૧૦૧ ધિક ધિક તારો જો	૬૭

ન

૧૯૨ નથીરે અભાગ્યું મારા	૧૩૩
૨૦૬ નમસ્તે નમસ્તે	૧૪૨
૬૨ નાય વિના સંકટ	૪૨
૧૧૫ નામકો મહિમા	૭૮
૧૧૬ નામ સુધારસ સાર	૭૮
૧૧૭ નારાયણનું નામ લેને	૭૬
૨૪૩ નિત્ય નિત્ય ભજ્યે	૧૬૭
૩૧ નિત્યે કરો સમનું રામ	૨૧
૨૩૫ નિંદા મારી ભલે કરોરે	૨૩૫
૨૧ નંદ નંદનકે પ્યારે	૧૩
૨૨૭ નંદ જશોદાના ભાગ્યનો	૧૫૫

	ખ
૨૨૯ બાળી કાઢી જમતની	૧૫૬
૮૨ બીજું કાંઈ ન વળેરે	૫૫
૧૬૨ બેની પ્રજમાં વાતો	૧૧૧

ભ

૩૩ ભકિત મહાબળવંતીરે	૨૨
૩૯ ભકિત સૂરવીરની સાચી	૨૬
૧૧૧ ભક્તોની ભીડ ક્યાં ન	૭૪
૭૮ ભજન કેમ કરતો નથી	૫૨
૩૫ ભજનકો પરિમાન	૨૩
૧૩૫ ભજન ધુન ખુબ	૯૧
૪૯ ભજન વિના જીવડા	૩૨
૨૨૦ ભજનન ગોવિંદા	૧૫૦

પદ	ભ	પાનું	પદ	મ	પાનું
૧૧૮	ભજ રામ રામ રામ	૮૦	૨૪૨	મુખડાની માયા લાગીરે	૧૬૭
૧૧૪	ભજોને ભગવાનને	૭૭	૧૨૨	મુને વધાયું વહાલાજીની	૮૨
૨૨૮	ભાગ્ય બડા પ્રજની	૧૫૫	૬૫	મુને ઘડી નથી	૪૩
૧૦૬	ભાવથી પ્રભુ ભજો	૭૧	૧૬૦	મુને લહેરે લાગી	૧૧૦
૧૦૫	ભાવે કરી ભક્તો તમને	૭૦	૨૫૧	મોય દેખત આવે હાંસી	૧૭૪
૪૨	ભાવે ભજતાં તે	૨૮	૬૧	મોરલી વાગી મને	૬૧
૩૪	ભૂતજી ભક્તિ પદારથ	૨૩	૨૦૧	મંગળ છે નામ તારું	૧૩૮
	મ		૮૫	મેંતો દુરિગુણ આવત	૬૪
૧૦૪	મતકર દિલપતિ ચારો	૬૬	૪૫	મેં ભરોસે અપને	૩૦
૧૬૩	મથુરામાં દુરિને જોવા	૧૧૧		રે	
૧	મહાપદ લાડ્યું રે જોને	૧	૧૩૬	રસ અગમ અપાર	૬૨
૬૮	મળીઆ પ્રેમ રનેહી	૬૬	૧૫૧	રામ અમલ રંગ રાતે	૧૦૪
૨૩	મળે જીવનમુક્ત દુરિ	૧૫	૭૦	રામ પીયારા કમળુ	૪૭
૨૩૧	મારા મારા મારા ગુરુજી	૧૫૭	૧૨૪	રામ બાણ લાગ્યાં	૮૪
૨૧૬	માનો મળી છે મોટી	૧૪૮	૪૬	રામ રતન ધન પાવો	૩૦
૧૮૪	માયા તજીને જીવ કયાં	૧૨૭	૭૧	રામ રાખે તેમ રહીયો	૧૮
૧૨૮	મારા નાથના નેણા	૮૭	૨૧૫	રામ શુભની માળા	૧૪૭
૬૮	મારા પગ તે ઘડો	૪૫	૧૪૫	રામ સલામાં અમે	૬૯
૧૭૯	મારી ગતિ કેમ કરશે	૧૨૩	૪૭	રામ સમસ્તારે કાંઈ	૩૧
૧૧	મારીરે કટારી સંતો	૭	૨૩૦	રે ગોધા ગુરે થયું	૧૫૬
૨૪૦	મારી બાળપણની પ્રીતુંરે	૧૬૬	૧૨૫	રે સમપણ દુરિવરતું	૮૫
૧૬૭	મારી હુંડી સ્વીકારો	૧૧૪	૧૩૭	રોમે રોમે ચડે રામ	૬૪
૧૬૧	મારે આજે આનંદનો	૧૧૦		લ	
૧૩૨	મારે આંખો અલોપીક	૮૯	૧૦૦	લાગ્યો પ્રેમ પ્રીતમનો	૬૭
૧૨૬	મારે વસ્તો વિકૃલને	૮૭	૮૩	લેહ લગાડી રામને	૫૫
૫૯	મારો હંસલો નાનો ને	૩૯	૧૩૪	લેહ લાગી મને લેહ	૬૦
			૧૩૩	લેહ લાગી મુને તારી	૬૦

પદ	વ	પાનું	પદ	સ	પાનું
૩૭	વરમાળા તો વીઠલ	૨૪	૯	સદ્ગુરુએ અમને	૬
૧૨૬	વરીએતો શામળીઓ	૮૫	૮	સદ્ગુરુના તે શબ્દ	૫
૧૨૭	વરીએ શામળીઆ વર	૮૬	૨૫૦	સદ્ગુરુ નીરવાણી	૧૨૩
૩૦	વહાલારે સંતને જય	૨૦	૧૦	સદ્ગુરુ સ્વામીને વિનવું	૭
૧૩૧	વહાલા લાગોછા વીથા.	૮૮	૬૦	સખી જન જગત	૪૦
૯૨	વહાલો પ્રેમને વશ	૬૨	૨૩૩	સમર સમર મન	૧૫૮
૨૧૯	વારે વારે મનખો	૧૪૯	૮૯	સર્વે તજીને ભજ્યે	૬૦
૧૬૯	વીઠલ વિશ્વધાર પ્રભુ	૧૧૮	૧૯૫	સર્વે ગુણ સંપન્ન	૧૩૫
૧૪૭	વૃંદાવનનો ચંદ્ર	૧૦૧	૨૬	સાચા સંત તે દુઃખ	૧૭
૧૫૪	વૈષ્ણવ નથી યયોરે	૧૦૫	૨૭	સાધુ તે જનનો સંખ	૧૮
૨૦૮	વંદું હું પરમેશ	૧૪૩	૧૫૯	સીતા રામને ભજીને	૧૦૯
૧૨૧	મળ વહાલુરે વૈકુંઠ	૮૨	૨	સુખ કહ્યું ન જમ	૨
૯૩	વહાલો મારો સાચાનો	૬૩	૬૭	સુખ છે તમારા શરણમાં	૪૫

૨૧

૧૭૩	શરણ ખરું છે તમારું	૧૨૦	૭૩	સુખ દુઃખ મનમાં ન	૪૯
૨૪૫	શરદ રેન ઝુક રહી	૧૬૯	૧૧૨	સુમરન બિના સુખ	૭૬
૮૬	શા માટે તું ભજતો	૫૮	૧૪૨	સુરતા લાગીરે તેની	૯૭
૨૫૩	શાંતિ શાંતિ શાંતિ	૧૭૬	૨૧૩	સો બાતનશ્રી એકજ	૧૪૬
૨૨૬	શ્રાવણ વહી આઠમ	૧૫૪	૪૮	સાથી સમરથ રાધા	૩૧
૭૨	શ્રીજી કરે સો ભલી	૪૮	૨૫૬	સૌનું કરો કલ્યાણ	૧૭૭
૧૮૦	શ્રી વલ્લભ વિઠલ	૧૨૪	૬૩	સંકટ સર્વે હરે	૪૨
૨૩૨	શ્રી રામ કહેનેકા મઝા	૧૫૭	૨૯	સંતનકે સંખ લાગેરે	૨૦

૨૨

૧૮૨	સકળ વિશ્વના નાથ	૧૨૫	૪	સતો અમે વહેવારીઆ	૩
૨૪૪	સખી આજરે	૧૮૮	૩૨	સતો ભણિરૂપી એક	૨૨
૨૨૫	સખી આજ અમારે	૧૫૩	૬૯	૨૫ મી સીતારામ દુષા	૪૬

પદ	હ	પાનું	પદ	હ	પાનું
૧૭ હમતો કૃષ્ણ છપીલો		૧૧	૫૨ હરિ ભજયાતું ટાણું		૩૪
૧૬ હમ સાકાર હપાસીવે		૧૦	૧૪૩ હરિ મહિમા મોટા		૯૮
૬ હરિગુણ બારબાર ગાતાં		૪	૪૦ હરિરસ મોંઘેરે મુલ છે		૨૭
૭૪ હરિજન થઇને હાણ		૫૯	૮૧ હરિસે કોઇ નહીં		૫૫
૨૨૧ હરિદાસા હરિદાસા		૧૫૦	૧૮૬ હરિ હું શું કરું રે		૧૨૮
૫૧ હરિ નહીં ગાયો		૩૪	૧૮૫ હરિની માયા મહા		૧૨૮
૫૦ હરિનામ બીના નર		૩૩	૧૭૪ હરિ જોતો તેવો હું		૧૨૧
૪૩ હરિને ભજતાં હજી		૨૯	૨૧૪ હવે કહેવું જોઇએ		૧૪૬
૩૮ હરિનો મારગ છે શુભનો		૨૫	૨૧૦ હારિ રહ્યા મનમાંડી		૧૪૪
૮૦ હરિ ભક્તિ કરનારે		૫૪	૨૩૯ હારિ રય ફેરે		૧૬૫
૮૪ હરિ ભજ્યે તો આવે		૫૬	૨૫૨ હારિ હરિ વસે		૧૭૫

શાંતાકારં ભુજગશયનં પદ્મનાભં સુરેશમ
 વિશ્વાધારં ગગનસદૃશં મેગવર્ણી શુભાંગમ ।
 લક્ષ્મીકાંતં કમલનયનં યોગિભિર્ધ્યાનગમ્યમ
 વાદે વિષ્ણું ભવભયહરં સર્વલોકૈક નાથમ ॥

માહાત્મા ગાય છે:—

(રાગ-ક્ષત્રિ કલંક.)

અમે બજીએ છીએ ભગવાન—આવી બેસો અમારી પાસેરે;
તેમાં તમને નથી તુકસાન—આવી બેસો અમારી પાસેરે.
મળી ભાગમાં કરીએ વેપાર—આવી બેસો અમારી પાસેરે;
તેમાં ખોટ નથી તલભાર—આવી બેસો અમારી પાસેરે.
પુરૂં પ્રેમ ધરી કરી ઉર—આવી બેસો અમારી પાસેરે;
જવું હોયે હરિની હજુર—આવી બેસો અમારી પાસેરે.
કરી લેવું જો હોયે કલ્યાણ—આવી બેસો અમારી પાસેરે;
રૂડો રીઝવે હોયે રામ—આવી બેસો અમારી પાસેરે.
કહે છે જાદવ નથી પુરૂં કામ—આવી બેસો અમારી પાસેરે;
બહું કરશે તમારું ભગવાન—આવી બેસો અમારી પાસેરે.

ભક્તિમાર્ગનાં લોકપ્રિય પુસ્તકો.

સ્વર્ગનું વિગાન (બીજી આવૃત્તિ)	... કિં ૩. ૧
સ્વર્ગની કુચી (બીજી આવૃત્તિ)	... કિં ૩. ૧
સ્વર્ગનો ખખનો	કિં ૩. ૧
સ્વર્ગનાં રત્નો	કિં ૩. ૧
સ્વર્ગની સડક	કિં ૩. ૧
સ્વર્ગનો આનંદ	કિં ૩. ૧

ચાલુ જમાનાને અનુસરતાં દશમેવાનાં પુસ્તકો.

સંસારમાં સ્વર્ગ (બીજી આવૃત્તિ)	... કિં ૩. ૩૧
સ્ત્રીઓનું સ્વર્ગ	કિં ૩. ૧૧
સાચું સ્વર્ગ	કિં ૩. ૧૧
સ્વર્ગની જાંદગી (છપાય છે)	કિં ૩. ૧૧
સ્વર્ગની સીડી	કિં ૩. ૧૧
સ્વર્ગની સુંદરી	કિં ૩. ૧૧
પ્રેમ પ્રેમ ને પ્રેમ.	કિં ૩. ૧
બાળકોની વાતો	કિં ૩. ૦) ૩
નસીબ ફેરવવાની કુચી.	કિં ૩. ૦) ૩

વૈદ્ય અમૃતલાલ સુંદરજી પઢીયાર. ચારવાડ

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર-વૈદ્ય અમૃતલાલ સુંદરજી પઢીયાર.

ટીકાણું—ઝવેરબાગ, કાગકાદેવી રસ્તો, મુંબઈ.

શ્રી 'સરસ્વતી' છાપખાનું. ૩૫૬ નાગદેવી રસ્તો.
મુંબઈમાં શા. મગનલાલ જગજીવનદાસે છાપું છે.

